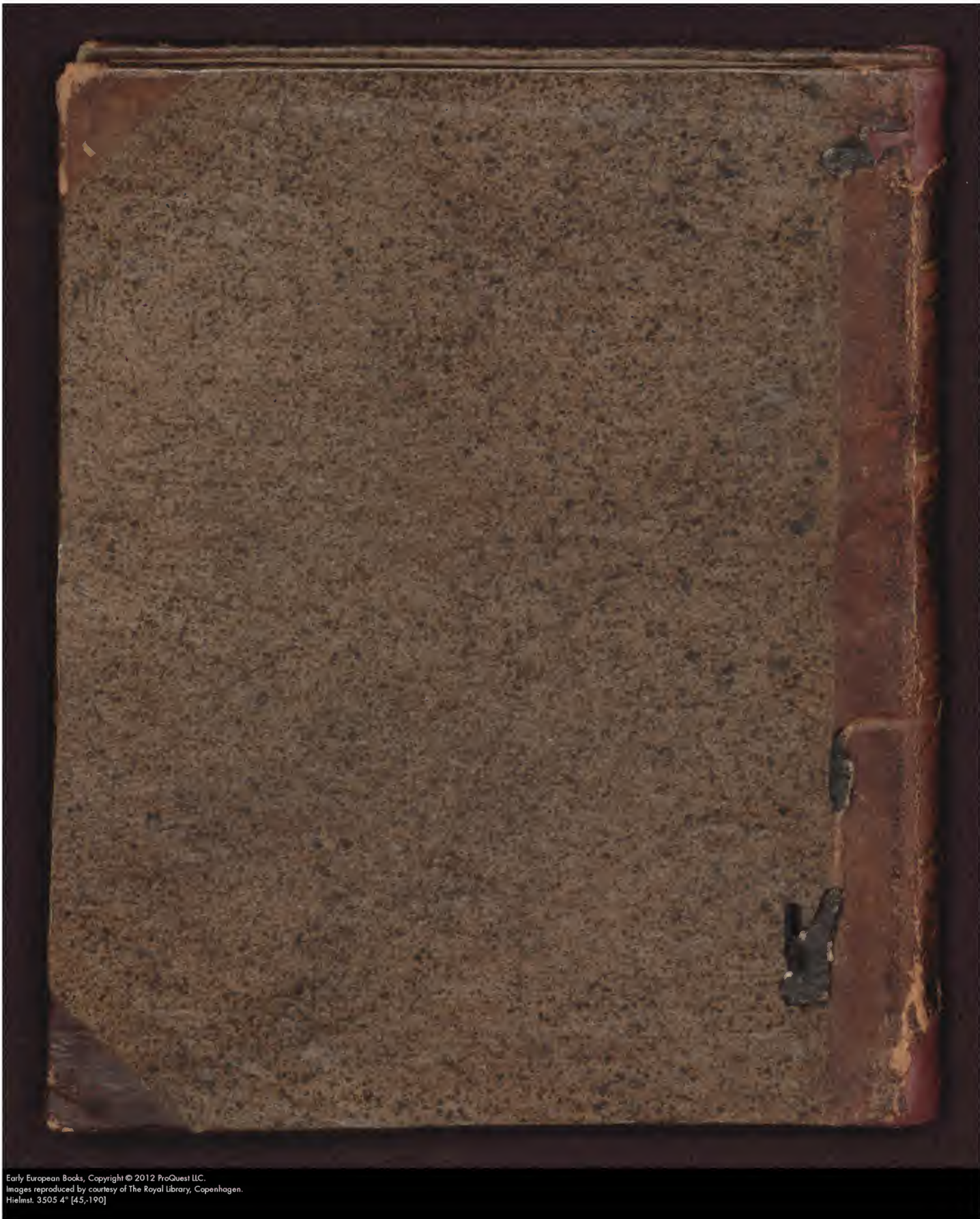

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3505 4° [45-190]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3505 4° [45,190]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Helmst. 3505 4° [45.-190]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3505 4* [45,-190]

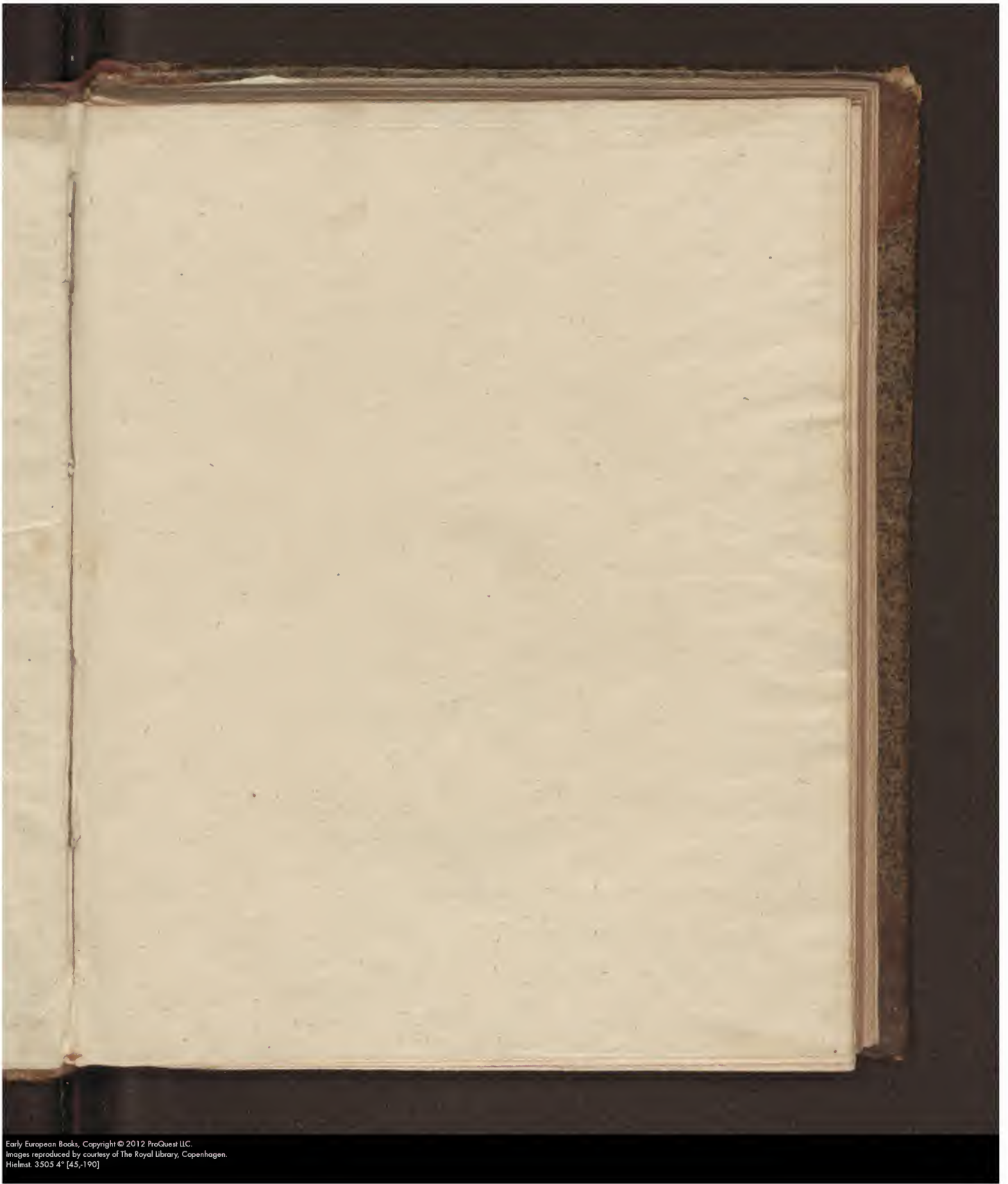
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3505 4° [45-190]

872 DA. BOX

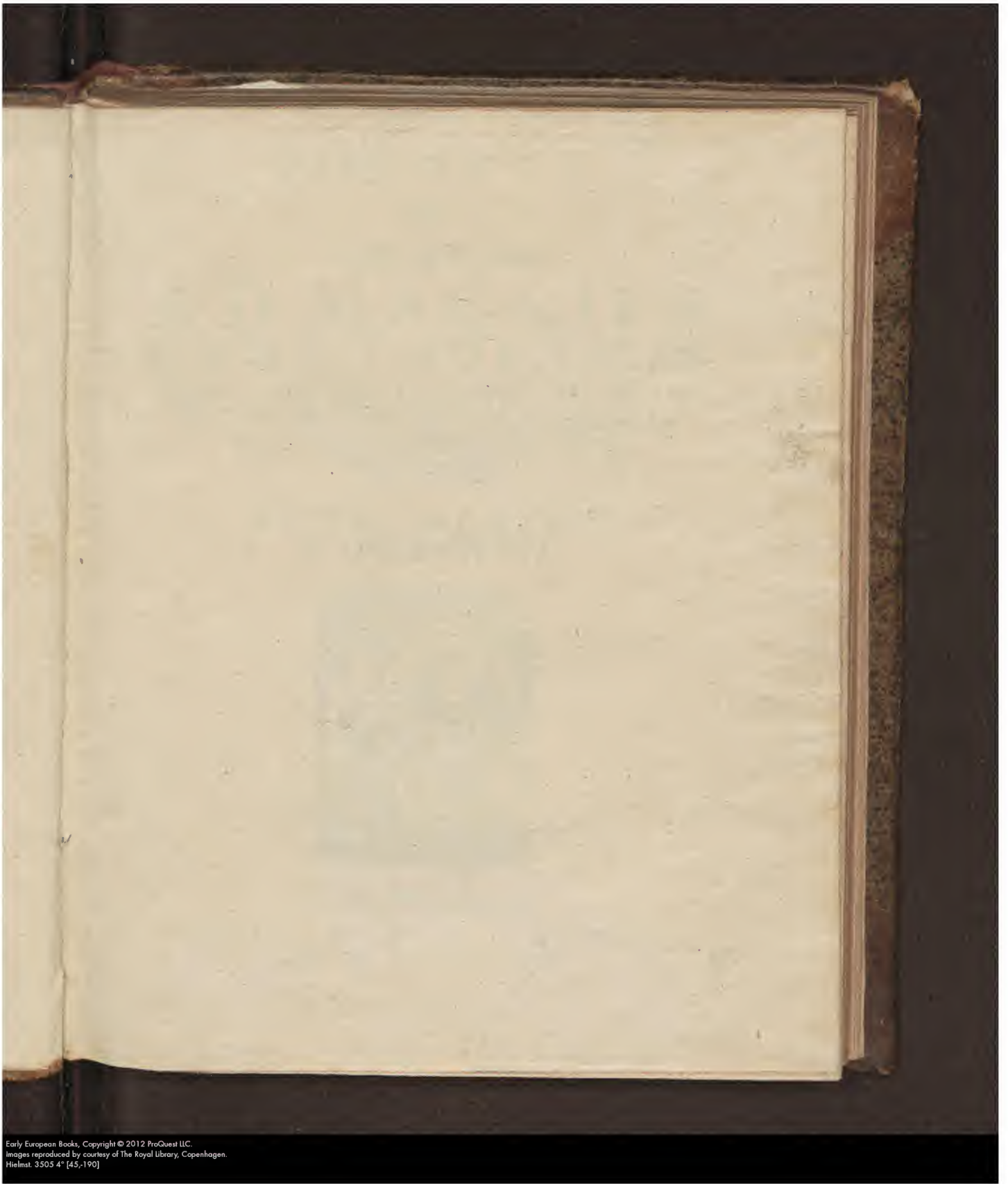
N° 3505.

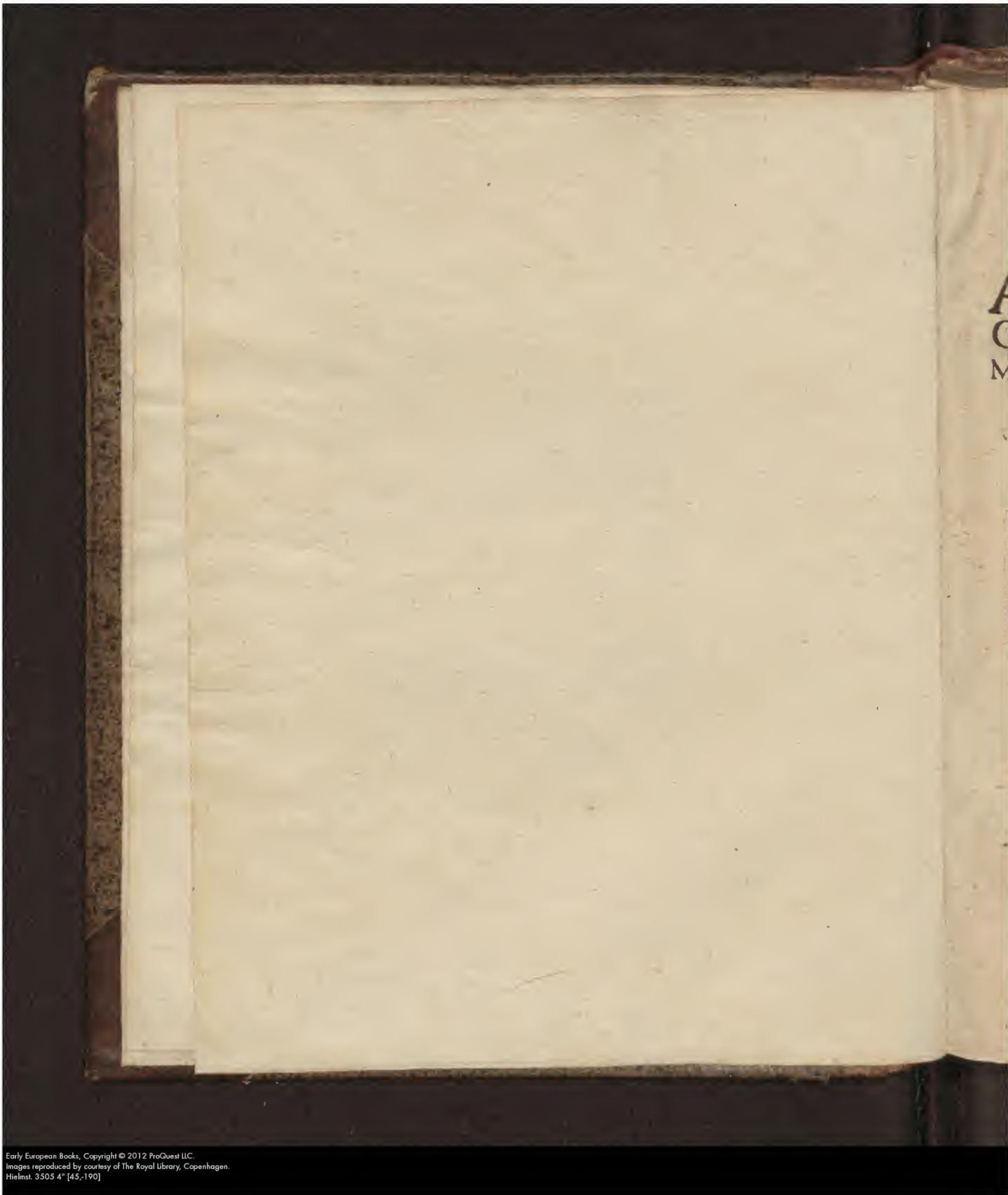

N. de Witt fecit

VIPERTVS

siue

Origines Ranzoviana.

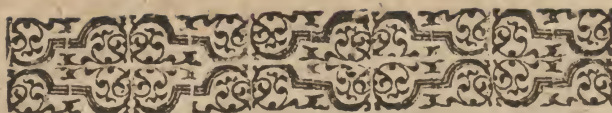
AD MAGNIFICVM ET NOBILISSI-
MVM VIRVM, DOMINVM HEIN-
RICVM RANZOVIUM, Serenissimi Da-
norum Regis per Holsatiam & Ditmars-
siam Legatum.

PETRI ALBINI
NIVEMONTII.

VVITEBERGÆ.

TYPIS ZACHARIAE CRATONIS,
Anno M. D. LXXXVIII.

MAGNIFICO ET GENE-
ROSO VIRO, SAPIENTIA, DO-
ctrinæ eruditione & virtute Clarissimo, Domino
HEINRICO RANZOVIO Serenissimi &
potentissimi Regis Daniæ in Ducatibus Slesvici
Holsatiæ ac Ditmarsici VICARIO, Præfecto
Segebergensi, Do. in Bredenberga, Ran-
zouisholma, VVandesburgo, Tuscu-
labecano, Nuzcouia & Melbeca,
Domino & Patrono suo co-
lendo.

Dedicat

PETRVS ALBINVS
Ninemontius.

Joh. Frid. Nooldt, Slesvic.
Ac. Høb.

DE

GENEALOGIA. 3
DE ILLVSTRI FAMILIA VVIPERTINA

Commentariolus:

Auctore Petro Albino Niuemontio.

Patres fuerunt ex Teutonia oriundi,
Emelricus, Ditmarus & Herlibo.

EMELRICVS Princeps fuit, seu, vt habet
Chronicon Pegauiese, Rex Teutoniae, id est, Nor-
dälbingiae, vel, vt hoc tempore in vsu sunt nomina, Hol-
satie, & adiacentium regionum, videlicet Ditmarsie,
Stormariae &c. Ac de Teutonia paucus hic differen-
dum esse videtur. Notum est, Teutonia vocabulo hodie, & quidem consuetu-
dine superiorum temporum, Germaniam dici, sicut & in vernacula nostra,
non Germani, sed Teutones ad superiorum Germanorum, vel Tuiscones ad
inferiorum & Saxonum idioma nuncupamur, die Teutschen / vnd Di-
dischen vel Tuischen. Olim verò Teutonia vocabulū parti tantum Germa-
niae attributum, & nationis fuit, antequam gentis factum est, vt & in ipso
Germanorum, & Alemanorum nomine contigit. Nec deessent plura exempla,
si recensere ea liberet.

Dominus Philippus Melanchton lib. II. Chronicorum Carionis, etsi
dicit precipuam & vetustam sedem Teutonum sciri non posse, tamen coniectat
ex Cornelio Tacito, & Ptolomæo, Teutones illorum scriptorum temporibus
Vvestualiam & vicina loca ad Visurgin tenuisse, praesertim cum Tacitus Teu-
toburgum in Vvestualia collocet, & nomen suburbij etiamnum hodie Tuitium,
Teutsch, ad Coloniam Vbiorum seu Agrippinensem vocetur. Eodem ferè
alludit etiam lib. III. Sed Dn. Peucerus lib. IV. eiusdem Chronici ex Ptole-
mæo Teutonum sedem fuisse putat eo in loco precipue, vbi hodie est pars Mar-
chie Brandenburgensis, & quidem circa Prignitum, & Episcopatum Ha-

A 2

uelbur

FAMILIAE RANZOVIORVM.

uelburgensem, Ea^q in re secutus est eundem Dn. Melanthonem, qui a-
lio in loco, videlicet in explicatione vocabulorum adiecta Tacito, idem sen-
tit.

Alij inter Vistulam & Albim ad mare Pomeranicum Teutones col-
locarunt: Et ab ijs non dissentire videtur auctor vite Viperti Germanicè
editæ, qui Teutones ad Oceanum, vt appellat, Teutonicum, iuxta Daniam, seu
ad mare Codanum habitasse putat. Nam cum Eidora fl. iuxta Helmoldum
lib. 1. c. 2. & 11. c. 13. vel vltimo, & Cranziurn, Daniam à Teutonia discrimi-
ninet, sequitur Teutonum nomine censerì debere Veteres Saxones Scandiae,
nempe Holsatos, Ditmarsos, Stormaros, & Hadeleros, qui Nordalbingi ali-
quando vocitati sunt. Credibile igitur est successu temporis eosdem Teutones
progressos potissimum versus ortum, occupasse eas regiones, quæ nunc sunt
Saxonie inferioris, seu Lauenburgensis, ditionis Mechelburgensis, Pomerania
&c. ad mare Balticum & Pomeranum, quod Sarmaticum etiam ali-
quando appellatum est.

Ex his verò apparet, & non pugnare auctorum, quos allegauimus,
de situ Teutonum sententias, & in præsentì negotio de Emelrico, Teutoniã
omnino de regionibus illis litoralibus inter Albim, & mare Balticum seu O-
rientale, intelligi debere, quo loco Nordalbingi, vt iam innuimus, postea fue-
runt. Helmoldus lib. 1. ca. 48: Dicit tres fuisse Nordalbingorum populos, Stur-
marios, Holsatos, & Thetmarsos, nec habitu, nec lingua multum discrepan-
tes, tenentes Saxonum iurã, & Christianum nomen, iam tum temporis, id est,
sub Lothario Saxone Imp. Vt autem de reliquis taceamus, sine dubio Dit-
marsia siue à Teutone quodam vel Ditone, seu potius ab ipsis Teutonibus po-
pulis, & Marsia, id est, loco ad aquas depressiori, vel terra campestri, & pa-
lustris dicta est, sicut & Reinerus Reineccius V. CL. amicus meus singularis,
Ditmarsos à Teutonibus conditos, atque à regionis situ, quasi Teutones Ripas-
rios, aut continentis accolos dictos esse censet, cum Marsch tam Ditmarso-
rum, quàm aliorum Saxonum lingua sit, tam continens, & locus littoralis,
quàm quilibet alia planities ad amnem sita, seu ἕκτες, sicut & autor ta-
bula Geographicæ Holsaricæ loca palustria & vliginosa ab incolis illius regio-
nis Marschen vocari scribit.

Hæc

GENEALOGIA.

Hac ideo adduximus, ut & de Emelrici Principatu (Sic enim regiam Teutoniae titulum intelligo) constaret, & imprimis planum fieret, sic divinae providentiae consilio effectum, ut eius posteritatis flos deinde in eam crum remigraret, sicut ex sequentibus videre erit.

Porro hunc Emelricum, quasi à caelorum regno, vel si malis à veruecum, seu ouium diuitijs dictum, alij Helmericum à galea appellant, & Herlibonis II. patrem fuisse tradunt, contra Chronicon Pegauense, quod Herlibonis I. qui II. Pater fuit, fratrem esse prodidit. Fuit igitur Emelricus Regulus siue praeses quorundam locorum in Teutonia &c.

DITMARVS Verdunensis. Ita enim appellatur simpliciter. Ego verò Principem Verdensem in Saxonia non procul à Brema fuisse, non distit, quemadmodum frater eius Herlibo deinceps penitus Teutoniam ingressus, usque in Henetorum regionem peruasit, ibiq; principatus sui sedem posuit. Etsi enim post tempora CAROLI MAGNI vixit, à quo Ecclesia Verdensis initium factum est, S. Suiperto, vel Simperto primo eius loci pastore, qui in Catalogo Episcoporum ideo primus recensetur, eò collocato, (circiter Annum 787) tamen quae Episcopatum initia fuerint, & quam tenuia, notum est: Et primi illi Episcopi serè suos defensores à Caesaribus ibi constitutos habuerunt, qui à castris imperatorum, quibus praefecti fuerunt, Burggrafij dicti sunt. Scribitur etiam, Episcopatum Verdensem primò fuisse Bardevvici, eoq; deinde translatum, sicut & Pirnensis Monachus refert, Carolum Magnum condidisse collegium Couendia, quod ipsum quoque postea Verdam sit translatum. Ut adeò credam, Ditarum hunc Verdensem regionem gubernasse. Est autem Verdunensis etiam Episcopatus in Gallia, à quo forte Germanicus vel Saxonicus nomen accepit. Nam & Verduni nomen Germanicum est &c. Non discrepat autem à Teutonum gentis lingua nomen eius, quod seu Teutonum, seu Ditonis, (quo vocabulo quid significetur, alibi explicatur) praefectum seu villicum denotat,

HERLIBO tertius, & natu minimus frater, Brandeburgensis in Pegau. dicitur. Fuit autem Princeps ibidem, ut suspicor, eadem ratione, qua reliqui fratres suis in locis, (etsi de Emelrici Teutonia, eam hereditariam fuisse credere malim) praesuerunt. Et quidem Principem Brandeburgicum fuisse

fuisse manifestè ostendit cognomen Harlungorum, quod ut testatur Chronicon Pegauense, gesserunt filij, & reliqui eius posterij, qui vel soli noti sunt nobis beneficio monumentorum literariorum, vel soli fortè fuerunt reliquis fratribus sobole carentibus Cognomentum autem ipsis sine dubio impositum est vel à subditis, vel vicinis, cum id antecessores eorum habuerunt gentile, utpote qui ex Alsatia bello profecti Brandenburgum à Carolo Magno contra Slavos seu Henetos in praesidijs collocati erant cum iusto exercitu, ut semper contra paganos militarent in limite Imperij. Etsi nec illud improbarim, horum nomen Herlibonis filius, honoris & memoriae causa, usurpare voluisse. Cum enim nomen Harlungorum diu superstes habuerit Brandenburgum (Nam & ab ijs mons vrbi vicinus, qui deinde à Diua virgine religiosè nuncupatus est, nominatus fuit) verisimile est, eos bene de subditis meritos esse, quam gratiam & successores fortè aucupari voluerunt. Annorum certorum, quibus vixerit, numerum nescimus. Coniecturam autem facere licet, fuisse adhuc sub Imperatoribus ex Caroli Magni posteritate, & quidem deleta bellis, vel aliò translata familia Harlungorum Sueuica, de qua dictum est. Existimantur autem Harlungi occisi esse A. 898. teste Henning: in Mechelburg: sub Bitungo Rege Obetritorum Aliàs circa Annum 880. Poppo Hennebergius Comes à Ludewico Rege Marchio Soraborum constitutus fuit, quanquam locus praefecturae non indicetur, ut aded de Brandeburgo hoc accipere & pro certo affirmare non possimus. Nam & Landsbergi interdum praesidia contra Slavos collocata fuisse traditur, de quibus alibi.

HERLIBONIS I. POSTERITAS.

EMELRICVS I. De hoc nihil nobis notum est, quam Harlungi nomen, cum ceteris fratribus, gessisse.

FRIDELO Harlungus, quasi paruum Fridericum dicas, quod nomen hodie, in vsu est, Fridel.

HERLIBO II. Cognom. Harlungus, Vxorē duxit Regis Vrvegiae, rectius Noruegiae non nominati filiam, & ipsam anonymam: quod
argu-

argumento est, hos in casibus illis fortuna (vel potius spontaneis migrationibus, quas virtutis causa, & bellorum studio, susceperant. Vnde & Parentem Herlibonem I. aduersus Henetos praefectum belli constitutum esse audivimus) quibus iactati in exterarum regiones venerunt, semper nihilominus ad patriam, & veterem sine dubio seu cognationem, seu amicitiam cum populis septentrionalibus, singularem respectum habuisse. Fortè etiam Emelrici I. & Ditmari posterì, si qui fuerunt in eadem pristina patria, horum patruelium suorum curam eam gesserunt, vt non prorsus eliminati esse viderentur: sed vel affinitatibus saltem loco illi, qui familiae originem dederat, semper quasi obstricti manerent.

HERLIBONIS II. FILII.

SUETIBORVS Harlungus cogn. & ipse Brandeburgi, vt arbitror, Princeps. Huius nomen Slaucicum est, quod pater filio sine dubio ingentis subdita, & vicina gratiam indidit, vt adeo appareat Herlibonem II Henetos in his regionibus, quibus cum viuebat, non solum vi reprimere, sed etiam amicitiae quadam specie delinire, & in officio continere studuisse, quod ipsum & hic filius Suetiborus, (qui fortè etiam non Noruegicam illam, sed Slaucicam matrem habuit, cum ex Norvegia VVolsum natum esse verisimile sit) amulari voluit, & filio Scamboro itidem Slaucicum nomen indere.

De huius posteris nihil praeterea scitur, quàm filium habuisse SCAMBORUM, & alios, quorum nomina non sunt expressa. Successerunt ei vel filijs in Marchia Principes, vel Slaucici, sicut varia fuit eius loci fortuna, quos Heinricus Auceps deinde eicit, vel alij ex Germanis, sicut de Poppone iam dictum est. Brodusius vnum ex filijs Herlibonis II. matre Noruegicam procreatis in Teutonia post patrem regnasse scribit, sed nomen eius omittit. Cumq; de Suetiboro id vix intelligi possit, id de VVolsi in Cimbrica Chersoneso dominatione accipere liceret, nisi expressè alia de eo idem auctor referret. Nam Suetiborus vbi manserit, ex Chronico Pegauensi certius liquet.

VVOLFFVS. Hic, vt habet Chronicon Pegauense, primum Pomeravorum princeps fuit, postea prouincia pulsus, ad Daniam regem exul venit, ab

cog; tum propter Heroici corporis formam & robur, tum fortitudinis opinio-
 nem, & virtutis bellica famam benignè exceptum adamavit, & postquam
 aliquandiu liberaliter habuisset, eiusq; opera multis in rebus inter præcipuos
 familiares vsus fuisset, filiam etiam nuptui dedit. Regis Dania nomen non
 exprimitur, sicut nec filia. Virtus autem & fortuna UUolfi comitem, vt sit
 inuidiam habuere, quare ab affinibus, Regis filijs calumniosè eiectus est ex au-
 la, seu potius illorum odijs & insidijs sponte & prudenter cedens, alio se con-
 tulit, donec post obitum Socieri de vindicta cogitauit. Nam bello illato, duos
 maiores natu ex illis trucidauit, quod ne idem accideret minimo natu, præsen-
 ti periculo is ereptus est à consaguineis & amicis, qui UUolfum ea perpe-
 trantem oderant, & ita Regno Dania verus hæres conseruatus est. Nam ad-
 dit Pegauiensis Chronicus, Dania regnum tum post victoriam à UUolfo oc-
 cupatum esse, cum præsertim etiam coniugis suæ ius aliquod prætenderet: quod
 an rectè credi possit, alijs iudicandum relinquo. Sane in Regum Daniae Ca-
 talogo nullus UUolfus est. Suspicio tamen regno tum violenter UUolfum esse
 potitum, sed cum inuitis, vt credibile est, subditis id teneret, non diu tenu-
 isse, ideoq; & titulo Regis à nemine dignatum. Nam cum & alij asserant,
 quod eodem tempore UUolfus Holsatiam occupatam, acquisiuerit (etsi malè
 cum parte veteris Marchie confundant): Dania mature pulsam, vel initia
 quoq; non longè proressum, sed in extremitatibus eius in Lutha, vel in Holsatia
 hæsisse opinor. De fortuna eius in bellis, augusta apud omnes nominis opinio-
 ne ex felicitatis successu continuo, deq; alijs, vt ritu funebri, quo mortuum
 sepulture tradiderint barbari, legatur Chronicon sepe dictum. Felici autem
 coniugio vsus, sobolem regiam suscepit Ottonem, Hermannum & UUigbertum,
 qui post obitum patris à Danis exuti sunt omnibus ditionibus paternis in illo
 loco sitis, sola terra Balsamea relicta, quam Brodusius non rectè de Holsatia
 intelligit. Fuit enim hæc, vt ex Enzelio primam didici, eamq; rem cum a-
 lijs communicauit, pars veteris, que & Soldvvelclensis dicta est. Marchie
 ad Album, à fluiolo ibidem sic nuncupata, que nomen etiam nunc retinet.
 Pulsi autem sunt ab auunculo Vxoris UUolfi, qui superstitem hæredem ve-
 rum, fratrem eorum quos UUolfus sustulerat, quemq; seruatum esse diximus,
 regno restituit. Posset à quopiam de sensuro id, quod Pegauense Chroni-
 con ha-

GENEALOGIA.

non habet, de *WVolfi* in *Dania* regno fortè sic excusando dici. vel non omnium consensu præfuisse imperio, quare coronam nunquam adeptus Regum numero non ascriptus sit, vel partem tantum regni gubernasse. defensoribus pupilli *Dania* insulas tenentibus: Vel nomen etiam domo aliud habuisse, aliud in *Germania*. qua de causa quoq; minus in alijs Historijs notus sit: Verum ego prius indicata de *Holsatia*, quam & maiores eius tenuisse iam constat, sententiæ insisto. Et magnum adeò *Viper-ri* maioribus regnum in septentrionalibus illis terris regnum nequiquam ascribi debere censeo. Vixit, ut arbitror, sub *Henrico Sancto Imp.* vel etiam sub *Henrico III.* Nam filius eius deinde admodum iuuenis sub *Conrado Saliquo* vixit &c. obiit sub *Henrico III. Imp.*

WVOLFI FILII,

OTTO Hic à patris obitu, cum possessionibus suis ipse & fratres egerunt, exiit in *Graciam* profectus est, & *Cesari Constantinopolitano* seruiuit, ut habet *Pegau*. & vita *Viperti* bellicosi.

HERMANNVS In *Rusiam* secessit patria pulsus, ut auunculi odium declinaret. sine dubio militia causa, ut & frater more laudabili matrum suorum fecerat.

VIPERTVS seu potius integro vocabulo **WVIGBERTVS** huius nominis I. Vir bellicosus & prudens. Hic fratribus aliò profectus in *Germania* mansit, & se intra limites presentis fortunæ continens ditionem *Balsamorum*, quam bello acquisuerat, ut habet *Pegau*. *Chronicon*, pater, quiete gubernavit. Fuit ea (nam repetendum est) non *Holsatia*, ut ineptè *Brodusius*, sed veteris *Marchie* pars, ab æmne cognomine sic dicta, in qua hodie sunt *Stendalia*, *Osterburgum*, *Arneburgum*, & alia oppida, quam regionem permutatione ab *Vidone*, ut audivimus, *WVigberto II.* ademptam, deinceps a *Slavis* iterum occupatam esse verisimile est. Eam enim unà cum tota vicinia vsq; ad saltum *Boiemicum* ab *Hollandis* novis colonis receptam esse testatur *Helmoldus lib. 1. cap. 89.* Quo loco & mendum aliud restat, ubi enim sic scribit. *Quæ dicitur Balsamerlande, & Marschmerlande &c.* ego *Marchiner* omissa

B

litera 3

FAMILIÆ RANZOVIORVM.

litera S legendum esse censeo. Nam adhuc Merckener interdum dicuntur à vicinis illi, qui in Marchia habitant. De altero quoque mendo eodem in loco, ubi Saltuedele pro Saltveldele, ut vulgò non rectè scriptum est, legi debet, ante aliquot annos cum doctissimo Reimero meo per literas egi &c.

Vxorem habuit Vipertus Sigenam Gosvini Com. de Leige Senioris F. feminam pulcherrimam, quam illi focer propter industriam & avaritatem, respondentem nobilitati desponderat, honesta dote Morinæ, & Gatterslebia cum suis territorijs adiuncta, cum duas alias haberet filias, quibus reliquum patrimonium, Leiga videlicet, Sibi henroda & Drachenstadium cesserunt.

Porro quomodo VVigbertus sibi & fratribus aliò profectis illatis iniurias ultus sit, & barbarorum fines depopulatus, præda inter comprouinciales, id est, subditos suos bellatores diuisa, qua ratione & nobilitatis & pleb's subiectæ fauorem sibi conciliauit, legatur in eodem Chronico. Illud hic monendum, eorum quorum iam facta est mentio barbarorum Urbem Posduvvlè barbarica lingua dictam fuisse, quam si quis Pasvvalcum, quod in finibus Pomeraniæ situm est, fuisse opinari velit, per me id ei licere non diffiteor. Illud certum est posteriorem vocabuli (nam priorem nondum intelligo) partem Slavicam esse, & prædonum significationem habere, vnde & partem Henetorum VVilcos, à lupina rapacitate dictos alibi legitur, Pegauensis Monachus sic explicat, quod urbem VVolsi significet. Ex hoc autem suspicari quis posset, auctorem Chronici Pegauensis, Danos, quorum Regem VVolsum aliquando fuisse, & quem à Barbaris sepultum esse scribit, confudisse aliquantulum cum Slavis, quos hoc loco Barbarorum voco notari credo. Sed fortè Dani in suis bellis contra VVolsum & eius præcipuè tandem filios, Slavonorum opera vsi sunt, quare vindictam de ijs sumpsit VVigbertus. Obijt immatura morte, adhuc iuuenis, idq, circa Annum Christi 1040, id est antequam Henricus III. Imp. rerum potitus est. Vixit igitur, in ea scilicet ætate, qua rebus agendis apta est, sub Conrado Saliquo Imp. Ante patrem VVolsum diem suum obijisse VVigbertum tradit Brodusius, quod non consentit cum ijs, quæ habet Chronicon Pegauense. Nam ibi VVolsfo defuncto

fo defuncto, Ottonem & Hermannum aliò secessiffe, VVigbertum verò Balsamorum terram adijffe scribitur.

VVIGBERTO I. defuncto nupsit Sigena FRIDERICO Comiti de Lengefeld (locum in Francia situm esse volunt) Et ex eo coniugio nati sunt.

Fridericus iunior Comes de Lengefeld.

N. Vxor Rugeri Comitis: cuius familia non expressa est in Chron. Pegauiensis.

Rugerus Ar. hiepiſcopus Magdenburgensis post Adelottum cognatum, qui eũ ex eum ex Babenbergensi Ecclesia Magdeburgum adlaxerat, & Camerarij officio atque Præpositura Bynariensi dignatus erat. Eſt vectus deinde ad Episcopatum est auxilio VViperti Groicensis Comitis, Magdeburgensis præfecti, id est, Burggrauj, propinqui sui. Nam eius nepos ex sorore veterina Rugerus seu Rotgardus, vt in Magdeburgensi Chronico dicitur, erat. Fuit vt id Chronicon habet, probitate, & eloquentia satis clarus, sed magnis aduersitatibus fortune vsus. Diuturna febris tandem confectus obiit Magdeburgi 13. Cal. Ianuarij, Anno 1123. VVernerus habet 14. Ianuarij. Sepultus Magdeburgæ in Cathedrali Ecclesia, in septentrionali Manica, vt loquitur Chronicon Magdeburgense.

Hanc verò Rugeri Comitis rurum, Ottonis Palatini vxorem appellat Dominam H E L I C A M de Lengefeld, Caspar Bruschius, Monasteriorum Centur. I. Et maritum ipsius Ottonem I V, Comitem Palatinum in

Fridericus Comes

N. Filia Vxor Ottonis Comitis Palatini de VVislinsbach.

Otto	Fridericus
Comes	Comes.
Palatinus	Hunc credendaui mater-
post obiit	ni Comitatum patris, tum cons-
Chron.	secutum
Pegau	esse.

num in Wittelspach: Eique ascribit tres filios Ottonem maiorem, postea Bavar. Ducem, Fridericum, & Ottonem iuniorem Palatinum Wittelsbacensem, qui ex Domina Benedicta Verdensi Comitissa suscepit vltimum Ottonem, illum qui auxilio Eccenperti Episcopi Bambergensis Philippum Imp. Barbarosse F. interfecit, Et quartum horum fratrum Conradum Archiepiscopum Moguntinum, & Salisburgensem. Et si de Ottone iuniore & Conrado nihil habet Chron. Pegauense: Permitto autem lectoris iudicio an Bruschius eam que auam paternam Lengefeldiam habuit. Lengefeldiam rectè vocet. Nec ego Rugeri familie nomen adhuc indagare potui.

Sigena tandem secundò vidua facta permissu Viperti filij vixit in exensio Vicenburgenfi, quod in castello suo construxerat V:go de Vizenburg nobilis ac prædæus (vt in Chron. appellatur, quæ verba ostendunt eum ex primaria, vel ingenua nobilitate, quæ Dynastarum, vel Baronum est, fuisse) consanguineus Viperti, à quo etiam mortuo Anno 1110. heres honorum suorum institutus erat. Cùmq; deinde 6. Cal. Martij (nescitur quo Anno) decessisset, iuxta duas loci eius abbatissas sepulta est.

WIGBERTI I.

POSTERITAS.

WIGBERTVS II. Illustris ille & bellicosus Comes, & Princeps, qui ob excellentiam vulgò in vernacula nostra suo seculo & deinceps: Graff Wiprecht dictus est. Puer adhuc fuit moriente patre, ideoq; cum ad secunda vota rediret mater tutela & educationi Vdonis Marchionis Stadenfis. (vt Chronicon Pegauense eum nominat, cum Comes fuerit ab eo loco dictus, Marchiam verò, quæ vetus iam dicitur, tenuerit) commissus est, ab eoq; honorificè educatus, & tandem veteri Germanorum more, de quo etiam est in Tacito, in iusta ætate armis militaribus cinctus, ac honoris & virtutis causa vrbe Tangermunda cum adiunctis prædijs donatus est.

De huius indole & virtute bellica, deq; auctoritate, existimatione, & metu sibi apud omnes comparato, item de inuidia perpetua laudis Comise

Comite. quam etiam aui *VVolfi* exemplo sensit, & quomodo propterea ex *Balsamia* in veteri *Marchia* permutatione honorum. ab *Vdone* remotus, & in *Misua* parte, quae Orientalis terra dicitur ad *Elstram* fl. (quare & *Chronicon* ad Orientem cefisse *VVigbertum* scribit) collocatus. *Groscam*, vnde & Comitum titulum habuit, habitare coepit, habet *Pegauense*. Tum autem pro *Tangermunda* quoque *VVigberto* alias possessiones in *Nortmarchia* traditas esse ibidem traditur. quam *Marchia* parte. n. versus septentrionem sitam fuisse. nomen indicat. Pro *Vdone* hoc ponit *Brodufus* ubique, *Siffridum* Comitem *Stadensem*, *Marchionem* & *Electorem* *Brandeburgensem*, sed sine auctoritate, & ratione, ideo *Chronicon* *Pegauense* sequi malim. Refertur in eodem *Chronico*, quae fortuo vsus sit in *Misua* initio. & quo modo cum quietis impatiens esset, a nobilibus vicinis, quibus molestus fuerat, exceptus tandemque ab ijs ut locum mutaret coactus. Quare & singularis prudentiae, atque moderatioris specimine edito anulus ad tempus cesserit & maiora viribus aggredi, aut temere se periculo praesenti obicere veritus, centum comitatus militibus in aulam *VVratislai* *Bohemiae* Ducis iuerit, ab eoque benigne susceptus, probitate & industria Ducis & optimarum provinciarum fauorem adeptus sit. Mex etiam quomodo Ducem ad Regis nominis decus repetendam inflammavit: & denique *Henrico* Imp. in *Italiam* profecturo militiam suam obtulerit, & gratia eius perspecta confidentius agere coepit, atque Duc *VVratislao* Regium nomen hac conditione, ut & ipse *Caesari* militaret, petierit & impetravit. Quare & continuo, Anno videlicet *M. L. X. X. I.* (cum praecedenti anno eidem Imperatori contra *Rudolphum* *PseudoCaesarem* pugnaturus validum ex *Bohemia* exercitum adduxisset) vna cum *Bortvoio*, *Vratislai* F. ad *Italicam* expeditionem sese accinxit *Vipertus*, & inter primos in *Italiam* irrumpens *Longobardiam* vastavit usque ad *Mediolanum* agendo possim praedas, demoliendo castella & fortissimos quoque in vincula adigendo, donec Imperator ipse quosque suas copias adduxit, quo facto *Mediolanum* cum se dedisset, *Cremonam*, *Papiam*, *Laudam*, *Mantuam*, *Creman* & alia oppida atque castella facile in deditionem coegerunt, excepta *Verona*, cuius expugnatio in aliud tempus reseruata est. *Roma* inde quam turbidam *Chronicon*

vocat obsessa est per triennium fere ab Anno videl. (vt aliunde habemus)
 1081. usq; in tertium, in qua obsidione Vipertus multa fortitudinis spe-
 cimina edidit. præcipue verò annonam in Caesaris castris prudentia ma-
 gnanimitateq; sua subinde levauit. Et cum semel excurrisset. Roman i
 interea Imp. opprimere conati sunt, qui à Viperto cum Bohemis & Teu-
 tonicis suis aduolante, fortiter defensus est: enituitq; in ijs prælijs præ-
 cipua Viperti in Imp. fides: Nam cum ei fortiter pugnanti ensis forte ex-
 sultus esset. suum illi Vipertus dedit. & clypei sui acumine in hostes tam
 diu sevit, donec in fugam coniecti & in mœnia repulsi sunt. Accide-
 runt hæc circa festiuitatem Ascensionis Domini. tertio obsidionis. vt ar-
 bitror anno. Nam paulo post Roma, (Rascio Viperti militum præcipuo-
 rum vno. desidiarum Romanorum explorant & suis viam monstrante) cap-
 ta est, Viperti præcipue opera, cum Rascius primus, Vipertus verò se-
 cundus muros ascendissent. Qua de re etiam habet vitæ Henrici Imp.
 sine nomine edita, vbi de vno ex Scutarijs dicitur, qui pilorum legendos
 rum causa sub meridiem in maximo aestu. viroq; exercitu defatigato, ad
 muros accedens & ascendens, Romanorum negligentiam animadvertit.
 suosq; corporis motu. cum voce non auderet, acciverit ad Romam oc-
 cupandam. Factum igitur hoc est III. Non. Iulij Anno 1083. Inde
 cum Pontifex cum suis in templum primarium fugisset, (matricem Ec-
 clesiam dicit Chronicon) id tandem Viperti industria & audacia expu-
 gnatum est, & Papa cum proceribus. Viperti custodia traditus: Etsi de
 hac historia. alia alibi tradantur. Nam pervenisse Hildebrandum in
 Caesaris potestatem, cæterorum nemo scripsit: Qua de re diligenter
 differuit Reni. Reineccius in notationibus ad historiam de Viperto Groi-
 censi editis.

Inde tractat Chronicon Pegaviense de Viperti fortuna aulica pro-
 pter invidiam aliorum, quæ virtutis & gloriæ perpetua comes esse solet.
 de quæ eius animositate per immisum Leonem, apud Theodorici domum.
 Veronam scil. explorata. deq; eius ob eam rem indignatione, & post sa-
 tis longam pertinaciam reconciliatione cum Casare. per proceres interce-
 dentes & præmia militie Viperto deberi maxima contendentes. Fuitque
 hoc tempus celebre incrementis opum & potentie Viperti.

Nam vs

Nam ut paulo altius, quo Vipertus bona tenuerit, & quomodo ea acquiserit, repetamus, cum pater eius Vipertus I. veteris sive Soldvica delensis Marchie partem qua Balsamorum regio dicta est, à patre VVulfo occupatam & relictam, & præterea coniugis Sigene Comitissa Leigensis dotem Morungam & Gatterslebiam tenuisset. Vipertus II. adhuc puer temporibus Henrici III. ad preces matris, qua alij nupserat, ab Vdone Stadensi Marchione (nam Comites Stadenses tam simul veterem Marchiam tenuerunt, unde Marchiones Stadenses vulgo dicti sunt) educatus, & tandem militaribus armis, ut ante dictum est, cinctus esset: Insuper Tangermundensis vrbs beneficio seu investitura, ut loquuntur donatus est. Tandem cum virtus Viperti Vdonem ureret, ex vetere Marchia prorsus eum semovit, permutatione facta, & loco Balsamæ terra Groisca seu Groiza Osterlandia in Misnia: loco verò Tangermunda alijs possessionibus seu beneficijs, ad Nortmarchiam, ut loquitur Chronicon, id est septentrionalem Marchiam pertinentibus, ei traditū & permisissis.

Hac itaq; ratione Vipertus in Misniam vestigium posuit, in qua tamen Groiscam propter insolentiam, qua erga vicinos nobiles fuerat, perdidit, occupatam à Betherico de Tuchen & alijs eius complicibus. Quare in Bohemiam profectus, Ducis Vratuslai favorem singularem promeritus est. Post Italicam igitur, de qua iam dictum est, expeditionem & post iustam eius iram seu excandescenciam adversus Imp. ob militiam & strenuitatem in ea cum periculis à bestia obijceretur, male compensatam factamq; rursus, ut ostensam est, reconciliationem, virtutis sue præmia, iussu Imp. à multis principibus, in primis autem à Moguntino Halberstadenfi & Monasteriensi M. D. C C C. Talenta, à Coloniensi Forlam pagam, id est ditiumculam, non villam, ut hodie eo vocabulo abutimur, accepit: & tandem castello Lisnig cum adiacentibus, & Doruburgo cum attinentijs suis (sic enim loquitur Chronicon) ab Imp. ipso donatus est, vna cum talentis D. C. qua ipsi in duobus Imperij conventibus, Alstedensi & Merburgensi persoluta sunt, postquam Imp. Anno 1034. ex Italia regressus esset. Mox Viperto in Bohemiam reuerso vna cum filio Regis Bortvroyo, propter filiam regiam ipsi elocata-
tam, pro-

tam, provincie Bohemicæ pars non exigua dotis loco oblata est, quam Vipertus occupare nolens modestè recusavit, & eius loco pagos duos extra Bohemiam, sed in sinibus tamen eiusdem sitos, Budissinam & Nisenam impetrauit. Quare & tam coniugi domicilium tutum condidit, urbem Svyrtzani, & Groizam suam occiso Betherico recuperavit.

Commemorabile est testimonium Borivvoy, Regis Boh. Filij, de Viperto, quod de eius virtute apud patrem præbuit, eaq; ratione affinitatis præcipuus autor fuit. Cum enim eum patri nomine Imper. commendasset, & gratitudinem ipsi deberi ostendisset, ideoq; varia munera Viperto oblata essent, quo ille respuit, de sorore tandem elocanda dixit: Multò regi commodius fore ad defensionem suæ regionis, quam si Russorum vel Ungarorum eam regi sociaret. Omittenda hic sunt quedam propter metam temporum & rerum gestarum serè, distinctionem, quæ est in Chronico qualia sunt de conflictibus cum Ecberto Marchione & alijs.

Anno 1038. Beneda miles magnanimus, qui in Polonia per biennium exul fuerat, rediens primum adiit VVigbertum, Regis Bohemie generum, eumq; ut intercessor esset apud Regem, exoravit: Sed quia VVigbertus vir esset prudens, vel, ut loquitur Chronicon, in rebus valde discretus, & soceram offendere nollet, consuluit ei, ut & Bennonem Episcopum Misnensem, quæ deinde sanctitatis opinionem post obitum & quidem serò, ante nostra tempora paulo, consecutus est, sibi intercessorem & patronem conciliaret &c. ex Chron. Cosm. Pra. Dec.

Anno 1091, tactus est Vipertus religione, conscientia ipsum stimulante de sacris locis in præcedentibus bellis per ipsum latis: Ideoq; de expiatione Ecclesiastica cogitans Romam contendit de consilio Episcoporum ubi à Papa ad Patriarcham Compestellanum mittitur, & ab eo mandatum accipit extruendi templum D. Iacobo, cuius Basilicam in Ziza exusserat, inimicos suos ardentius persequens. Redux igitur de Monasterio fundando consilia agit, & tandem Pegauiam locum ei deligit. Quare & sequenti Anno septingenta talenta ad sumptus extructionis ferendos à socero accipit, annoz; postero Beronem ex Svyrtzaniensi cœnobio Monachum accersitum, primum abbatem Pegauie constituit. Anno vero 1093, cum iterum soceri mansuetiam expertus fuisset non ita diu ante

dia ante obitum suum trecenta sacra ad rem absoluendam talenta mittere
 tu. mansuetitia tum Viperti cum coniugis Iuditha in Pegauiam deinceps
 ceptis valde predicati. De reliquis, quae ad cœnobij incrementa perti-
 nent, hic omittimus. In literis Paschalis Papæ, quibus fundationem
 confirmavit Anno 1106. propter opulentiam & splendorem vocatur Vi-
 pertus Saxonice gentis illustris Comes.

VVigbertum illustris, & prudentis, virum &c. qui partibus in illis,
 quas Sorabi inhabitant, principatus sit (ita loquitur Autor) & apud
 quem Henricus III. filium fugiens Anno 1105. delituerit, vocat Vr-
 spergensis vide eundem sub anno 1106. 1102. 1113. Item Chronicon
 Sampetrinum sub anno 1113.

Repetimus autem hic quedam ex Cosma Pragensi. Anno
 M. XCI. post obitum Cosine, Episcopi Pragensis VII. qui anno
 precedenti 4. Id. Decemb. decesserat, Bracizlaus dux Bohemie VVig-
 bertum, pro sororem generum ut vocatur, id est sororis maritum vel af-
 finem ad se vocavit, & de consilio eius noxam elegit sacerdotem summum
 Hermannum hominem exterum non Bohemum: Nam hospes nominatur
 & eo nomine à Duce quoque commendatur, quod templum per parente-
 lam non exauriri, liberorum cura non aggruari, per cognatos despoli-
 ari non possit. Fuerat autem prius Bratislai Regis & Bracizlai Ducis
 deinde Capellanus, promotione Diaconus, dignitate prepositus Bolezla-
 uensis. Unde apparet, quae Viperti in regno Bohemie auctoritas & exi-
 stimatio tum fuerit. Anno M. C. Bracizlaus dux eandem Hermannum
 Moguntie ordinandum commendavit VVigberto, in Caesaris comitatu
 tum quoque futuro. Sed Moguntino Ruthardo absente res non processit.
 Anno M. C. VI. Borivvius Dux Henricum III. à filio Henrico V.
 pulsum & profugum per Bohemiam saluo conductu misit ad VVigbertum
 qui iterum gener eius improprie dicitur, nam sororius fuit.

Anno M. C. IX. post obitum Suatopluci Ducis Bohemie, Bori-
 vvius exalatum in Bohemia cum vidisset fratrem suum iuniorum Vladiz-
 laum, Ducem esse constitutum in eius absentia: quia Ratisbonae fuerat,
 properavit in Zirbiam ad VVigbertum, suum per sororem generum, id est
 affinem, eiusque consilio & auxilio in vigilia Natiuitatis anni ineuntis

C

M. CX.

M. C X. occupauit Pragam eamq; diripuit. & receptus est. Cumq; Vladislau sua defendere conaretur, accepit Boriuuiois auxilia VVigberti mittentis filium VVacezlau qui a Vladislao profligatus est. Dicitur iuuenis & puer VVacezlau. qui tum in Pragam urbem aufugit. Henricus Imp. qui tamen iratus fuerat antea VVigberto, V. Cal. Ian. ipse ad preces & promissionis Vladislai Bohemiam ingressus. proceres ad se Rokizanam euocauit, & venientes Boriuuioium & VVigberti filium cepit.

Anno M C X. cum ad secunda vota rediret, cum coniuge altera. quaedam bona Bichlingensia in quibus & aduocatio Monasterij Olderlesbiensis fuit, adeptus est: Eodemq; heres a consanguineo suo VVigone de Vizenburg in Turingia institutus. Sed inde. vt res humana sunt in stabiles, non eadem fortuna semper vitur. Nam cum Boriuuio Bohemus, optimus eius amicus & affinis, per Henricum V. regno priuatus esset, nihilq; apud Imp. valuissent intercessionis, in expeditione demum Polonica Vipertus Zuetiplocum Boriuuio substitutum, & mala consilia de VVigberto cum Rege clam tractantem, vt loquitur Chronicon, per insidias tollit & vi obtinet, vt Boriuuio restitueretur, cui rei exequenda destinatus est Vipertus iunior seu III. qui incautus agens dolo Vladislai fratris, Praga captus est vna cum Boriuuio: Quare Vipertus pater pro liberatione filij, Hamersleby in vinculis detenti, ad pop dare cogitur, non solum urbem Leinick seu totum vt intelligo comitatum, sed etiam Morungam ex hereditate materna, & Budisnam atq; Nissenam ditunculas, quas ex priori dote habebat. Ea omnia accepit Hogerus Comes Mansfeldius. Et si eo anno VVigbertus iunior liber & in gratiam Cesaris receptus, Echarbergiam arcem adeptus est. Sequenti anno 1113. Vipertus a Cesare hostis iudicatur & a filio cognomine Casari contra patrem adherente deseritur. Hac potissimum ex Gozecenfi.

Addenda verò sunt & ista ex Cosma. quibus recensitis ad reliqua ex Gozecenfi continuanda reuertemur. Anno M. C X 111. Golezlau Dux Morauia a fratre suo Vladislao Bohemia Duce pulsus, cum ab Imperatore tum Moguncie versante nihil auxilij impetraret, confugit ad VVigbertum & per VII. menses apud eum fuit.

Novembri

Nonembri autem in Poloniam iuit. Eodem anno vergente Imperator opinatus Marchionis Misnie Dedonis posteritatem prorsus intercidisse, Marchionatum dedit *VVigberto*, sed *Cunradus* in Saxonia degens ex familia Dedonis superstes, ope Lutheri Ducis Saxonie & aliorum Saxonia principum bello eam regionem repetijt. *VVigberto* auxilium tulit Moguntinensis *Adelbrechtus*, & iussu Imperatoris etiam *Vladizlaus* & *Otto* Duces Bohemia & Morauie. Persuasi autem sunt Bohemi à *Luthero*, vt domum redirent. *Lutherus* siue *Lotharius* qui deinde Imp. factus est, in oratione ad Bohemos, vocat *VVigbertum* alterum *Wyssem*. Deniq; anno 1114. cum ipse quoq; senior captus esset à *Mansfeldio*, & capite damnatus, iunior suasu principum *Groizam* quoque pro patre redimendo tradit: sed *Cesare* fallente, patrem non recipit, *Groizam* nihilominus amittit. Tandem elapso penè triennio cum *VVigbertus* iunior hactenus exul, *Groizam* fortiter recuperaret, & patrem captiuum permutatione libertati restituisset: Senior etiam *Cesari* reconciliatus in ex iussu eiusdem non solum *Groizam* recipit, verum etiam *Lisnecium* quãuis multo labore, nimirum *Castellanis* hoc est, ijs qui in praesidio erant, resistentibus, sed victus tandem & pulsus recuperat: Et insuper *Burggrafiatum* *Magdeburgensem*, *Adelgotti* Archiepiscopi, gente *Velheimij*, sui ex sorore nepotis, fauore consequitur. Et *Marchiam* *Lusatia* duobus millibus talentorum ab Imperatore redimit: principali honore & dignitate insignitus & in signum eiusdem rei veste, quae *Cappa Dalmatica* vocatur, donatus. Harum rerum finis incidit in annum 1117. Nec dubium est, quin eo etiam tempore *Budislinam*, *Nisenam* & *Morungam* receperit. Nam hanc deinceps filia ipsius *Berta*, vt supra retulimus, possedit. Obijt tandem post res praclare gestas & varias fortunae vices in veste Monastica, cum sic ei à *Pegauien* sibus & alijs persuasum esset. Anno 1124.

Habuit vxores duas, primam *Iuditham* *VVratulai* Bohemiae Regis Filiam, *Boruuoy* Ducis, optimi & fidelissimi sui socij in bellis, sororem, formosissimam, ex qua sustulit duos filios, *VVacezlaum*, qui *VVigbertus* iunior vulgò dictus est, *Heinricum*, & vnã filiam *Bertham*. *Iuditham* amisit, mortuam Anno 1109. in suo patrimonio *Budislinam*

15. Cal. Ianuarij dum ipse cum filijs ambobus *Wigberto & Heinricho* esset apud imperatorem in conuentu Moguntino. Alteram coniugem viduam duxit. *Cunegundam*, relictam à *Cunone* Comite *Bichlingensi*, qui nobilissimus Princeps à *Pegauensi* appellatur. Ex ea nihil liberorum suscepit. Ea ex qua stirpe fuerit, nescitur: Neq; eius deinceps mentio fit in *Chronico Pegauensi*. Maritus eius prior insidiosè contra ius & fas in itinere publico ad *Albim* à suis hominibus, id est, *subditis*, *Edelgero de Hefeld & Christiano de Rotenburg*, de quibus nihil mali vnquam suspicatus erat, interfectus fuerat, idq; Anno 1103, vt testatur *Vrshergensis*, qui *Cunonem* valdè laudat.

N. FILIA *Wiperti* I. ex *Sigena* *Heinrico* comiti de *Leige* nupta.

N. FILIARVM altera, *Vxor* fuit *Bernheri*, seu *Werner*i, senioris, de *Veltheim*, qui extremam villæ *Pegauensis* plateam iure hæreditario, vt loquitur *Chronicon*, possedit, ex qua ei nati sunt:

Bernherus Veltheim iunior. Hic Comes appellatur in *Lauterbergio* sub Anno 1157. quo occisus est, cum *Wigmannus* Archiepiscopus *Magdeburgensis* *Brandeburgum* obsideret.

Adelgottus, primò præpositus *Haberstaden*is, inde Archiepiscopus *Magdeburgensis*, ubi præfedit ab Anno 1107. per Annos 11. menses 11. dies 21.

Dicitur *Adelgottus* in *Chronico Magdeburgensi*: Vir omni morum probitate decoratus, religionis & castitatis amator præcipuus, inopum compatiens necessitatibus, qui canonicè viuentes in clero singulari quodam affectu dilexerit: rebelles verò seuerissima discipline censura corripuerit, in utroq; pietatis viscera seruans, dum has ad meliora accenderet, illos autem à prauitate compesceret: Qui diligentissimam adhibuerit sollicitudinem sue Parochiæ. Quare & augmentanda in ea seruitutis diuina gratia duas congregationes instituerit, vnam in vrbe *Metro-poli* sub honore *Petri & Nicolai*, in Ecclesia, quam antecessor eius primum condiderat &c. Alteram in *Halla*, Anno vt habet *Pegau*: 1116: quod cœnobium dicitur ad *Novum opus*, de quo plura in *Magdeburgen*:

Chr. Prae

Chr. Præterea & Xenodochium Magdeburgi extruxit &c. Instituit Festum omnium fidelium defunctorum, eoque die pecuniam legauit Canoniceis distribuendam. Auctor etiam fuit magnæ Elemosynæ Magdeburgi tempore quadragesimali, seu Ieiuniorum. Ita ut quolibet die vsque ad Festum Paschatos centum panes, totidem haleces, & totidem potus cœrensiæ pauperibus distribuerebantur. Fuit valetudinarius ferè per totam vitam. Anno 1115, fuit in periculo propter hospitio susceptum VVigbertum I II. propinquum suum. Vide Chron. Pegau. Obijt 1118. Prid. Id. Iunij, Sepultus, ut VVernerus scribit, in monasterio Noui operis ad Halam, quod ipse condiderat. Chronicon Pegau. habet Annum 1119. & numerus annorum, quibus præsedit, id requirit.

VVIGBERTI II.

LIBER I.

VVACEZLAUS, sic nominat eum Cosmas Pragensis Decanus in Chronico Bohemico sub Anno 1109, quo hic filius VVigberti in Bohemia militauit. Fuit autem idem cum eo, qui semper aliàs VVIGBERTVS I VNJOR dictus est, cognomine videlicet à patre sumpto, quod aut felix contineret omen, filium paterna virtutis æmulum fore, cum præclara quotidie specimina ederet, aut quod aliàs per excellentiam celebritatis & gloriæ in patre tacitam commendationem contineret. Ita enim Bohemicum nomen, quod ipsi propter maternam originem inditum erat, in Germania deletum est, adeo ut apud nullum scriptorem, quod sciam, reperiat. Est autem VVacezlaus idem quod maior gloria, Græci Megalodoxum vel Periclem nominarent. Alij scribant VVetislaus, vnde corruptum VVenclaus, quod nunc pro VVacez'auo in vsu est.

Hic igitur VVigbertus I II. (hoc enim nomen retinebimus) vxorem habuit (nægundam Cunonem Comitum Bichlingensis, (cuius viduam pater VVigbertus duxerat) filiam elegantissimam, & famosissimam, ut Chronicon Pegauense eam appellat, quæ nuptiæ celebratæ sunt vno & eodem tempore cum patris nuptijs secundis. Anno 1110. Habuit Cune-

C 3

gunda

gunda quatuor sorores, quæ nobilissimis Saxonie & Turingie Principibus desponsatae sunt, vt idem Chron. Sed maritos earum nondum indagare potui. Fuit autem hic Comes Bichlingensis Cuno ex Saxonica VVetkindea familia Serenissima & Illustrissima oriundus. (ideoq; & nobilissimus Princeps à Pegau. dicitur) Filius videlicet Ottonis Ducis Saxonie & Bauariae, qui & Visurgianus interdum dictus est, & hostis Heinrici I. Imp. precipuus fuit in Saxonia, Pater Heinrici cogn. Crassi, Com. Northemÿ in Frisia occisi &c. Ab hoc Cunone (cum vetus illa stirps Bichlingensium, quæ in Chronicû Turingicis à Iulij Caesaris temporibus fabulosè, vtputo, deducitur, extincta esset) nouam Comitum Bichlingensium familiam, quæ paulò ante nostra tempora & ipsa desijt, & cuius bona nobilissima VVetrorum familia nunc tenet. propagatam esse vulgò volunt, quemadmodum indicaui in Com. Mysn. lib. 1. Tit. XIX, & in Progymnasii. noua Historia Sax. f. 121. vbi autores huius sententiae allegantur.

Sed ad VVipertum I I I. reuertamur. Huius sub Anno 1096. mentio fit in Chronico Pegauensi, quod preciosam Cycladem monasterio à matre ipsius doni loco oblatam, in Italiam profecturus abstulerit.

Anno 1111. post bellum in Polonia iussu patris Boriuuoyum restituit in Ducato Bohemico. Et paulò post in Bohemia captus ab Henrico V. Imp. in Hammersteini arcis custodia detentus est, donec sequenti anno à patre, qui urbem Lisnigampagos Nisen & Bud. sin vnâ cum Morungia pro eo dedit, liberaretur: Quo ipso gratiam Imperatoris consecutus Eckardbergam ab eo accepit, & patre neglecto. Anno 1113. Imperatori contra eundem adherens Naumburgo inhauiit, sed spe sua frustratus est. & ad patrem redijt. Sequenti Anno idem, cum pater captiuus & capitis damnatus iam plectendus, traditus esset Conrado de Plisna militi, suas ut quorundam Groizam etiam pro patre liberandò tradidit: Sed cum Imperator contra promissa & fidem ageret, vnâ cum fratre Henrico se ad Saxones imperatoris hostes contulit, vt vel eo modo patris salutis & libertati consuleret. Idòq; anno 1115. cum alijs conspirat & Imp. Saxonibus valdè iniquum & molestum oppugnat, quare & malefatus rei vnâ cum Lothario Saxone iudicati sunt. In eo exilio suo receptus

est. ab

est. ab Adelgotto Magdeburgense Antistite propinquo suo, quæ ea de caus-
sa ab Imperatore exauhoratus est. Eodem anno in prælio VVelpsholzæ
si singulari certamine congregitur cum Hogero Mansfeldensi, à quo pa-
ter captus erat, eumq; interficit. Anno inde 1117. sua ferè omnia recupe-
rat. Occupata. n. vrbe Deruino, in qua magnâ prædâ consecutus est, &
24. vicinis municipijs captis Grötzâ auxilio Adelgotti & Gertrudæ Mar-
chionissæ Saxonice, obsessam etiâ recipit, sed interuenit bellû Numbur-
gense, in quo cum Henricum cum Capite cognominatum, Casari carissi-
mum cepisset & ad Adelgottum duxisset. VVipertus senior vnâ cum capti-
uitatis socijs Lud. Turingo. & Burcardo Mysn. permutatione dimissus
est, Atq; ita tum filius patri liberationem præstitit.

Quando diem suum obierit nescitur, sed ante patrem obiisse, argumẽ-
to est, quod Pegauense Chronicon scribit, VVipertum II. bellicosum inter
uxorem ac filium sepultum esse.

HEINRICVS fuit Anno 1109 vnâ cum patre & fratre in Co-
mitijs seu conuentu Moguntino ab Henrico V. celebrato, quo tempore
domi mater ipsius mortua est.

Anno 1114. Propter parentem à Casare in vincula coniectum, et vs-
que Groitzam, quam VVrrop Imp. acceperat, sed parentem nihilominus in
sarcere Dyseisensis arcis inuinitissime, que in VVasgouia ad Rhenû sita es-
se scribitur detinebat, amissam, ob perfidiâ illam, vnâ cum fratre ad Sa-
xones transiit, Casarè oppugnat, quare & maiestatis cû complicib. damna-
tus est, & exul vsus latibulis sylvarum, & ferarû more vitâ solitariam &
vagam degere coactus est. A morte patris in Burggrafiatu quidem Mag-
deburgensi eidem succedit, sed Marchia eius, Lusatie videlicet, occupatur
à duob. Comitibus Adelberto (qui vsus est cognominatus) & Conrado (Ma-
gno seu Pio deinde dicto) qui & priori anno auxilijs Lutheri Ducis Saxo-
niæ Marchiam (Mysnie) post obitum Henrici iunioris Marchionis VVig-
berto cuidam prædiuiti, (Ego de VVigberto II. setiam intelligo) & Hers-
mãno Com. VVinceburgensi, qui prouincialis Turingiæ Comes, seu Land-
grafus extitit, ab Henrico V. Imperatorem armis recuperarant, vixere
hereditatis iure ad se pertinentem. Obtinuit itaque Adelbertus
Marchiam Lusatie vsque ad An. 1131 quo Casar Adelberto iratus,
huic

huic Heinrico eam reddit, quoniam & ad vitam finem retinuit, cum inter-
ea semper Burggrafius Magdeburgensis fuisset, atque ita alteram patris
dignitatem etiam recuperasset, quod utrumque ex Appendice Chronici Pe-
gauenfis & Lauterbergio atque Sampetrino Erfurdiano Chronici ha-
beo. Obijt 1136. in Comitibus Moguntie ut habet Lauterb. Chron. Igi-
tur huius Marchiam à Lothario Cesare consequitur Marchio Mysie
Conradus, qui, ut & iam mentio facta est, Mysie Marchiam prius an-
no 1123, ut habent Pegau. & Sampetrinum Erford. ab obitu Henrici
iunioris Marchionis, excussis VVigberto, & Hermanno VV in eburgio,
adeptus erit, quod Lauterbergius ad annum 1127 refert, sed ultra pars
hac in re iustum annorum numerum exprimat nondum discernere quoc.
Filios isti tribuo Henricum II. & Fridericum.

BERTHA, Elocata fuit Dedoni filio Timonis Com. VVetynij &
Landsbergij fratri Conradi March. Sisy. &c. de quo modo aliquid dis-
ctum. Repudiatam fuisse apparet ex Lauterbergio sub Anno 1124, ubi
narratur, quod presulum consilio eam receperit, & iter Hierosolymita-
num ingressus sit, inchoato prius canobio S. Petri in monte Sereno ad Ha-
lam, quod frater Conradus deinde perfecit. Reuersus est autem Dedo
ex Palaestina, & partem ligni de cruce Christi, ut credidit, secum tulit,
eamque canobio dedit, nec ita diu postea mortuus est.

Obijt Bertha Anno 1143, ut arbitror. Nam in appendice Chroni-
ci Pegauenfis ita scriptum est: Bertha de Morungen filia VVupertii
Marchionis obijt. Fuit autem Morungen in bonis VVupertii ut notum
est, ex hereditate materna. Sed confirmatur idem in Lauterbergensi,
qui scribit de sequenti Anno, obijisse Bertham Comitissam, Dedonis Co-
mitis, fratris Conradi Marchionis, Mysienfis & Orientalis, uxorem 17.
Cal. Iunij. Eadem Bertha Dedoni Conradi Mysici F. qui Comes vul-
go Rochlicensis dictus est, dono dedit Comitatum Groicensis, propieta-
tem suam, ut vocatur, quapropter & Groicensis Comes sepe apud ean-
dem scriptorem appellatur, Enatrierat enim ipsum loco filij. Filia au-
tem Berthe & Dedonis fuit, MACHILLDIS, nupta RABODON-
NI Comiti, aduocato seu Prefecto Bambergensi (ut appenlix Lauter-
berg.) Hac Bertha preposituram in Scolen in honorem B. Virg. Mariæ
funda-

fundavit, & satis abunde dotatam, Ecclesia Pigauienti à patre extru-
ta, incorporavit.

HEINRICI I. POSTERITAS.

Fuimus hæcenus pleriq; decepti à Brodusio de auctoritate Lau-
terbergij, cuius verba strictius intellexit, scribente Henricum I. sine so-
bole exinctum esse, quia ille scilicet de nulla eius posteritate, legerat.
quam sententiam ego quoq; secutus alicubi sum, cum nondum ipse fontes
Historiarum nostratarum penitus inspexissem, quam me nunc deniq; me-
liora edoctum corrigere non diffiteor. Et dubitationem quidem omnem
tollere nobis possunt tot documenta ex Chronico Buchauienti, & illustris-
simi et Generosissimi Comitum Lisnicensium in hac terra monumentis des-
sumenda, de quibus postea, cum de nobilissimorum RANZOVIOR-
VM stemmate dicendum erit, plura dabimus, quæ nunc in eum locum
reijcienda censemus. Sanè ut hic pauca referam, viuunt adhuc in his re-
gionibus homines fide dignissimi, (ex ijs qui aliquando in adolescentia
sua HUGONI Comiti Lisnicensi ultimo defuncto, à ministerijs fuerunt,
inter quos est integerrimus vir Ambrosius Francus Quæstor Torgensis)
qui Hugonem genus suum ad VIPERTUM bellicosum referentem gloriari
auduerunt, & tabulas artificiosas pictas ostentantem, in quibus & ef-
figies fuit Viperti, & res præcipuæ ab eodem in bellis gesta. Et cura-
uit idem Hugo in libris Buchauiensibus & alibi semper ad insignia sua ap-
pungi VIPERTUM, sed reliqua differemus.

HEINRICVS igitur II, Henrici I. Marchionis Lusatie &
Burggrasij Magdeburgensis F. (Nam Groizam & Morungam amica
eius Bertæ tenuit ut dictum est) Burggrasius Lisnicensis solus fuit, ut al-
iter nobis non constat, qui illustrem VIPERTINAM famili-
am propagauit. Hic Anno 1143. vnà cum Burggrasio Mysnense testis
fuit in literis Conradi III Imperatoris quibus fundatio cœnobij Chemni-
censis à Lothario eius antecessore Anno 1125. ut habet Monsterbergius,
instituta, confirmatur. De vxore eius nonnumquam legi: Tribuo

D auent

FAMILIE RANZOVIORVM.

autem duos illi filios, Heinricum IIII. & Ottonem, qui bifurcatam deinceps faciunt familiam, quarum illa in Mysnia maris titulo Burggraforum, & Comitum Lisnicensium, hæc in Holsatiam, vnde prima stirpis origo est, reuerja, adhuc hodie floret.

Fridericus de Groitz fuit Aduocatus Ecclesie Pigauiensis sub Imperio Heinrici VI. Barbarosse. F. quod durauit ab Anno 1190. per annos 8. ex concessione Imp. ad quem spectat Aduocatus eiusdem Cœnobij, ita tamen, vt eligat Abbas quem velit, & quamdiu velit, cum retineat, Lauterberg' sub anno 1123. in Histor. Siff. Abb. Pegau. qui eo anno obiit.

HEINRICI II.

FILII.

HEINRICVS III. Burggrafus Lisnicensis, seu prefectus, seu Castellanus (nam hæc vocabula scriptores de re eadem vtuntur) in Lisnig, cuius in Chronico Bugauensi mentio est. Fundauit Cœnobium BUCHAVIENSE, quod alio nomine Tgenthal dicitur, id est vallis S. Egidij. (Nam prius nomen villa adjacentis est) à patrono videlicet religiosorum eius loci, situm supra Muldam, vt loquuntur literæ Friderici Barbarosse imperatoris, iuxta castrum Lisnig, Anno 1192. quo ex Sittichenbachensi cœnobio diœcesis Halberstadenensis conuentus nouellus ordinis Cisterciensis eodem missus est. Id. Augusti, inter quos primus Abbas erat Hildebertus, qui exacto ibidem de cœnobio obiit idibus Maij. Confirmata est fundatio ab Heinrico VI. Imp. Anno eodem, Indict. X Anno regni eius XXII. Imperij verò II. &c. Hæc autem fundatio sustentationi 12. tantum Monachorum præter Abbatem sufficit. Obiit Henricus egregius prefectus de Lisnig vel Burggrafus, vt loquitur in Buchaviensi Chronico Zopachius Anno 1203. sepultus in templo Monasterij sui ante summum altare in medio gradus presbyteri, sub grandi lapide sepulchrali. Vxor eius fuit, Clara, que vocatur ingenua venerabilisq; Matrona. Origo generis non est annotata. Hic respondendum erat ad id, quod Fabricius in annalibus Mysne vrbis dicit, Monaster. Buchau.

GENEALOGIA.

ad Zepa fl. ostium in Osterlandia conditum esse à Friderico fratre Ottonis, qui Conradi Marchionis Mysnie & Lusatia Principis potentissimi filius fuit, circa Annum 1184 quo tempore serè etiam Monasterium Zillenense (quo loco nunc VVechselburgum arx Generosorum & Magnificorum Baronum de Schonburg &c. est) à Dedone Rochilicio, cui Berta Croizam dederat, item Doberluchense à Diderico Conradi F. & Brenense, à Friderico, qui itidem Conradi filius fuit, filijs Ottone & altero patri cognomine, etiam extracta sunt: Deinde quod alij scribunt. Ottonem ipsum Marchionem Mysnensem, Buchensis cœnobij esse fundatorem: quibus astipulatur Pinnensis Monachus, qui Ottonem Dedonem Com. Rochilicium fratrem adiungit, & exprimit tempus Anni 1176, qua de re Wolfgangus fusus vir doctissimus Anno 1551. instinctu Pauli Grefij Cygnæi boni, & hist. riarum studiosi viri, ad Antonium Siffridum Zepachium Monachum Buchauensem scripsit. Verum non difficilis est explicatio. Non dubium enim p̄st Mysnie Principes Conradi Marchionis filios, principes tum diuitijs, & potentia claros, tum pietatis paternæ emulcs, multa tum cœnobija condidisse, multorum extractionem, quam alij vel illorum instinctu, vel sponte sua instituerant, liberaliter iuuisse, Eaq; ratione nihil huic sententiæ decedit. Nam & Otto eodem serè tempore id est, paulo ante, magnificum cœnobium Cellense ad Muldam, quod vetus appellatur, de nouo extraxerat, & regio sumtu dotauerat, & Portam ad Salam denuò quasi fundauerat ab incommodo loco ad magis commodum transferendo, & alijs præsidijs instaurando, quemadmodum & horum filij atq; posteri maiorum vestigijs insistentes idem postea fecerunt: qua de re alibi dicendi locus erit.

Deinde v̄sitatam fuit, quod subinde alij atq; alij primis fundatoribus successerint, quemadmodum & Buchauense cœnobium suos deinde repetit quasi secundarios fundatores. Albertum videlicet de Seeberg. militem, & Barones de Coldix, quorum ille qui Anno 1221. ibidem ante summum Altare versus austrum sub sepultus est grandi petra cum duobus versibus Epitaphijs, monasterium eluisionibus præcipue destructum, & ad egestatem redactum, vna cum vxore sua Margaretha in-

stauravit, & ædificijs atq; prouentibus ita auxit, vt 20. Monachos alere possit. Hi verò fratres, Thimo, Volradus, & Ulricus Heinrici & Adelheide filij, præsertim verò Thimo cum vxore Agneta circa annum Domini 1240. 1245. et vndecim annis post ita priorum liberalitatem vicerunt, vt deinceps 30. Monachi facile sustentari possent. Sed hæc forsasse non sunt huius loci. Quod autem præcipuus fundator Henricus Lisnicus, de quo diximus fuerit, probat Zopachius aliquot Diplomatum, vt Siffredi Præfecti, id est, Burggrafij Lisnicensis, Brunonis II. Præsulis Mysnensis, Henrici Mysnensis Episcopi, ex quibus patet eiusdem Henrici Burggrafij permutatione pro Parochia in Eichstede (quæ in ipsius Præfecti prædio sita fuit, non in Bauaria, vt in prælo meo iudicio sentit Meyerus) Henricum VI. Imperatorem tradidisse cœnobio Buchhauensi Parochiam in Lisnig ad S. Mattheum, quæ donatio facta est Anno statim proximo à fundatione, sed ab alijs deinde approbata. Fuit, vt & hoc addamus, congregatio ea Monachorum subiecta Regule D. Bernhardi, sub ordine Cisterciensium, ad Mysnensem pertinens Diocesis. Et lautum oppulentumq; fuisse cœnobium, vel ex vulgari richmo apparet, qui dicitur locum hætenus obtinuit: Cell & Buch, faciunt vnum Doberluch. Atq; hic est conditor nouæ quasi familie LISNICENSIS, qui ex clara sustulit Siffridum, Alberonem, & Hermannum.

Otto I. Burggrafius Lisnicensis. Hic tempestate belli, vt loquitur appendix seu fragmentum Historicum in monasterio Buchhauensi scriptum, in regionem transalbianam, & Vandaliam, id est Holsatiam & loca vicina Saxonie profectus est, ex quo loco aduenerant maiores eius, & Viperti bellicosissimi illius comitis, à quo & Castellani Lisnicenses (retineo serè verba Chronici) descenderant: Vbi & prosapiam, quæ, vt testatur idem, hodie durat, condidit, nobilissimorum equitum seu militarium, vt antiquo vocabulo vocantur, de RANIZOVE. Hanc esse credo insignia in Reinsfeldensi monasterio ad Trauenamst, qui limes est Holsatiae, & Saxonie inferioris sito, suspensa Anno 1156, vt habet publicata iam aliquoties Genealogia Ranzouiana: & quidem proximo loco post fundatoris Adolphi III. Comitis Schaumburgensis & Holsatiae.

qua

que sequuntur deinde aliorum ex præcipuis in Holsatia nobilibus, in signia. Sine dubio autem ideo proximum locum à Principis armis occupant Insignia Ranzouiana quia non ignotum Principi fuit, eos ducere originem ex vetusta & nobilissima familia Holsatica, que aliquando rerum ibi potita fuisset. Nec alia de causa deinceps in cista privilegiorum Holsaticorum, post principis & Episcoporum insignia statim RANZOVIANA appicta sunt. Filios habuit Schalkonem, Iohannem & N. De quibus postea. Nunc enim relicta hac linea de LISNICENSIBVS, quorum stirps interijci priori loco agemus.

POSTERITAS HEINRICI III.
BURGGRAFII LISNICENSIS, QUI IN MYS-
nia propagauit Illustres & generosos Comites Burggrafios in Lis-
nig, Dominos Penicij, & Rosburgi, ad Muldam, & aliquandiu
etiam Strelouia ad Albim, atq; Mutzouie, tandem quoq;
Topauia, & Nemopulauia in Bos-
hemia.

SIFFRIDVS Præfectus, seu Burggrafus Lisnicensis, vixit adhuc Anno 1217. quo monasterio Buchauienti donauit montem dictum Lisnig (hodie Die Ictniz, vt vult Zopachius) prope oppidum Lisnicense situm. Sepultus est sine dubio in Buchauia ctsi expressum eius rei nondum mihi sit testimonium. Huius & fratrum tempore Anno 1209. castrum Lisnig in patrimonio Imperatoris fuisse scribit Arnoldus in continuatione Historie Helmoldi Slauica, lib. 7. cap. 18. Anno 1224. Siffridus Præfectus de Lizenick vnâ cum Dominensi, Aldenburgenfi, Misnenfi, Devvinnensi, Cicensi, Kirchbergenfi Præfectis, id est, Burggrafius, testis est in literis Cellenfi Abbatis. Anno 1233. 8. Calend. Martij, eiusdem Siffridi Burggrafij, de Lizenik, & fratris eius Alberonis sit mentio in literis Heurici Episcopi Mysnensis, quod ambo iure feudali ab Episcopo tenuerint villam Cozzebude (que inter Mysnam & Dresdam sita. hos dieq; Collegij Canoniorum Mysnensium est) atq; ab ipsis rursus Bertholdus de Sconoue miles, qui eam tum vendidit Heinricho Maiori præ-

posito Mysnensi. Itaq; resignarant iuri suo tam Lisnicij quam Scouonius.

ALBERO. I. Burggrafus de Lignik, Tenuit feudum Cozzebude idq; reliquit, vt iam in Siffrido dictum est, Anno 1233. Anno 1244. Indict. III. 15. Calend. Martij, fuit testis in literis Heinrici cogn. Illustris Marchionis Mysnensis &c. qui vicariam quandam in Ecclesia Mysnensi, in honorem fidelis & deuoti Ministri Conradi Machseruij dotauit, vt loquuti sunt Anno 1252. Indict. X. II. Calend. Iunij. Mysnæ, vna cum Membero Burggrafio de Mysne, Abersro Burggrafio de Devvin Alberto Comite de Rabensvalde, Rudolpho de Luppe milite, Et Episcopis, atq; alijs quibusdam Prelatis interfuit transactioni inter Heinricum Landgrafium Turingiæ, & Marchionem Mysnia &c. & Conradum Episcopum Mysnensem, de bonis VVurziensibus, quæ Esiconis Comitis fuerant, & post eius obitum ad Imperium deuoluta ab Ottone tertio Imp. Monasterio, id est, Episcopatu Mysnensi dona data erant. Vxor eius N. Burggrafia Mysnensis filij eius fuerunt Meinhardus, Albero II. & Albertus.

HERMANNVS Burggrafus Lisnicensis. Vulgò tantum Comes Lisnicensis in literis dicitur, fortè quia ipsi nihil rei fuit cum prefectura illa Cesarea, quam reliqui fratres Laici tenuerunt, Canonicus Mysnensis in Ecclesia illa nobili, quæ INGENVA dicta est, propterea quod à iurisdictioni Metropolitanæ exempta, soli sedi Romanæ immediate subiecta fuit, etsi eam Archiepiscopi Magdeburgenses aliquoties sub sua iurisdictione, & suffraganeam efficere conati sunt. Qua de re alibi dicendum. In literis Brunonis Episcopi Mysnensis testis est Hermannus de Lignik, Canon. Mysn. Anno 1227. Idem Anno 1233. in literis Heinrici Episcopi Mysnensis 8. Calend. Martij datis testis adducitur. Idem Anno 1244. Indict. III. 14. Calend. Martij in literis Heinrici Illustris, de quibus iam in Alberone diximus, adhibetur. Idem Anno 1245, nominatur à Rege Bohemiæ VVenceslao Dilectus Capellanus qui & eidem, ad vitæ tempus concecit bona quaedam quæ deinde ad Obedientiam Dominicalem (beneficium Ecclesiasticum sic vocatur) pertinerent. Eiusdem testimonium aduocatur Anno 1250. in literis Conradi I Episcopi Mysnensis.

Alberonis

GENEALOGIA.
ALBERONIS I.

31

FILII.

MEINHARDVS Burggrafius seu Castellanus Lisnicensis, vel potius, ut credo, MEINHERVS, quod nomen ei sine dubio a materno auo, Burggrafio Mysnensi, quantum ego conijcio, inditum fuit. De hoc nihil nobis constat, nisi quod ab Ant. Zopachio in Chronico Buchauensi laudetur à pietate, & munificentia erga Monasterium unà cum Jho Meinhardo. Filij eius fuerunt Meinhardus & Erhardus.

ALBERO II. Burggrafius Lisnicensis, captus est Anno 1276. dolose, cum Principibus Mysniae ab Erico Episcopo Magdeburgio, & Fratres eius Ottone Marchione Brandenburgensi, ut refert Chronicon Germanicum, quod Mysnie vulgò dicitur, sed Cellense esse putatur. Elapsus verò ex custodia, unà cum Fridero Marchione Mysnense de hostibus vindictam sumit &c. Anno 1284. Alberto Burggrafius de Lisnik testis est in literis Theodorici Marchionis de Landssberg, datis in Rideburg pro exemptione Ecclesie in Kolmen V. Id. Nouembr. Dipl. Lauterb. Id. Anno 1288 fuit inter executores publica pacis aduersus pradoxum, & latrocinia exercentium factionem, qui post obitum Marchionis Mysniae, & Landgrafij Turingiae Henrici cogn. Illustris, & munifici huius terris molesti fuerunt, delectus ad id munus in publico sadere, quod in Principum conuentu Grima tempore brumali. Eum est a proceribus Turingiae, Mysniae, & Anhalti, unà cum Episcopis Mysniae tribus. Habuit eius rei socios Ottonem Comitem Arnshagium, Meinhardum Burggrafium Mysnensem, Voltam seu Aduocatum Tlauensem, Anargum Baronem VValdenburgium, Henricum Baronem Coddicum, viros nobilissimos, & praestantissimos. Anno sequenti Albero Burggrafio de Lizenk unà cum alijs testis adducitur in literis FridERICI cognom: Tutoris Marchionis Mysni Orientalis, & de Landspurg, scriptis pro libertate Ecclesie Mysnensis in quibus promittit, se subsidium publicum ex bonis Ecclesiae non amplius exacturum &c.

Anno 1290. in eisdem Tutoris literis Mersburgi, & alijs deinceps Dresdae datus testis est. Eodem anno in literis Fedolphi Imp Erfordiae Id. Marsij datis (vbi inductione 111. annus notatur) quibus Privilegium

uilegium Innocentij Papæ de pace rām hominum quā in possessionum Ecclesiæ montis Petri in Lauterbergi subiectarum confirmat, testis est Albertus Burggrafius de Lizcnik. Ex Dipl. Lauterberg. vt & anno sequenti, & postea 1294. in eiusdem Tutonis.

Anno 1283. apud gentiles suos hunc Alberonem & filium eius Erhardum, praefectos siue Castellanos in Liznig (hic enim solus cum patre nominatur) in Mysnia fuit Schalko. Schalkonis F. militaris de Ranzone, qui secum habuit Ottonem, & Britolsun primogenitum & secundo genitum inter decem filios, de quibus plura in Ranzouiana linea. Uxor Alberonis fuit N. Waldenburgia (vt ex Monasterbergio, si modò is auunculi uocabulum rectè usurpauit, & non pro cognato in genere vt alibi reperitur posuit) Comitissa seu Baronissa. Vterq; enim titulus à diuersis scriptoribus ei familiæ tributus est. De insignibus eius familiæ alibi. Nati sunt ei Otto, & Albertus.

ALBERTVS Burggrafius Lisnicensis, primò Præpositus Mysnensis Ecclesiæ, inde Episcopus eiusdem Anno 1299. constitutus fuit, Dicitur III. eius nominis, secutus in ea dignitate Bernhardum de generosa Dynastarum Cameniziorum familia, qui Albertus et si præfuit Præsulatu tempore difficillimo, & bellis ciuilibus, atq; exteriorum irruptionibus calamitosissimo: tamen arcem Stolpinam recuperasse scribitur, quæ à Brunone II. Episcopo Mysnensi emptæ fuerat, sed ab Ecclesiâ postea abalienata erat. Obijt 1312. 5. Non. Martij. Huius vt arbitror Episcopi, quantum ex insignibus coniectura assequi licuit, ossa effodi in templo Cathedrali Mysnæ uidi, cum N. Carolouicia, Domini Georgij Comitis Palatini & Canonici Magdeburgensi, Mysnensis, Naumburgensis &c. mater sepultura traderetur, & pedum ipsius Episcopalis, calicemq; qui cum eo inhumatus fuerat, manibus meis contractaui simulque antiquitatem simplicem admiratus sum.

De Meinhardi I. posteritate primo loco explicabimus, nam ea ante Alberonis II posteritatem desijt.

MEINHARDVS I. prædicatur à Zopachio, ob pietatem & liberalitatem in Monachos Buchauenses, qua in re exemplum patris habuit.

Erhardus

GENEALOGIA.

31

Erhardus Burggrafus Lignicensis, benefactor cœnobij Buchanien-
sis, exemplo fratris, patris, aui, proaui Anno 1308, diem suam obiit
auctore Zopachio, & sine dubio Buchania sepultus est. Filij eius sunt
Albertus & Henricus.

ERHARDI FILII.

ALBERTVS Dei gratia Senior Burggrafus de Lignig. Anno
1330. die 30 Julij vendidit Domino Henrico Plebano in Hayn duo tas-
lenta annui census in Lutinviz, qui ipsi ex morte Hekilmanni, &
Vernheri de Nuendorff vocaverant, ut loquitur Diploma. Insigne
eius infra dabitur. Habuit filios Henricum, Albertum, & alios pres-
tere, quorum nomina non sunt nobis nota. Constat verò de re ipsa ex
Diplomate horum fratrum.

HEINRICVS, Castellanus de Lignig, Benefactor Buche. Nam
scribit Zopachius cum se persimili, atque maiores eius, mansuetudine
favorabilem erga Buchenses fratres exhibuisse, et vite spiritum cœlestibus
auris afflasse Anno 1345. Filius eius fuit Henricus hostis Monas-
terij.

ALBERTI SENIORIS
LIBERI.

HEINRICVS Burggrafus de Lignig Dominus in Strela unâ cum fra-
tre Alberto literis idioma Teutonico, quod tum insolens fuit, scriptis re-
nunciavit iuri suo, quod habuerat in molendino medio Hildebrandens-
dorfij ad rivum Scremsviz. Idem cum eodem fratre suo, titulo tamen
Strelensi omisso vendidit Theodorico Medicine Magistro Ecclesie Myst-
nensis Decano, Friderici Thuring. Landgrafij Mysi, & Orientalis, &
in Landsberg, Marchionis, Com. in Orlemunde, & Domini terra Plis-
nensis, & progenitorum ipsius ministro, aliquot mansos in villa Gryn &
Boyl apud strenuam Frizonem de Giselviz, qui contractus per Principis
per approbatione confirmatus est, Anno 1361. Feria secunda post Bo-
uefarij.

5

ALER-

Albertus Burggrafus de Litznig Dominus in Strela. De hoc eadem qua de fratre obseruanda. Insigne eorum infra dabimus, quod idem ferè est cum patris Alberti Senioris Diploma Germanicum hic ascriptum putauimus propter vetustatem.

Wir Heinrich vnd Albrecht/ Brüder/ Burggraffin von Litznig/ Irern zu Strela/ bekennen öffentlich an diesen gegenwertigen Brieffe/ vnd thun kunt allen den/ die diesen Brieff sehen oder hören lesen/ das wir an der Mittelmöhl/ die do ligt bey Hildebruna dis Dorff an dem Wasser/ das da heist die Schrensenitz/ keinerley Rechten haben. Vnd were das wir kein Recht hetten/ oder gehabt hetten/ das vnzurzeihen wir vns williglich vnd mit wolbedachtem mite/ vor vns vnd unser Brüder vnd Erben an diesem Brieffe/ der geben ist nach Gottes Geburt Tausent Jahr/ dreyhundert Jar in dem sieben vnd funffzigsten/ vnter unser Brüder Insiigel.

Ex hoc Diplomate apparet. & fratres horum fuisse natu maiores. utpote quorum sigillo vsi sunt. (Nam minorum natu sigillo vsos esse quis credat?) Et heredum etiam mentionem fieri, de quibus nobis nihil constat.

HENRICI, QUI ALBERTI
SENIORIS FRATER FUIT.

Filius:

HEINRICVS Burggrafus Litznicensis. Sub hoc Anno 1354 Parochia Litznensis, quam fundator Henricus ante a cœnobio dederat. ut dictum est, etiam ratum id habente Imperatore, denuò Monasterio Buchensi incorporata est, ut legitur Diploma cum omnibus fructibus obventionibus &c. Anno 1361. cœnobij Buchauensis à maioribus suis extracti. & liberaliter confertati hostis factus est. idq. sub Abbate Nicolao Hobero Rechlicense vexauit per annos quatuor & vltra donec Anno

Anno 1365. Die 5. Eustachij omnino succendit, & exarsit, sed eo ipso 2 Principibus Mysnia, tribus fratribus bello peritus, Lishnicio oppido pro certa pecunia summa vendito cedere coactus est. Materius dicit factum esse in disidio inestimo fratrum, quo alter alteri egre facturus cœnobium tandem combusserit, sed Zopachius ne minimam quidem eius rei mentionem facit. Historia petenda est ex Zopachio. Apud hunc gentilem suum Anno 1362. fuerunt Kagenberus, & Otto militaris de Ranizoue. Ottonis de Ranizoue & Iutta, quæ ex Ducali stemmate fuit, ut Appendix seu fragmentum Historicum iam citatum, testatur, filij. Quæ de re suo loco plura. Forte huic frater Albertus fuit, ut de eo intelligendum sit illud, quod de Alberti Senioris filijs relatam est, sub Anno 1361. de venditis bonis in villa Geyn & Boyla.

ALBERONISII, QUI MEIN

HARDII FRATER FUIT.

posteritas.

Otto Comes Lishnicus vixit Anno 1312. Hunc Seniore[m] vocatum conijcio ex cognomine filij.

Filios habuit Alberonem III. Ottonem, & Georgium.

Albertus Burggrafus Lishnicensis. Canonicus Mysnensis Ecclesie, Anno 1319. Albertus de Lisenik præpositus VVurzinen[s]is testis est inter Canonicos Mysnenses, in literis VVitegonis II. Episcopi Mysnensis. Anno 1321. Albertus de Lishnik Canonicus & Cantor Ecclesie Mysnensis testis subscriptus est in eiusdem Episcopi Diplomate Anno 1329. Dn. Albertus de Lishnik Burggrafus, Præpositus, subscripsit in literis Frederici Landgrafij Turingie Mysnensis, & Orientalis Marchionis, Domini terra Pleissensis, qui Graus cognomentum habuit. Et eodem anno in literis VVitegonis secundi Episcopi Mysnensis. Anno verò sequenti subscriptione nominis sui, quæ Præpositus perhibetur, confirmavit literas Stuchouensis Monasterij quod Dobeinum ad Maldam translatum est. Additur dies literis annuntiationis Marie sacer. Et eodem anno atq; die iterum refertur in literis VVitegonis. Anno demq; 1337. idem VVitego Albertum Præpositum eiusdem Ecclesie dictum de Lishnik appellat

auunculum suum dilectum in literis datis Mogelini 8. Cal. Nouemb.
Fuit autem Vitego gente Coldicius, vt antè dictum.

OTTONIS POSTERITAS
QVÆ PENICII FERÈ HA-
bitauit.

ALBERO III. Burggrafius Lisnicensis Anno 1334. tenuit
Penicium, ibiq; aula sedem habuit. Vxor eius fuit Beata ex Illustri
Principum Anhaltinorum stirpe, vt annotauit Sebastianus Meierus, &
testatur pictura quadam Penicij, in templo, de quo postea plura dicen-
tur. Hunc credo esse eum, qui inter Benefactores Buchouenses recens-
setur à Zopachio. & mortuus esse scribitur Anno 1349. Semper autem
in ea sui opinione Penicium antea fuisse Burggraforum de Aldenburg,
eò quod oppidum illud pro insigni gesserat, quam in Aldenburgen-
sium Comitum armis fuisse scimus. Ferè enim oppida olim insignia ac-
ceperunt Dominorum suorum clypeos referentia. In hac sententia deinde
confirmatus sum lectione Monsterbergij, qui testatur Albertum, & The-
odoricum Burggrafios de Aldenburg, Alberto Abbati Chemnicensi è ca-
stro suo Rogberg, & forensi ciuitate Penig, in compensationem damno-
rum illatorum dedisse sex marcas argenti annuas cum promissione ama-
prioris liberalitatis Anno 1301.

Otto II. Burggrafius de Lisnik. Hic testis adducitur in literis E-
ckenpoti Burggrafij de Tarchenberg, quibus bona quadam in Guederiz
donauit monialibus in Cronsviz, datis Aldenburgi, Anno 1327. Feria
III. post Dominicam Iudica. In illis literis tribuitur ei cognomentum iu-
nioris. Deinde Anno 1349. Feria V. post festum Nicolai, Otto Dei
Cratia Burggrafius in Lisnik, & Dominus in Rochspurg, agros, quos
Prepositus in monte ad Aldeburgum à strenuo famulo Galfrido de Popt-
zin emerat, eidem Monasterio appropriauit, vt tum locuti sunt. Idem
Otto Burggrafius Lisnicensis Dominus Penicij seu Penige. Anno 1352.
testis est in literis vernacula lingua conscriptis ab Illustrissimis Mysnia.
& Turingia Principibus, Friderico, & Balchafaro. Anno 1358 Penicij
habitauit

GENEALOGIA.

36

habuit, & uxorem habuit Elisabetham ex Burggrafu Aldenbur-
gensibus. Meierus ex literis Penicensibus. Otto Burggrafus de Lisnik
anno eodem ex mandato Friderici & Balthasari Principum transegit
inter Scholasticum Ecclesia Mysnensis, & Gerhardum Lubsch. vvir,
disceptantes de quibusdam bonis in Ringethala Eag, transactio Dresde
a Principibus confirmata. Otto quidem Comes Leisnicus vixit anno
1360. qui refertur a Pirnensi Monacho in Onomastico Historico in dis-
tione Leisnig. Idem Otto B. in L. & Dn. in Kochzperg Anno 1361.
Feria III. post indica confirmat bona quedam vendita Hermannio Pre-
posito Canonorum Regularium in monte Aldenburgi. sita in Gorbuz,
qua tenuerant strenui famuli Henricus & Iohannes fratres dicti de
Buckou, qua a Burggrafio in feudum tenuerant. Hac appropriavit
cum consensu filij Alberti Actum in Penick. Insigne eius infra depin-
getur. Idem eodem anno die Veneris ante festum Palmarum testis ad-
ducitur in literis generi, Henrici Aduocati de Plauen. Filium habuit
Albertum successorem in Penig & Rosburg: Et filiam N. Henrico Ad-
uo. ato de Plauen nuptam, cuius mentio est in literis, quas modo al-
legauimus.

Georgius Burggrafus Lisnicensis. Anno 1365. Ernestus Elector
& frater eius Albertus de controuersia inter Casparem Abbatem Chem-
nicensem, & inter Georgium Comitem de Leisnig Otronu F. orta, dixe-
runt sententiam pro Abbate. Monsterberg. A Burggrafijs Lisnicensibus.
qui non nominantur emit Gebhardus de Schrapelau Episc. Mersb. Ostra-
uiam & Carlsto: sum. eaque Episcopatu inseruit. Is autem Anno
1338. Ad quos igitur referendum hoc sit Burggrafios, nisi ad hos non
video: Nisi forte melius ad Erhardi filios vel nepotes pertineat. Nam &
alia illi bona vendiderunt.

OTTONIS IUNIORIS

POSTERITAS.

Albertus Burggrafus Lisnicensis. Dominus Penicij Anno 1351.
Albertus Burggrafus Lisnicensis iunior testis est in literis Friderici
Landgr. Turingie, Mar. Mysn. & Orientalis. Comitum Orlemundani &

E 3 & Donice

& Domini terra Pleiffensis, de metallo Virichspurg, cuius causa Princeps transegit cum Volrado, & Buffone de Koldiz. Actum VVeissenevls die Vincentij Anno 1379 in literis Meinberi, & Beroldi fratrum Burggrafiorum Mysnensium aduocatur testimonium nobilis Domini Alberti de Liznik junioris, Domini Penick cognati sui, (Vberini) Dicitur autem iuniorem existimo respectu Alberti, qui Erhardi filius fuit, & seniore se scripsit. Nam tam adhuc vixisse credibile est, etsi eius filio biennio, antè gubernarunt Strelam. Anno 1364. Die Lune antè festum Stephani, Albertus Burggrafus de Lisnig, & Dominus de Rockspurg, literas Penickj conscripsit de debitis quibusdam persolvendis monasterio Aldenburgenfium monte. Anno 1360. Idem Albertus celebris fuit Penickj, cuius vxor fuit Sophia de Waldenburg Baronissa. Fuit tum sapè Rosburgi seu Rochspurgi, quæ arx est ad Muldam infra Penigam, vt testantur Diplomata. Vnde, sicut & ex præcedentibus Rosburgum illo tempore etiam in potestate Leinoricorum Comitum fuisse, & ad Penigam pertinuisse vt hodie, Etsi arx ea deinceps aliquandiu nobilis familie ab Ende fuit. Nam Georgius Comes Lisnicensis Hugonis, qui familiam clausit, pater propter sumtus bellicos eam Alberto Saxonie Duci oppignorauit, qua occasione forsitan ad Endios translata est. Vnum habuit filium, cuius quidem memoria ad nos peruenit, qui patris nomen habuit. Etsi enim Meierus dubitare videatur: tamen homonymia me confirmat, vt sic statuam. Obijt Albertus Anno 1378. sepultus in monasterio Buchauensi ante aram versus Aquilonem cum inscriptione hac in lapide sepulchrali:

Albrecht præfectus iacet hac petra bene tectus,
Iungatur Christo mundo transmissus ab isto

Fuit enim singularis fautor, benefactor, ac protector Monachorum ibidem. Additum autem fuit monumento eius vexillum, in quo arma Lisnicensium integra ex tribus clypeis coniuncta, depicta fuerunt. quorum descriptionem ex Zopachio infra dabimus.

ALBERTI FILIUS.

Albre

Albertus Burggrafus Lisnicensis, Dominus Penicij cognomento *Vir*. id est. Hospes. quod forte ab hospitalitate, & liberali munificentia habuit. vel etiam à diligentia in Oeconomia. Vtrumq; enim hoc vocabulum, & tribuuntur huic Alberto diuitie satis magna. Vxorcm habuit Fridericam Comitissam de Stolberg. Extruxit sacellum ad templum Parochiale Penicij. vbi sepultura Lisnicensium deinde fuit. Occaso forte præbita est à quibusdam. qui cœnobium Buchauense criminati sunt apud Comites propterea. quod ante 30. annos causa fuerit. vt familia Lisnicium oppidum amitteret. Factum hoc anno 1380. teste Meiero. etsi Monsterbergius hoc in annum 1395 referat. eiq; coniugem attribuat Sophiam. Scribit enim: Anno 1395. Albertus Burggrafus de Leisnig. & Sophia. vxore eius. fundarunt sacellum in Penig. & id proprium tradiderunt eius loci p[ro]posito. Fortè autem Monsterbergius Sophiam matrem Alberti. quæ foundationem adiuuerit. pro coniuge accepit. Vel Sophia vnà cum suo marito foundationem incepit. quam filius deinde perfecit. Nam quod Stolbergiam hic Albertus Hospes habuerit pictura Penicensis templi in organo Musico. cuius iam anctifacta mentio. testatur quam & secutus est Meierus. Anno 1386. Nobilis Dn. Albertus Burggrafus de Lisnig. Dominus in Penig. testis est in literis VVilhelmi Marchionis Mysnia. qui Cocles à vitio corporis dictus est. quæ data sunt die Laurenrij. Et in eiusdem alio Diplomate scriptis sequenti anno. Dominica. festum diem Diui Viti insequente. Et in alio quoq; scriptum est anno 1401. Porro Anno 1394. Albertus Burggrafus Lisnicensis. Dominus in Penig. & Fridericus Baro Schonburgius. Dominus in Glaucha inter se disidentes ab Arbitro inter Ecclesiasticos p[ro]cipuo Iohanne III. qui Isenbergius genere fuit. P[re]sule Mysnensi. reconciliati sunt. Anno 1406. Dominus Albertus Burggrafus de Lisnig. Dominus in Peniga subscriptus est testis in VVilhelmi Marchionis Mysnia. & Landgrafij Turingie Palatini Saxon. literis. Anno 1408. item in Trium Marchionum Friderici Senioris. VVilhelmi. & Friderici. qui Balihafari filius fuit. Diplomate testis ascriptus est. Obijt Albertus quidam Lisnicensis Dominus in Penig Anno 1411. quod de hoc intelligo.

Alberti

FAMILIÆ RANZOVIORVM.
ALBERTI HOSPITIS
LIBER I.

Albertus Burggrafius Lisnicensis Dominus Peniga, cognomento Senior, quem inter eos, qui Penicensem titulum habent. III. numerum dant, in comitatu Marchionum Mysii, Friderici Senioris, & Wilhelmi medij inter alios Comites, Barones, & equites, profectus est ad concilium Constantiense, Anno 1413. Anno 1418, arcem Rabenstein Abbati Chemnicensi eripit Albertus Senior Burggrafius in Lisnig. Itaq; Albertus filius accusatus coram Papa, se Erfordiam sistere coactus est, ut habet Monsterbergius.

Otto III. Burggrafius Lisnicensis Dominus Peniga. Anno 1443. in Vigilia Thomæ, Otto & Albertus Burggrafij de Lisnik, Domini de Rochsperg Præposito in monte ad Aldenburgū D. Iohanni de Dolin confirmarunt sex sexagenas (Leisnigisch Lehen) venditas à Iohanne Schochirio. Huic in veteri pictura, cuius iam aliquoties testimonio usus sumus, tribuitur coniunx Margareta Comitissa de Schvvarzburg, quæ post mariti prioris obitum nupsit Heinricho Baroni de Wildensfels.

Post bellum civile inter fratres duces Saxonie Fridericum II. Electorem & Wilhelmum III. Turingie Landgrafum, quod Anno Domini 1455. ferè finitum est, pace Mulbusij inita, & Numburgi confirmata, in Mysnia aliquot seditiosi puniti sunt in quibus & Comes Lisnicus & Baro Dominensis, ut & habet Fabricius in libello de Electoribus Saxonie. Hoc de quo intelligendum sit, an de Alberto Seniore, vel Ottone II. vel denique huius filio Georgio aut alio quopiam non video. Sane Ottonem admodum immatura morte obiisse annotavit Meierus.

ALBERTI III.
FILII.

ALBERTVS IV. Senioris filius. De quo nihil habeo, præterea, quæ ex Monsterbergio de patre eius invasore arcis Rabenstein allata sunt.

Otto-

G E N E A L O G I A .
O T T O N I S I I I .
P O S T E R I T A S .

41

Georgius I. Burggrafus Lisnicensis, Dominus in Peniga, nominatur demum (quantum quidem ego legendo cognoui) Anno 1455. Hic post obitum patris cælebs diu admodum gubernauit ditionem Penicensis, et anno eo, qui in nominatus est, ius ciuitatis concebit oppido Penige (quod tames diu ante, nē p̄ 1301 ciuitas forensis, ut puto, eim Marc̄a flect̄ dicitur) quare Repub. denuò constituta & ordinata electus est, Consul Nicolaus Rombrechtus, idq̄ factum instinctu, consilio, & opera Vitrici eius Henrici Vuldenselsij, qui fortassis eam ob causam, & propter coniugium, à Munsterbergio sub Anno 1459. dicitur dominus in Penig, quo tiam Iohannes Leubisus Decretorum Baccalareus, primus oppidi Pastor constitutus est, cum prius res Ecclesiastica per Prepositum quendam à cœnobio Chemnicense eò missum semper administrata esset. Eodem anno & incendium quartam oppidi partem absumpsit.

Fuit autem Georgius homo militaris, & raro domi mansit, & præsertim Turcicis bellis præclaram orbi Christiano operam nauauit. Unde non solum magros sumtus secit, & possessiones atq̄ pradia sua grauiare alieno bellorum causa inuoluit: Verum tandem etiam 1482. in Vngaria veneno extinctus, ibiq̄ sepultus est, ut testatur Clypeus in sacello Penicensi parieti affixus. Obitus autem ipsius tempore conflagrauit arx Penicensis (Rosburgensis, tum Alberto Sax. Duci, ut & antè mentio facta est, pignori data erat) in qua multa vetera Diplomata perierunt, & inter ea etiam literæ recentes de bonis oppignoratis, quod liberis eius maximo fuit damno.

Vxor Georgij fuit Iohanna de Coldiz, qua ei peperit Hugonem Eastachium, & Alexandrum. Hæc eum aliquoties in expeditiones & bella secuta est, præcipue in Vngariam. Annotata est commemorabilis historia de hac Comitissa. Cum enim maritus eius, ut dictum est, rarissime domi esset, & assidue bella frequentaret, siue præ conjugalis amoris impatientia, & magnitudine, siue ut virum à bellis vel hac ratione

F tandem

eandem abstraheret. aliquoties ipsam cum maximo vite periculo inuisit. & in itineribus magnis, quæ sexui huius difficiliter accidunt, bona malag, tolerare coacta est. Aliquando igitur cum in Ungariam ad eum excurreret, adductus eod secum filioli tribus, quos nominauimus (paruos enim tunc fuisse inde constat, quod Hugo natu maximus tempore obitus patris decem annorum fuit) & in arce qua iam commemoraretur, subito ei nunciatum est, caueret sibi suisq, nam affore iam iam hostes, qui arcem & adjacentes pagos capiant, & omnia vastent. Cum igitur in mariti, qui procul sorte aberat, præsilio nullam spem ponere posset, & animo fluctuaret, tandem quo ingenio fuit, ad mulieris astutia auxilia, confugit, & tenui vestitu arrepto filiolos puellarum vestibus indutos in currum coniecit, seq, & liberos ea ratione serauit. Relictis enim omnibus impedimentis, & preciosa suppellectile, quantum itineribus potuit progressa in patriam reuertit. Atq, hoc argumento est prudentiæ eius & dexteritatis in consilijs, quibus aliàs etiam in absentia mariti domi suos rexit: Et fidei atq, amoris erga filios: quos post mariti obitum præclare educauit, missos primum in Academiam Lipsensem, deinde in aulas. Hugonem enim commendauit Alberto Saxonie Duci, Eustachium Archiepiscopum Moguntino, Alexandram Bohemie Regi. Est & illud conjugalis fidei indicium non fallax, quod in viduitate permansit, etsi adhuc iuencula esset, in qua castissimam tegit vitam, & filijs damna illa, quibus & à parente, & à fortuna iniquitate inuoluti erant, sarcire studuit, donec Hugo per ætatem gubernacula suscipere potuit. Tandem enim Fribergum profecta est & religione studuit, ibiq, diem suum obiit Anno 1513. sepulta in cœnolio Monialium.

Sub Iohanna Comitissa extracta est Anno 1476. turris ad templum D. Virginis dictum in monte, Peniga vrbs, quod ligneum tam fuit, de quo suo loco plura dicentur, quia ingens aliquando ad id fuit concursus hominum superstiosorum.

GEORGII I. FILII.

Hugo Burggrafius Lisnicensis, Dominus in Peniga. & tandem etiam
Nepo-

Nepomislavia, & Vilicia natus 1458. circiter, ut ex aetate illius indicatione conijcio. Huius virtus post annum 1484. emicare cepit. Prefectus enim in aula Principum est, & bellica etiam virtutis specimina edidit. Ideoque deinde etiam Anno 1488. cum Alberto Duce Saxon &c. ad Maximilianum Imperatorem profectus est. in Belgium, ut habent libri, in quos acta publica oppidi Penicij relata sunt, ibique eam virtutis & fortitudinis opinionem sibi comparavit, ut non solum a Proceribus coleretur, sed ab Imperatore ipso etiam diligeretur. Ob eam quoque existimationem, in qua apud omnes fuit, delectus est praeter multos alios, cui negotium committeretur Annam, Britanniae Ducis ultimi filiam unicam, quam Maximilianus in Comitibus Noribergensibus Anno 1490. per legatos sibi desponsauerat, adducendi. Stipatus igitur amplo comitatu, per Galliam salvo conductu impetrato, nemineque impediente maximis itineribus in Britanniam contendit, sponsamque Imperatoris sui nomine accepit. Sed cum per Galliam redeundum esset, nescio quo in oppido, vesperi iubente Rege Carolo VIII. subito oppressus, & quamvis multis protestaretur, Anna Britannica contra hospitij iura per vim spoliata est. Calumniari enim sunt ipsa promissam esse incolumitatem & fidem, non vero puella, quam secum ducebat. Haec res si feliciter processisset, maximo ipsi, totique posteritati emolumento futura erat. Ideoque de infelici eius negotij successu saepe deinde conquestus est Hugo.

Interea domi Anno 1488. & sequenti moenia oppidi, magnam partem instaurata sunt & lapidibus extructa, cum lignea prius fuisset septa. a Tonnero Consule simul & Praefecto atque Questore, homine non vulgari dexteritate praedito sed qui tandem perfidei accusatus, gratia amissa carcere diuturno poenas luit. Secuta est Anno 1461. Elutio, qua non parum afflixit ciues & accolae. Praeterea sub hoc Comite 1499. Templum S. Virginis in monte denuo splendidius extructum est, cum ligneum denuo prius fuisset a tempore religiosi concursus ibidem inchoati. Hodie templum illud Parochiale est, & nomen eius servat, consecratum deinceps ritu veteri ab Adolfo Anhaltino, Episcopo Mersburgensi Anno 1515. Hu-

go domum reuersus, et si Reipub. & Oeconomie administrandæ incubuit, nihil ominis tamen cum paternum id haberet, bellorum curam deponere non potuit, non semel in Vngariam, Phrysiam, & aliò profectus. Sane Dux Saxonie Georgius, cui æqualis fuit, inter præcipuos eum Consiliarios domi, & præsertim in bellis Phrysiis habuit, cum quo etiam inter, fuit oppugnationi Thamensi, An. 1514. vnà cum fratre Alexandro, qui & ipse patris bellicam virtutem æmulatus est. Sub hoc Comite Anno 1511. autoribus duobus ciuibus fratribus VVolfio & Petro Roth, inchoata sunt cellæ cereuisiaria suburbana in montibus vicinis, quæ mirabilibus flexibus fessæ sunt in solo petroso. Sunt quasi cuniculi quidam duas vln. u. lati, tres alti, qui ab ore paulatim depreßi, in medio ferè ramos quasi suos habent, ab utroq; latere portensos. Anno 1520. Pestilentia grassata est. & 1522. octaua feria post festum, quo corporis Christi memoria celebratur à ciuic quodam inter eos, qui fauces gesserunt horrea quadam succensa co. flagrarunt in veteri Peniga. Anno 1527. pons lapideus extrui cœptus in Mulda flumine.

Anno 1525. Hugonis Comitæ aduersus seditiosos arceßtes magna alibi virtus & diligentia fuit, cumq; ipso absente etiam subditi eos eodem veneno infecti essent domum reuersus paternè ipsos primum dehortatus est, inde cum apud quosdam admonitio illa non reperiret locum, iusta seueritate vsus capite eos plecti iussit. Anno præcedenti vnà cum filio Georgio Dresde in nuptiis Georgij Ducis filie Magdalena cum Ioachimino II. Electore deinceps Brandenburgio, eodemq; Mysnæ fuit in sollempnium rituum apotheoseos Bennonis Episcopi Mysnensis celebratione. De qua fide Georgium Fabricium in annalibus Mysnæ vrbis. Vitam autem Bennonis descripsit Emserus homo Sueuus. Vxorẽ I. habuit Dorotheam ex Pincernarum de Landsberg familia, quæ obiit Penicij Anno 1537. ibidemq; sepulta est. Cum videret Georgium filium carere sobole ante eius obitum circiter biennio, alteram coniugem suorum suauiter duxit Dominam N. de Schvvihau & Risenberg Bohemam, ex qua tamen nihil sustulit. Itaq; filius prospicere cupiens in Bohemia arces Nepomislam, addunt alij VVelizsum etiam, & alia bona in eadem regione

re gione ab ipso coëmita. Præter filium habuit filias aliquot, quarum
fres à patre elocatae, reliquæ ante pubertatem mortuæ sunt.

Obijt postquam filij totum Leisnicioꝝ Comitum familiam claudenti
aunus magno cum dolore aspexisset, etatis sue Anno circiter 80. A Christo
utem nato, 1538. die 21. Mar. Sepultus Penigij, cum maximi omnium
subditorum & amicorum planctu, & astantium animi magna tristitia
affecti sunt, cū aspexerunt, vt moris est. Insignia gentis & arma Hugonis
militaria confracta simul terræ mandari: Vidua eius cū legata ei persoluta
essent à Duce Georgio, in Bohemiam redijt. Fuit Hugo, vt statura procerus
et decentis vultusq; Heroici & seueri: ita etiam animi magni & gra-
uis, unmo odio persecutus est leuitatem, inconstantiam, inobedientiam,
niusticiam mendaciam, & omnem petulantiam: contra autem veritatem
& constantiam amauit & defendit. Usurpauit Meierus de eo Teren-
tianum illud: Tristis seueritas in vultu, atq; in verbis fides. Fuit
reuera pater subditorum suorum, quibus & ipse exactionibus immodicis
non molestus esse voluit. & pro ipsos apud Principes, cum gratia apud
eos valere, sepe intercessit. Quare & eo maius sui desiderium deinde reli-
quit, & memoria eius etiam nunc in benedictione hominum est, anima
sine dubio in manu Dei quiescente. Eustachius Burggrafius Lisnicen-
sis &c. Bonam in discendis literis operam primum nauauit: Deinde
in comitatu fuit Friderici Saxonie Ducis Alberti F. Georgij & Hein-
rici fratris &c. qui deinceps Teutonici ordinis Magister in Prussia fa-
ctus est &c. cum in Italiam Senas studiorum causa proficisceretur. In
reditu VVormatientia Comitum inuisit. Fuit aliquandiu aulicus Mo-
guntinus, deinde Canonicus & Decanus Magdeburgensis factus est. Li-
beralitate sua iuuit fratrem in soluendo are alieno à patre contracto, &
coemendis prædijs Bohemicis. Nam quicquid in aula corraferat, & de-
inceps Magdeburgi comparfit, id omne ferè fratri dedit. Stipendio suo
aluit semper aliquot studiosos adolescentes ex territorio Penicensi orun-
dos, inter quos eminuit Iohannes Hermannus vir doctus & prudens, qui
& Cancellarius factus est, Archiepiscopi Moguntini, & postea ciuis oppu-
sentus & honoratus, in vrbe Halensi fuit. Contulit etiam non pauca in

vsus Ecclesiasticos, & ad ornatus Templorum patria. Anno 1518. morbo
 tunc Iohanne VI. Episcopo Mysnensi, gente Salhusio, ipse vnâ cum Do-
 ctore Nicolao Heiniz Ducis Georgij Cancellario, votis quorundam pro-
 positus est, sed preualuit fortuna Schleinicj, qui Iohannes VII. dictus
 est. Anno 1522 in tumultu quodam ciuium Maydeburgensium refor-
 mata religioni addictorum, & perterrefactus, & collisione laesus ita est,
 vt deinceps pristinam recuperare valetudinem nunquam potuerit. Obiit
 Penicj apud fratrem Anno 1522. quem non ita diu ante visendi & col-
 loquendi gratia accesserat.

Alexander Burggrafus Litsuicensis Dominus Topauia in Bohemia.
 Hic in aula, vt dictum est, Bohemia educatus, serè semper deinde apud
 Bohemos vixit, nisi quando in bellis fuit. Nam & cum Ducibus Saxo-
 nia in Phrysam militatum profectus est, idq; primum sub Alberto, vt
 volunt, & post ipsum Anno 1501. porro etiam sub Georgio 1514. Des-
 inde emit arcem Neberam in finibus Bohemia, & Silesia à Iohanne
 Olsnicio, & tandem etiam TOPAVIAM in Bohemia ad Schonau-
 niam, vbi & habitauit. Fuit postea inter eos, quibus debetur inuentio
 metalli lautissimi in valle S. Ioachimi vnâ cum Stephano Schliccio
 Comiti Passauni, & Weissenkirchæ, & Iohanne Pflugio viro generoso,
 quibus & Iohannes Hirnus metallicus Annebergenfis, equestre stirpis
 conditor, annumeratur. In eadem valle initio serè effosorum metallorum
 Anno 1518. seditiosos metallicos placauit. Nam cum ades magnificas ibi
 extruxisset, sæpè eò diuertit, atq; aliquandiu substitit. Anno 1526. tes-
 nuit etiam arcem Hauensteinum propè vallem Ioachimicam. Putant
 hunc initio abstinuisse studio à coniugio, ne familia nimis amplificata,
 & inter multos diuisis possessionibus, pauperiores euaderent Litsuicenses.
 Verum fratre vnicum tantum filium, eumq; sterilem habente serò eum
 tandem consilij penituisse. Statura corporis procera etiam fratrem Hu-
 gonem vicit, sed gracilentio magis corpore fuit nigris capillis, & barba
 atq; oculis. Mistacem autem prolixam plerunq; aluisse dicitur, cumq;
 seuenore etiam vultu & grandi sermone esset, & paululum hesitaret
 lingua (vnde & balbi cognomen inuenit) vulgo terribilis extitit. Gra-
 nis

uis alijs vir & manu promississimus atq; in bellis fortissimus. τὸν ἐπίφορ
κινδωῶν καὶ ἐξυχοῶν. Obijt Penicij in arce Anno 1528. ibi sepul-
tulus est.

HUGONIS LIBERI

Georgius Burggravius Lisnicensis &c. Vir fuit corporis & animi
dotibus insignis. cumq; bonus & mansuetus esset, carissimus suis fuit.
Vxorem habuit Agnetam, Ernesti II. Comitis Mansfeldij Domini in
Heldringen Filii, quæ nata erat Anno 1504. 18. Decembris, & cuius
frater Philippus Aemiliam eiusdem Georgij Com. Lisn. sororem in ma-
trimonio, ut dicemus, habuit. Nuptiæ Heldrungie fuerunt, anno
1518. sed sponsa domum ducta anno sequenti, die Iouis post Dominicam,
quæ in Ecclesia cantatur: Reminiscere &c. Hæres vnicus Comitatus Pe-
nicensis obiit ante patrem Anno 1537. 19. Martij. Nemisla in Bohemia,
Aetatis suæ 41. Cum nullam sobolē relinqueret, & pater eius per ætatem
ex secundo coniugio nihil gigneret. Penicensis ditio post Hugonis obitū do-
inde ad Georgium Ducem Saxon:æ deuoluta est, excepta donatione pro-
pter nuptias, quæ in Cimbergo pago & dimidia Peniga fuit vbi et habita-
uit Agnes in adib. priuatis. Nam pro sua rata seu dimidia parte Penigæ,
quam integram concessit Principi, quotannis ex aula Saxonica accepit
mille florenos.

AEMILIA seu Amelia. seu vt alij amabilia, nupsit pri-
mo ERNESTO Baroni de SCHONBURG. Domino in GLAV-
CHA, VValdenburg. Hartenstein &c. quas nuptias factas esse opinor
Anno 1526. Nam Anno sequenti peperit ei VVolfgangum, qui in pue-
ritia obiit.

Deinde ordine Iohannem Ernestum Georgium. Hugonem & VVolf-
gangum. quorum duorum posteriorum propago adhuc floret in Dominis
GLAUCHÆ. VVALDENBURGI. & Penicij &c. Hic
Maritus eius obiit Anno 1534. sepultus GLAUCHÆ. Deinde iterum
nupsit

nupsit, Generoso & illustri Comiti de Mansfeld Philippo, Ernesti 11. in Heldringen habitantis filio primogenito, nato in arce Heldringen, Anno 1502 die 26. Octobris, noctu, qui coniugem hanc natus Annos decem & nouem duxit, atq; ex ea sustulit quatuor liberos Hugonem Comitem de Mansfeld, qui deinde Anno 1550. ex aula Guntheri Comitis in Schwarzburg abductus est per Iustum Hakum Mansfeldensium hostem, & in alterum annum captiuus detentus: Brunonem Comitem Mansfeldensem Bornsteti habitantem, Æmiliam, & Barbaram: Hac Æmilia Anno 1549. de quo hu aliquid consignauit Meierus iterum vidua fuit.

N. Vxor Generosi & Nobilissimi Dn. Philippi de Lobcoviz, & Hafsstein, Baronis Bohemici.

N. tertia Hugonis F. Nupta Generoso & Magnifico Dn. Albino Schliccio Comiti de Passau & Veiskirchen &c. Nicolai Demari in Falckenau F. Matthie N. Hieronymi Pron. Caspari Cancellarij illius Trium Imp. Abn.

Dynastia ergo Penicensis cessit, vt iam mentio facta est, Georgio Duci Saxonie, qui tamen & ipse non diu vixit, Sed post duorum filiorum funera Anno 1539. 15 Cal. Maij extinctus est, relicto ditianum suarum & opum amplissimarum hærede fratre Heinricho, qui Fribergi habitabat. Sed hic quoq; non ita diu vixit. Hoc enim etiam Anno 1541. defuncto ad Mauritium & Augustum Illustrissimos Saxonie Duces fratres regio Mysnensis deuoluta est, ex quibus illis potissimam partem gubernans Anno 1543. Penicensem ditionem permutatione tradidit, Generosis & Nobilissimis quatuor fratribus Baronibus Schonburgijs, D. Iohanni Ernesto. D. Georgio, D. Hugoni, & Dn. VVolfgango. Dominus in Glaucha & VValdenburg &c. natus ex filia D. Hugonis Æmilia, pleriq; adhuc impuberibus. Hi enim Hohensteinum arcem supra Dresdam tenebant, qua cum Mauritio arrideret, propter varias loci commoditates, Penigam oppidum & præfecturam vnâ cum cœnobio Zillenensi à Teutonici militibus prius inhabitato, quod VVechselburgum propterea vocatum est, pro ea dedit. Tutoribus tum exstantibus Baronum Iohanne Georgio Comite de Mansfeld, Heinricho de Schenberg in Stollburg, & Ludo-

vvic

Wvico Fachsis Y. V. D. Lipsico. Ita ditio ad nepotes Hugonis redijt, quam posterius Wvolsangi adhuc tenent, & cum laude sapientie, & aliarum Heroicarum virtutum gubernant.

POSTERITAS OTTONIS I. BVRGGRAFII LISNICENSIS. QVI EX MYSNIA
in Holsatia maiorum suorum patriam antiquissimam, post aliquot secula reuersus. Stirps noua fuit GENEROSE & nobilissima familie RANZOVIANÆ, qua non solum in Holsatia & Saxonia, sed etiam Dania regni diuersis locis hodie plurima bona possidet. & maiorum suorum virtutis gloriam cum laude propagat.

Generosam et nobilem Ranzouiorum familiã qua in Holsatia, Dithmarsia & vicinis regionibus latè hodiè dispersa est oriundam esse ex nobilissimã & vetusta stirpe atq; posteris Wviperi Comitis Groicensis in Mysnia (qui duo Monasteria fundauit, vnum locupletauit inter qua amplissimũ est Pegauiese quicq; propter virtutem bellicam diuitijs, & dignitate in Imperio Romano creuit & floruit) ideoq; etiam agnatione iunctam esse Generosã & Nobilissimã familiã Comitum seu Burggrafiorum Leisnensium in Mysnia, qua itidem à Wviperito profecta, paulò antè nostra tempora interijt: Id ergo satis apparet ex appendice quadam seu fragmento Chronici Buchauiensis ab Antonio Siffrido Zopachio, Cænobita Buchauiensis conscripti. Quod etsi anonymon est, vt apud superiorum seculorum scriptores Monachos nihil vstitius, tamen vel eundem Antonium eius autorem esse puto, vel alium, qui cum eo vixerit, aut deniq; qui non ita diu ipsum precosserit: etsi imperfectum est, tamen id quod nunc indicare volumus, ex eo abunde probari potest.

Primum enim disertè scribitur eiusdem esse Genealogiã Castellanos seu Burggrafios Lisnicenses, & militaris de Ranizoue: Et quidem quod Otto ex Castellanus Lisnicensibus profectus sit in originem transalbinam, vnde maiores eius originem suam traxerant. Deinde expressè additur vnos eosdemq; fuisse maiores Ottonis conditoris Ranzouiorum &

G

Wviperi

Vviperti illius bellicosissimi Comitis, vt appellatur ex Transalbinæ regione, id est, Nordalbingia, seu vt nunc dicitur, Holsatia oriundos. Postea inculcatur, eiusdem Castellanus Lisuicenses conditos itidem esse à Vviperto, vt hæc omnia luce meridiana clariora sint, nec demonstratione aliqua lutulentiore indigeant. Tandem interferuntur circumstantiæ, quæ rem magis probabilem faciunt, quarum præcipua est, tempore belli Ottonem ex Lisuicensi familia aliò, nempe in veterem maiorum suorum patriam profectum, quod sanè vtrung, fidem meretur. Nam & vsitatissimam olim fuit, bellica virtute aliquid vel diuitiarum, vel honoris comparandi causa, aliò se conferre, quod ipsum & auus Vviperti Vvolfus & eius exemplo Vvipertus ipse fecerat: Et Ottonem fama antiquæ stemmatù sui patriæ facile excitare potuit. Tum hoc etiam forte accessit, quod Henricus III. frater ipsius maiorem partem Comitatus Lisuicensis (vt illorum temporum mos erat, quo primogeniti ferè paternam hereditatem soli possidendam accipiebant inter Principes, relij, qui fratres partibus quibusdam contenti esse cogebantur) adeptus teneret nec generoso animo Ottonis satis esset, quod frater obtulisset. Quare alibi sibi plus querendù esse arbitratus sit. Sed his considerationibus forte non opus est, adducuntur enim et alia de vniuersa de ijs Ranzoiijs, qui agnatos suos Burggrafios non semel ex Holsatia in Alsiam profecti mansere veluerunt, quod sine dubio etiam à Lisuicensibus factum est, et si illud literis per scriptum nusquam reperimus. Vtinam autem extaret Chronicon illud Pegauisense, quod allegatur in hoc, de quo dicimus fragmento historico de Kasgenhero, & Ottone Ranzoiijs, qui Ottonis & Iustæ Ducissæ filij fuerunt, & non interijssse etiam alterum scriptum de familia Lisuicensi ab Autore Nicolao Hobero Rochlicensi confectum ex quibus plura potere possemus. Nunc inter hæc, quæ temporum iniquitas nobis reliquit retinimur.

Antequam autem subiungamus illud Fragmentum, rem ipsam, de qua agimus, alijs etiam seu coniecturis seu probationibus maniemus. Deinde & ij, qui de Henricum Vviperti filium absq, heredibus obijssse voluerunt, quod in hunc locum distulimus, respondebimus.

Ac eiusdem

Ac eiusdem esse originis familias Lisnicensem & Ranzouianam, h^o militudo etiam armorum ostendit, in qua certè non paruum momenti situm esse doct^ris notum est. Comitum Lisnicensium insignia præcipua fuerunt clypeus per longitudinem, vt loqui solemus, diuisus, cuius pars dextra rubea fuit, sinistra flaua, seu crocea. Hac sanè non vaudè discrepant ab armis Ranzouianis, in quibus eodem modo distinctus dextrum itidem rubeum latus habet sinistrum solummodo albo, seu argenteo colore, pro crocea vel aureo, Lisnicensium, pingitur. Et quis certo affirmare posset, colorem alterum non etiam à Lisnicensibus successu temporis mutatum, cum initio etiam fortè album gererent. Sed ne in minutis etiam mouendis aut peruestigandis superciliosus esse videar, pergo. Ornamenta galeæ sine dubio Lisnicenses aliquoties mutârunt, id quod ex veteribus picturis & sigillis apparet.

Nam Albertus senior Burggrafus in Lisnig, Anno Domini 1338. in sigillo suo habet petasum satis latum seu galèrum casudi impositum, quemadmodum & Henricus & Albertus fratres Burggrafij de Lisnig, Domini in Strelen Anno 1377. quo tempore Lisnicium oppidum adhuc tenuit Henricus hostis Buchouiensium Monachorum, vsq; ad Annum 1365 quo illud Principes Mysnenses occuparunt. Strelouienensis autem Baronatus, vt ita loquar, seu Dynastia insignia in sigillo illi, quod sciam, non pixerunt. Ea sunt, vt ex lapidibus monumentorum & sigillis Diplomatum habeo, tria ferramenta falcium messoriorum maiorum, quarum præcipuus vsus est in demetendo fæno. Sed hæc obiter. Ad Lisnicensia redeo, qua Anno 1361. alijs ornamentis galeæ impositis gessit Otto Burggrafus de Lisnig, Dominus in Rochzperg: posuit enim in cuspidem fasciculum pennarum de pauonibus.

Venio tandem ad arma Lisnicensium integra, id est, Sicut ea teste Antonio Siffrido aucta seu cum alijs coniuncta vsurpauit Albertus Lisnicensis Castellanus, qui Anno 1378. obiit. Ea enim forma in templo Buchouensi ante altare versus Aquilonem vbi Albertus est, in vexillo appenso picta fuerunt. Verba Antonij asseribam. Stant bis duo campi velut in crucis formam quadrifariam diuisi. Unus quidem capivus vno latere purpureus, altero crocei coloris vel aureus: ex obliquo similem
G 2
habens

habens campum eiusdem coloribus per omnia correspondentem. Campus alter nigriore via cancellatim ac ad modum retis diuidit bins inde colorem aureum, Desuper pullum fundamentum: similem atq; campum habens oppositum ex obliquo. Inter quos quidem tales quatuor campos mediat quintus, alibi vel potius argentei coloris, in cuius campi meditullio Leo stat frontetenus auream gestans Coronam: qui quidem Leo partim est crocei, partim burri coloris, id est, rubri. Est proinde vexillo iam dicta apposta casis aurea, fuluo diademate redimita, binis nihilominus desuper cornibus auream gestantibus coronam insignis, quorum vnum quidem puniceo colore rubet, alterum aureo rutilat splendore. Ita Antonius Siffridus, ex cuius verbis insignia Lisnicensia integra depingi possunt.

Et si autem existimo vir corona gala imposta & coronæ implicata ad medium clypeolum, qui Leonem diuersi coloris & coronatum habet, & qui meo iudicio, quod libenter ad consuetudinem presentem & vulgarem conformo, is est, qui originem Comitum primariam denotat: quare vetustissima illa Maiorum Viperti, quæ secum ex Holsatia tulerunt, insignia esse putauerim: tamen nihilominus manifestum est, Ranzouiana arma à Lisnicensibus parum discrepare, addo etiam, ab ijs descendere, ita ut pro aliis Aquilinis, quæ in duo spacia seu campos clypei bipartiti, posita pro petaso illo & pro pennis pauonum deinceps sunt, & quarum ad similitudinem clypei altera rubra, flauis coloris altera est, clypeo Ranzouiano imposta sunt cornua Vri, quæ alterius clypeoli Leonem rubeo & aureo colore distinctum continentis propriæ galæ ornamenta sunt: Ita ut ex diuersis quasi insignibus composita sunt, nempe vetustis Holsaticis, & nouis, seu deinceps Lisnicensibus: ut videlicet galæ ornamenta referrent primariam originem, clypeus verò bipartitus ostenderet dignitatem illam, qua familia eo tempore, quando Ranzouiana linea à stirpe agnata secessit, eminebat, quæ fuit Burggrafiatus Lisnicensis. Sic enim omnino arbitror, ut iam dixi, Leonem bicolorum & Vri cornua antiquissima familia insignia esse, bipartitum verò clypeum cum daabus alis ad Præfecturam, seu Burggrafiatum Lisnicensem pertinere, alij etiam scripserunt. Quo autem referenda sunt arma tertia cancellata,

vt Antonius

vt Antonius vocat, seu potius scachis oblongis, (panes Boiarici in suo
 insigni vocant) variata, nondum inueni. Habent ea sua quoque ornamen-
 ta casidi imponenda, et si ab Antonio non depicta sunt, qui vnicam tan-
 tum galeam describit. Nam ex pictura organi Musici in templo arcis
 Penicensis, (qua à Iobanna Baronissa de Colditz, Georgij senioris, qui
 Hugonis vltimo in familia defuncti pater fuit, coniuge: fœmina, vt des-
 monstratum est, fortitudine præter sexum & sapientia præstante, An-
 no 1492 posita est) desumenda sunt arma Lisnicensium integra: qua
 quidem in clypeo non discrepant ab ijs, qua Antonius Siffridus in vexillo
 Buchauensi descripsit, galearum verò numero aucta sunt, & earum or-
 namentis, præcipue verò aureis coronis, qua singulis imposita cernun-
 tur eo modo, quo etiam Hugo comes ille in librum, quem Graduale vul-
 go dici scribit cœnobio Buchauensi donatum pingi curauit, vt Zopachius
 testatur. Pictura vero de qua dixi Penicensis continet octo Comitum
 seu Burggraforum, qui Penicij habitasse feruntur, & vxorum nomina
 & insignia, vtrinq; expressa in forma arboris, cui tandem imposita sunt
 arma coniuncta. Nec vero impedit quod Albertus senior & Henricus
 atq; Albertus filij clypei tantum bipartitum gesserunt, quemadmodum
 sigilla testantur, Nam & quidem ex ijs, qui Penicij habitauerunt, modò
 cancellatum clypeum, vt Albero & Albertus Hospes, modò Leonem, vt
 Ortones duo: modò clypeum bipartitum, vt Albertus Sophia maritus &
 Georgius I. modo coniunctum, vt Hugo & Georgius II. amauerunt, vt ex
 eadem pictura liquet.

Hac enim in cuiusq; arbitrio posita Principibus, & vulgò arma modò
 simpla modò multiplicata appicta videmus. Vt autem amplius esset que-
 dam inter Lisnicensia & Ranzouiana arma discriminatio, colores etiam
 paulum immutati sunt, nempe argenteo in alteram partem pro aureo re-
 posito, & coronis, quarum altera cornibus implicata erat, galea impo-
 sita, altera omisis. Quanquam non inficias ierim, si quis conijciat,
 primò et circa ea quidem tempora, quo linea Ranzouiorum discessit, Lis-
 nicensium etiam insignium cum Leone ornamentum galearum, (quod in al-
 terum clypeum bipartitum translatum esse à me autumare ostendi) coronis

caruisse. Magnam enim veterum insignium simplicitatem fuisse constat. qua deinde succensu temporum eorum. in quibus homines arrogantia etiam titularum. præter morem veterum delectati sunt, insignium quoque ratione quasi corrupta est.

Alterum argumentum paucioribus annotandum erit. Illud est, quod (etsi fortè tenuè cuiquam videri possit) similia quadam in utraq; familia & Lisnicensi & Ranzoiana reperiuntur nomina. quorum præcipua sunt Henricus & Otto, quæ in Ranzoiana præsertim stirpe non sunt infrequentia, utpote quæ conditoris nomen referunt. & eiusdè patris.

Tertiò illud repeto, quod initio monui. Cum Chronicon Pegauiese tradat Vvipertum bellatorem origine Cimbrum vel Danum fuisse, & quidem præ alta stirpe satum, veri simile esse Otronem Henrici II. filium. III. fratrem, qui in fragmento Buchauensi in Saxoniam, seu ut ibidem dicitur, regiones Transalbinas & Vandaliam profectus esse dicitur, patriam maiorum suorum repetere voluisse. Vel eò profectum in bellis, recordatione originis maiorum suorum & agnatorum, quorum quosdam fortassis adhuc inuenit, eorumq; instinctu & petita eò libentius ibidè resedisse, & posteritatè in antiquissima patria denuò condidisse, & propagasse.

Nunc & illud demonstrandum est, Lisnicenses Vviperti præsapiam fuisse, quo probato maior erit fides assertioni fragmenti illius, quod & Ranzoij Lisnicensium sint agnati, & utriq; eandem ex Vviperto communemq; originem ducant. Nam reperiri possent, qui hoc ita resellere conarentur, quod nullius neq; Vviperti III. neq; Henrici, filiorum Vviperti bellicosi, posteritatis in Chronico Pegauiese mentio fiat. At vanum esse, quod ex eo arguitur, mox patebit.

Primum enim audimus Clarissimum virum Georgium Agricolam, qui Alexandrum Comitum Lisnicensem Hugonis fratrem, Vviperti Pegensis (ita eum vocat) satum ortum, nominat. l. b. de veter. & no. me. al. l. non procul à fine. Astipulatur Antonius Siffrius in libello de fundatione Cænobij Buchensis, qui Anno 1531. conscriptus est, cum dicit: Deniq; si licitum non esset res perperam gestas literarum testimonijs commendare, ex historia bellatoris Vviperti iusta portio detruncanda veniret:
qui

qui præcipuum inter armorum splendorem, decus prosapie fundatorum (scilicet Lisnicensium Comitum) fertur attulisse: Habere quoque hic præbitam ansam aliqua dicere, de viro mirabilis, ut sic dicam, fortuna &c. Idem eodem libello innuit posteriores, Comites Lisnicenses hoc suo conditore etiam præcipue delectatos fuisse, ideoque ad arma sua ubique ferè virum à planta usque ad verticem cataphractum & armatum (per quem VVipertum illum intellexerunt) qui clypeum Lisnicensem manu tenuerit, appingi curasse, ut & liber Buchensibus ab Hugone donatus, cuius ante mentio facta est, ostendit, quod ipsum à Zopachio eodem modo explicatur. Et viuunt fidei digni homines, qui in aula Hugonis fuerunt, eorumque originem suam ad VVipertum referentem, idque picturis varijs præ se ferentem & ostentantem audiuerunt & viderunt, ut supra quoque iudicatum est.

Deinde quod à quibusdam obijci posset, nullam posteritatis filiorum VViperti mentionem expresse fieri, tum in Chronico Pegauensi, tum vita eius, quæ ex illo Chronico potissimum desumpta hæcenus circumlatæ est: non dubito omnibus intelligentibus liquere, quam puerile illud sit. Habuit quidem VVipertus bellicosus præter filiam Bertham Dedoni VVintynio & Landsbergio nuptam, duos tantum filios VVipertum III. iunorem vulgò dictum, paterne virtutis & fortitudinis æmulum, & Henricum I. qui in Burggrafiato Magdeburgensi & Marchia Lusitensi successit. (etsi & Cossinus Pragensis vnum ex filijs eiusdem VVaceslaum, qui in Bohemia militavit sub Anno 1109. vocet, quem eundem cum VViperto iunior, qui sic à Germanis, cum alijs in Bohemia, ut credo, natus, Bohemico nomine appellatus esset, à patrij nominis celebritate cognominatus sit, esse iudico) verum idcirco non sequitur, posteritatem VViperti in filijs expirasse, quoniam eius nulla est mentio in Chronicis illi eo tempore desinentibus. Et quamuis etiam ab Henrico I. Marchionis Lusatiæ & Burgg. Magdeburgensis, obitu anno 1136. Conrad. Marchio Mysnensis Lusatiæ, seu Lusitensæ Marchiam ab Imp. Lothario impetrârit: tamen quid ex eo statim colliget, Henricum sine liberis obiisse. Fuerunt enim tum temporis dignitates illæ cum possessionibus annexæ nondum planè.

vel

vel rarissimè hereditaria, sicut deinceps paulatim facte sunt.

Et quidem beneficia illa de alia familia in aliam collata sunt propter noua merita, quemadmodum in quodam Chronico additur. Lusitensem Marchiam Conrado Marchioni Mysniæ ab Imperatore Lothario concessam esse propter magnam fidelitatem contra Paganos præstitam. Igitur neutiquam dubito Henricum II. eius nominis Burggrasium Lisnicensem qui & Anno 1143. unà cum Hermanno Burggrasso Mysnensi testis adducitur in literis Conradi III. quibus, ut supra retulimus. fundationem Chemnicensis cœnobij à Lothario factam confirmat. Henrici Marchionis Lusatiæ filium. Viperti Nepotem. esse. qui deinde generosum Lisnicensium stemma propagauit. De Friderico vero Groicensi Aduocato Pegauensi certò id affirmare nolo. Quare falsa est Brodusij sententia, qui (ex Lauterbergo dicente: Conradum Henrico successisse. & Henricum alium heredem non habuisse) disertè scribere non est veritus, Henricum I. Viperti F. prorsus sine liberis obiisse, scilicet quia & Lauterbergio & illi de posteritate eius parum sollicitus, nihil constitit: quo certo errore et ego deceptus, eadem seu de orbitate seu sterilitate Henrici sol. 377. Tit. 15. Commentarij Mysnici. l. inserui.

Falsum & illud esse credo, quod vulgo hæctenus ex Chronico Mysniæ Germanico idiomate conscripto (quod ex veterocellensi potissimum desumptum est) traditur, nec à me etiam disertè reiectum vel refutatum est: Conradum Marchionem Mysniæ oppidum Leisnizium possedisse. nisi fortè sic intelligas. statim à Viperti obitu Leisnizium. ut & Lusat. Marchiam à Conrado. ut supra ostendimus. occupatã. sed ab hoc nõ ita diu post vel ad Henricum ipsum. vel ad eius filium Henricum II. rediisse quemadmodum illæ mutationes ob causam ante dictam eo tempore crebræ fuerunt.

Deniq; frivolum esset, si quis obijceret, Lisnicenses fortè alterius. & quidem vetustioris stirpis fuisse, & vel ideo à Viperto conditos non esse. quod in libro Troiaminis reperitur, Iohannem Burggrasium Lisnicensem iam tum in exercitu Henrici Aucupis contra Hunnos fuisse. Nam id cuiquam facile clarum est, etsi de aliqua antiquiori familia,
cui

sui dignitas ea, si tum fuit, concessa ab Aucupe, aut antecessoribus eius in imperio fuit, omnino sit intelligendum: tamen id non obstare nostrae sententiae, cum prius inculcatum sit, eiusmodi dignitates primò non fuisse hereditarias. Eadem enim ratione sub Henrico IIII. Praefectura Lisuicensis Viperto Groicensi concessa est. Sed cum satis haec declarata esse censeam, desino, ne mihi illud Martialis obijciatur: Et stultus labor est ineptiarum. Fuit tamen omnino hic aliquid respondendum, ne inueterati errores veritati praevalerent, cum praesertim non pauci hoc tempore prudentuli & inuiduli reperiantur, qui malint cum veteribus errare, quam recentioris cuiusdam rectè indagatis sententijs astipulari. Id quod mihi in veritate de Vitikindea familia origine eruenda etiam contigisse scio. Nunc fragmentum ipsum historicum subiungendum est.

DE FVNDATIONE MONASTE
RII BVCH, ALIAS VALLIS S. EGIDII
prope urbem Lisnigk per Praefectum castris ibidem, & alios
Christi fideles.

ANno milleno centeno nonag^o geno
Et Domini vno, sub caelesti quoq; trino,
Fundavit Claustrum, quod Lisnigk vergit ad
Heinrich cum Clara conuictali, stetit ara (austru)
Omne praecleara tanto, pietateq; rara.
De Seeberg miles, de Colditz atq; Barones
Hoc opus auxerunt & plurima dona dederunt:
Seeberg Albertus sit caeli in lumine certus,
Et Margarita latetur perpete vita,
Antea vix dem monachi, sunt ecce viceni,
Thimo, Volradus de Colditz, Huldeg^o, ricus
Sunt fundatores nostri non valde minores.
Princeps magnificus Henricus in ordine sextus
Omnia firmavit, dotavit, nos bene pavit:
Ter aeni Monachi clamant ad sidera caeli.

H

Pex

'FAMILIÆ RANZOVIVM.'

Rex Otto expleuit, quod longo tempore creuit.
 Filius Heinrici subit, æquiuocus Friderici,
 Hic augmentauit stirps Misina cumulauit.
 Nunc redco ad primos fundantes & simul imos
 De Lisnig Dominos, Praefectos, non inimicos.
 Sunt noui Henricus, Albero, Albertus, Erhardus,
 Meinhardiq; duo, sequitur quos optimus Hugo.
 Non hic stant reliqui, quorum sunt codice cæli
 Nomina conscripta, requiescunt corpora crypta.
 Det Deus in cælis vt eorum vita fidelis
 Premia condigna capiat per cælica tigna.

Nota: quod de Genealogia Castellanorum de Lisnig sunt isti de Ranizoue in regione Transalbiana & in Vandalia in territorio Luneburgensi. Et nota, quod in illas partes quidam Otto nomine profectus est tempestate belli, quia ex eo loco maiores sui & Viperti bellicosissimi illius Comitibus (à quo Castellani descendisse diuiscuntur) transmigrarant. Et Prosapia sua ibi adhuc mansit vsq; in hodiernum diem. Et nota amplius, quod anno virginis partus 1283. quidam ex militaribus istius de Ranizoue nomine Schalko, filius Schaloknis, hic fuit apud congenitales suos. Praefectos siue Castellanos in Lisnig, & secum adduxit filios eius Ottonem & Britolfum primogenitum & secundo genitum inter decem, vt annuebat filios. Hic venia sollicitè intendebat ab Imperatore, qui tamen eum per sex menses sine gratia expectare fecit. Hic idem Schalko sæpè monasterium nostrum visitauit, & defotorum Christo fratrum conuersatione gaudens conspècialiter dilexit, eiq; non parum profuit apud Dominum Alberonem & filium eius Dominum Erhardum specialem huius conuersualis sodalitatij amicum, cuius anima perpetuò sit in bona pace. Meruit illorum deuotio, vt pro eis semper ita oremus: Det eis ambobus in cælo Deus premia, inter indubitata salutis inuita. Certè eorū apud nos inferos optima est memoria, quorum est apud superos, vt speramus, presentia. Item anno Desparæ virginis 1362. tempore Reuerendi patris Nicolai Hober de Rochlitz hic denuò fuerunt apud Heinricum Castellanum in Lisnig (proh dolor, de quo gemens dico, nostri monasterij hostem) Kagcnherus & Os-

¶ Otto de Ranizoue Ottonis & Iutta ex Ducali sanguine procreata, ut
 pro se ferebant filij, qui Henrico Castellano quantumvis exacerbato non
 parum resistere amicis & asperis loquelis presumpserunt. Hi fuerunt vi-
 ri militares satis bona conuersationis & Cœnobitis benè fauentes, ut la-
 tius habetur in Chronica quadam Posaugiensi. Quorum nomina utique
 Deus etiam habeat ascripta in libro vite.

Castellanorum verò prosapiam conscripsit stylo emunctiori, prefatus
 R. pater Nicolaus Hober, qua habetur in Chronico nostri monasterij & ut
 ex illa paucis. Desunt reliqua.

Hactenus appendix illa seu fragmentum Chronico Buchensi à Siffrido
 Cœnobita scripto adiunctum. Nunc Genealogiam persequamur.

OTTONIS, QUI HEINRICI III.
BVRGGRAFII LISNICENSIS ALTER
 filius fuit filij

SCHALKO I. Hic nominatur, ut iam ostensum est, militaris de
 RANIZOVE & congenitis Praefectorum, seu Castellanorum de Lisnik.
 Propter exactè congruentem temporis rationem hunc Ottonis ipsius ex
 hac regione in Holsatiam, ut sæpe iam inculcatum est, profecti filium esse
 omnino statuo, etsi in appendice Buchouiana non expressum est. Qua ve-
 rò occasione hic, aut potius pater, Lisnicensi titulo abiecto, nouū assumerit,
 nobis non constat. Verisimile autem est, ut huius rei hic inferendo men-
 tionem faciamus, si non in expeditione illa Conradi III. Imp. contra Sla-
 uos Obetritos, vni cum Conrado Comite VVetynensi Mysnia aut Alberto
 Brandeburgi Marchione Anno 1147. Aut deinceps in conuentione de Das-
 nia regno Zuenonis atq; Canuti Ann. 1152. vel 1155. in Holsatiam des-
 cendit Otto: tamen fortè Anno 1164. vel post ab Henrico Comite de
 Oriemunda populari suo, qui Holsatia Vicarius, sub puero Adolpho III.
 Comite fuit, eò allectum: vel in Henrici Leonis Saxonie Ducis expedi-
 tione aliqua, vel deniq; anno 1130. cum ipso Imp. Friderico, Sigeburgam
 Alaisi Comitis urbem obsidente, & cum nil proficeret pax saluo promissa,
 ad eam obtinente, & quibus pax iurata erat, eos captiuos decemque ut
 loquitur appendix Pegauensis, eò profectum esse crediderim. Ita cum

Prædia consecutus ab ijs tanquã feudo suo se nominari siue dubio voluit. Quare & Anno 1186; vel postea fundatio iam Monasterio clypeus eius Reinsfeldia, vt ante relatam est, suspensus.

Iohannes de Ranzone Equ. Auratus, qui cum alio fratre suo, cuius nomen ignoro Anno 1236. testimonio, & sigillo confirmauit priuilegium, quo Adolfsus IIII. Hofat. & Schaumburgi Comes Plonensis ciuitati ius Lubecense concessit.

N. de Ranzone frater Iohannis, qui vnâ cum eo obsequauit literas Adolfsi datas Plonensibus, vt iam indicatum est.

SCHALKONIS I.

POSTERITAS.

SCHALKO II, Militaris de Ranzone: Hic Anno 1283. in Mysnia fuit apud suos gentiles seu agnatos Castellanos in Lising DN. Alberonem & Erhardum filium eius, vt est in fragmento Chronici Buchauensis. & veniam petijt ab Imperatore, qui tum fuit Rudolfsus Habsburgensis, sed causa non exprimitur. Additur autem sex mensibus Schalkonem his in locis ea gratia expectasse, & Monasterium Buchauense frequentasse, gauisum conuersatione deuotorum Christo fratrum, quibus non parum commodari apud Comites Liscenses. Quare & pijs ipsum vnâ cum filijs & agnatis prosequitur vobis sodalitas illa monastica.

Cum autem Schalko II, dicatur fuisse ex militaribus de Ranzone obseruandum est, eo significari, vel Schalkonem I. vel ipsius patrem Ortonem militem, id est, vt nunc loquimur, Equitem auratum fuisse. Ea enim consuetudo est vetustatis, quemadmodum ex Diplomatum obseruauit, vt militum, id est, Equitum auratorum posterius, Militares vocentur. Unde hodiernorum Nobilium seu potius equestrium ordo fluxit, qua de re alibi dicendum.

SCHALKONIS II.

FILII.

Otto II. Militaris de Ranzone primo genitus inter decem fratres.

Hunc

GENEALOGIA.

60

Hunc una cum fratre Britolfo secum habuit in Mysnia pater Ann^o 1283. Vxor Iutta fuit ex Ducali sanguine procreata, ut habet idem fragmentum. Nam cur hunc Ottonem Schalkonis F. cum Kagenberi & Ottonis, de quibus sub Anno 1362. mentio sit, patre Ottone non eundem esse statuam, causas nullas habeo.

BRITOLFVS Militaris de Ranzoue secundo genitus inter decem fratres, qui, ut ex fragmento apparet, in Mysnia fuit, una cum parente & fratre maiori. Credo autem idem nomen huius esse cum abbreviato Breidonis, quod deinceps etiam in familia Ranzouiana inuenitur. Cupio tamen ea de re erudiri ab ijs, qui nati sunt in Saxonia litorali, si cut & de nomine Schalkonis.

N. N. N. N. N. N. N. N. octo fratres Ottonis & Britolfi, quorum nomina nobis ignota sunt.

Horum autem filij sine dubio fuerunt Ranzouij illi, qui in hanc Genealogiam certa loci serie nusquam inferi possunt, ut Nicolaus, qui vixit Anno 1322, & interfuit tractationi cum Lubecensibus. Sic Iohannes & Elerus vixerunt, Anno 1326. ut constat ex literis archiui Episcoporum Lubecensium.

Brano Ranzouius Voldemari Ducis Iutlandia Consiliarius fuit, sepultus Chlouij, Anno 1334. Constantinus mortuus est Anno 1335. ut colligitur ex memoria Colonia instituta in Collegio nobilium virginum in Capitolio. Hardevvisus vixit Anno 1347. qui testis fuit in privilegio Iohannis Comitis Holsatia Monasterio Reinsfeldensi concessio.

Mentio sit praeterea aliorum, ut Christiernus, qui in quibusdam literis monasterij Holmensis testis fuit A. C. 1413. Strukonis & Harduici fratrum Dominorum in Curen, qui vixerunt A. C. 1435. Eggerdi Regij Danici praefecti Gorgenses qui vixit anno C. 1446.

Vnius autem ex his filius fortassis fuit Voldemarus Nicolai Comitis Holsatia Consiliarius, qui Chlouij Anno 1390 sepultus est. Horum posterij quidam adhuc superstites esse scribuntur. Nam nostro tempore 118. Ranzouios numerari certum est, a quibus castra, arces, praedia,

H 3 ac no

Or **FAMILIÆ RANZOVIORVM.**

ac nobilium domicilia vltra quinquaginta in Regno Danie, ac Noruegia, & in Ducatibus Holsatie, Schlesvicensi, Luneburgensi, ac inferioris Saxonie, possidentur, in quibus iurisdictionem habent minorem, & maiorem, id est capitis, quemadmodum Comites, Barones, ac precipui ex nobilibus in Germania, & tota Cimbrica, & Danica nobilitas suis possessionibus cum tali libertate fruitur.

Ex his non ita dudum Carolo V. Imperatori sub Duce Holsatie Adolphoni in obsidione vrbis Meicensis septē & Friderico I I, Regi Danie ac Ducibus Holsatie in expugnatione Dithmar sia 16. militarunt: pro vt etiam septennali Danico & Suetico bello 6. & cum Adolphus Dux Holsatie Regis, Hispaniarum nomine vocaretur in inferiorem Germaniam isti expeditioni octo: obsidioni vero Gothanae ex mandato imperij Romani susceptae 7. Gallicis Demum motibus, superioribus annis tres interfuerunt: Ita vt nihil aliud sit haec familia quam bellicosorum militum & magnanimorum Ducum quasi perpetuum seminarium Et possidet haec familia &c.

Scribit Nobilissimus vir, Dn. Henricus Ranzouius Serenissimi Danie Regis in Ducatibus Schlesvici, Holsatie, Dithmarie Vicarius, Ranzouios quosdam Innocentij VII. Pontificis confirmatione vsos Canoniceatum Hamburgi pro posteris constituisse. Sicut & alia beneficia Ecclesiastica eodem ferè tempore Itehoæ, Chilouij, Flensburgi, Schlesvici, Plona, & in Cænobio Pretzensi fundarunt. Et de Constantini fundatione Colonien sian dictum est. Electus est autem Papa Innocentius VII. Anno 1403. vt tradit Compilatio Chronologica, vel sequenti. vt Paulus Langius in Chronico Citirensi. Sed nunc reliquæ Genealogie partes attexende sunt.

OTTONIS II.

FILII.

KAGENHERVS Militaris de Ranizoue. Hic vnâ cum fratre Ottone Anno 1362. fuit in Mysia apud gentem suam Henricum Comitem Lisuicensem, hostem & persecutorem Cænobij Buchouensis. Si diuinare

GENEALOGIA.

61

diuinare licet ijs in rebus, in quibus luce meridiana clariora desunt documenta, arbitror hunc Kagenherum eundem esse cum eo, qui in Genealogia Ranzouiorum haecenus ter quaterue publicata dicitur Caius: qui Eques auratus fuit, & vixit anno 1364. Duos uero habuit filios Caium & Godschalkum.

Otto III. Militaris de Ranzoue, de hoc, sicut & de fratre in appendice seu fragmento Buchauensi citatur Chronicon Posaugiense, quod quantum scio, non extat. Hic cum esset in Mysnia una cum fratre conatus est animum Henrici in Monasterium Buchouense valde tum exacerbata placare & lenire, & predicatur amborum bona conuersatio, id est, vita laudabiliter acta & benignitas erga conobium. Filium habuit Ottonem IIII. Et haecenus quidem Chronicis Mysnia, videlicet Bigauensi, Pragensi, Vrspergeni, Sampetrino, Erfordienfi, Magdeburgensi, Buchauensi, & eiusdem appendici Chemnicensi, Penicensi, quod Meieri est, & multis praeterea variorum locorum diplomatibus institimus. Nunc porro quae scribemus omnia ex Ranzouiorum genealogia illa non semel edita, & a D. Chytrao in continuatione historiae Cranciana repetita, desumenda erunt. Primum autem de Ottonis IIII. Posteritate agemus.

OTTONIS IIII. POSTERITAS.

Otto IIII. Dominus in Saltau, Ranzou, Schlage, & Langker, quae pleraque in VVagria sita sunt, & bonorum in terra Oldenburgensi, id est, circa Oldenburgum urbem in eadem regione sitam, quae posteris eius adhuc hodie possident. Filios habuit Breidonem & Schackonem.

OTTONIS IIII. FILII.

DN. BREIDO. Equ. Auratus. Anno 1399. habita est Ch'lonij
(quod oppidum est Holsatie primum, in VVagria, habens portum

ad finum Orientalis Oceani seu Maris Baltici de diuisione Comitum Holsat: Normar: & Schaumburgensium, tractatio, videlicet inter Gerhardum Ducem Slesuicensem, Albertum iunioram, & Henricum filios Henrici Senioris ex vna, & Ottonem, Bernhardum Prepositum Hamburgensem, Adolphum, & VVilhelmum Ottonis FF, ex altera parte. Ei intersuere vndecim Equites aurati, quorum primus & precipuus fuit hic Breido. Inter reliquos verò nobiles quorum multi fuerunt. Schacko & Henningus Ranzouij etiam recensentur. Filium habuit Henricum.

DN. Schacko Eq. Auratus. Hic Anno 1416. Dux belli fuit in expugnatione insulae Femenensis. Inde Anno 1439. Albertus II. Imp. Adolphum Ducem Slesuicensem ex Schaumburgensi familia vltimum, dignatus est honore societatis suae, qui peculiaris ordo fuit, gestans insignem Draconis cum Cruce. In eo diplomate, quod hodieq, in archivis Gotterpiensibus asseruatur, Adolpho mandatur, vt eum honorem cū Schackone Ranzouio communicet, quod illustre argumentum est, qua in estimatione apud exteros etiam & summos homines ob virtutem fuerit hic Schacko. Relictis quinq, filijs, Caio, Hansio, Henrico, & Hardyvico obiit & sepultus est in Cuckau.

DN. BREIDONIS POSTERITAS,
QVI OBTINENT NEUGERSDORFF.
& Hogenfelde.

Dn. Henricus Eq. aur. Obijt Anno 1464. Filios habuit Detleuum & Henningum.

DN. HEINRICI
FILII.

Detleuus Canonicus Lubecensis. Obijt 1485.

Henningus in Neugersdorff. Hic filios habuit Nicolaum & Marquardum Breidonem, Danielem.

HEN.

GENEALOGIA.
HENNINGI POSTE-
RITAS.

1. Nicolaus Consiliarius Regis Dania, & Praefectus in Steinburg. Obijt 1571. die 5. Februarij. aetat. 63. cum aliquot mensibus. Pertexemus autem hunc ramum ut de alijs deinceps eò commodius agatur. Paulus Nicolai F. Praefectus Trummelbutelensis, Natus est anno 1551. Hic filios habet Nicolaum Anno 1567. Laurentium, Anno 1578. & Paulum Anno 1582. natos.

2. Marquartus Henningi F. Obijt 1570. aetat. 63. Filij eius sunt Henningus Breido, & Nicolaus.

3. Breido Henningi F. in Neugersdorff, huius filius Hennigus.

4. Daniel Henningi F. Natus Anno 1534. Praefectus fuit militum in bello Suetico. Nunc Friderici II. Daniae Regis Consiliarius. & Praepositus Monasterij Vtersen.

Vxor eius Dorothea Alefeldia. cum qua in dotem accepit dimidiam partem castri Seegarten. Subiungemus huius quoque filios. qui sunt Hansius agetis aetatis annum 19. & Franciscus annum 11. ingressus

DN. SCHACKONIS
POSTERITAS.

Huius quinq; filij vixerant circa Annum 1469. ut apparet ex literis foederis, quod nobiles Holsatiae inter se inierunt contra vicinas ciuitates, & iniustam vim aliorum. Ei enim 24. Ranzouij subscripserunt. Diuiserant autem hi fratres quinq; inter se bona terra Oldenburgensis Salzo., Klampe. Lammersbagen, Rastorp. Siggem, Pudlofen, Bredus Loersdorp, Pancker. Helmshale Quernebeck & Marutendorp. Sunt ij.

1. Nicolaus. Hic Caenobio Pretzensi praeter caetera dedit militarium munus nempe 28. (quos Anno 1469. Subiungemus statim posteros ab hoc conditos, ut Henrici posteritati. quae maior est, deinceps maior locus sit.

Benedictus 1. Filius Nicolai suscepit Christoferum natum Anno

FAMILIÆ RANZOVIORVM.

1503. adhuc superstitem. qui rursus filios habet Benedictum II. Dominum in Tunderen. & Christoforum Dn. in Quernbeck. Foram etiam sunt Marutendorp & Osterrade. Et Nicolaum. Hic Benedicti I. Filius in bello, quod Christiernus III. Danie Rex cum Lubecensibus gessit, Tribunus militum fuit & cum duabus cohortibus sub Martino Rossemio in Belgicum, & Galliam se contulit. Deinde Praefectus Peinersis factus est, mortuusq; Lubeca annum agens 77. 3. Augusti Anno 1584. Sepultus ibidem in monumento Ranzouiorum, quod Henricus Ranzouius filio suo Theodoro extrui antè curauerat.

2. Caius vixit Anno 1469.

3. Hansus. Obijt 1485. Die 2. Octobris, sepultus in monasterio Pretz, quod situm est in VVagria ad Zuentinum fl.

4. Henricus vixit Anno 1469. Hoc nati sunt Hansus & Otto. de quibus seorsim.

5. Hardvvicus vixit Anno 1469. Hoc natus est Ouo Dominus in Rasstorp. qui perijt in Ditmarsia. Anno 1500. & filium habuit Nicolaum, qui Andream, quo natus est Nicolaus Ranzou cubicularius Illustrissimi Principis VVilhelmi Landgrafij Hassia, qui in venatione aprum interfectionis eiusdem ictu vicissim occubuit.

HEINRICI POSTE.

RITAS.

Hansus Henrici F. Dn. Schackonis Equitis aurati N. Primo Canonatum Lubecensem habuit, quo resignato vxorem duxit Margaretam Brockdorpiam. Vir doctus & Dominus in Nienbus. quam ipse funditus edificauit. Obijt Hederslebij. vbi in Monasterio sepultus est. Reliquit posteritatem septem filiorum felicem & honoratam. Omnes enim Frederici I. & Christiani III. Regis Vicarij, Oratores, & Consiliarij fuerunt.

DN. OTIO Equ. Auratus, Dominus in Bulke, quod castrum funditus edificauit, & Knope & Iohannis Regis Danie Senator. Sepultus est Anno 1511. Chilouij in ede D. Iacobi in delubro RANZOVIORVM

GENEALOGIA.

66

RVM, ubi & filij eius conditi sunt. Uxor eius ANNA de BREIDEN.

DE DN. OTTONIS EQUI-
TIS POSTERITATE PRIMVM.

1. Christophorus Dominus in Bulke, Praefectus arcis Tonderensis. Obijt anno Christi 1571. die 20. Februarij, aetatis 60. Uxor eius Anna Ranzouia de Pudlos. Filij eius Otto, Hieronymus & Henricus.
2. Hieronymus. Deceffit atq; liberis anno 1565. Uxor eius Margareta Broctopia.
3. Henricus. Uxor eius Magdalena Reuentlouia Filij Iohannes, Otto, & Melchior, quorum Melchior Dorotheam Ranzouiam de Qernbeck vxorem duxit, & castrum Salevvick pro Tuschou a Regia Maestate Danica titulo permutationis ad se traustulit. Christophori & Henrici liberi possident bona Bulke, Knope, Scekamp, Borchorst, & Schenkel.

HANSII LIBERI.

1. Casparus Dominus in Smolde, Regis Danica Consiliarius, & Praefectus Flensburgensis. Uxor Margaretha Ranzouia de Neuerstorff, ex qua duos sustulit filios Henricum & Iohannem.
Henrici filij sunt Casparus, Ioachimus, & Hansius, qui possident Schmolde. Iohannes adhuc superstes est. Praefectus Rendesburgensis, & Regius in Holsatia Consiliarius, aegens annum 55. qui cum vxore dotis loco accepit castrum Hasselborch & Muskentim.
2. Melchior Regis Danica Christierni III. aula Praefectus sive Marschalkus, ipsiq; carus fuit. Hoc enim fati erepto, dixisse fertur, se gemmam ex corona amisisse. Obijt iuuenis & caelebs Anno Christi 1539. Vir disertus & latinae linguae non imperitus. Sepultus est Hafniae in loco qui coronationi Regum Danicae deputatus est. Clarus bello Lubecensi.
3. Balthasar Episcopus Lubecensis, & Praepositus Schlesvvicensis, nec non Christiani I II. Danicae Regis Consiliarius, Captus est in arce

Episcopali Goldenhauen à quodam nobili Regi Danie Christiani III. inimico, vt pecuniam ab ipso extorqueret, & in captiuitate vitam cum morte commutauit, cum per annos 17. Episcopatu summa cum laude præfuisse. Anno 1547. etat. 49. Fuit Vir insigniter doctus, qui Episcopatu bene præfuit.

4. Breido. Heres seu Dominus in Bolgenstede & Redvvisch, Vir eloquens, Regis Danie in Ducatibus Holsatiae & c. Vicarius seu locum tenens & Præpositus Pretzensis. A Christiano III. Danie Rege in Frisiam missus est cum copijs equestribus ac pedestribus, vt capitaneum Menardum de Hamme obsidione solueret. A Domino Georgio Schenkio autem Caroli V. gubernatore Frisio captus fuit. Deinde iterum captus à Christophero Comite Oldenburgico, in Fionia. Obijt anno 1562. 13. Octobris etatis 56. sepultus in Parochia sua Eggebeke. Vxor eius Catharina Heistera.

5. Henricus Heres Eselsmarck, & Satvvisch. Adolphi Ducis Holsatiae Consiliarius, & Præfectus Gottorpiensis. Sepultus Rosleby anno 1561. 8. Februarij Sexagenarius ferè. Vxor Dorothea Vonischfleda. Filius eius Hansius possessor bonorum paternorum & Dominus pro rata sua castri Neinbus. Duxit vxorem Margaretam Alfeldiam, quæ dotem habuit arcem Saxdorff. Huius filij tres Henricus, Marquardus, & Siffridus.

6. Siffridus Dominus quondam fuit castri Neinbus, Administrator Insule Vemerensis & Præfectura Haderslebiensis. Iohannis Holsatiae Ducis Consiliarius, Obijt cælebs 1576. sepultus in Gikouu.

7. Otto Heres in Ranzou, Schonenvveide, & ex parte aliqua castri Neinbus. Vxor eius Margarita Alfeldia. Obijt Anno 1585. die 24. Decembris ferè octogenarius, sepultus in Gikouu. Habuit 4. filios, quorum tres superstites sunt, Hansius, Balthasar, & Henricus, Melchior enim Anno 1585. submersus est.

Hactenus de Ottonis III. posteritate. Nunc de linea Cai, quem Kagenherum in appendice Buchouienfi dici existimo, agendum, qua rursus bifurcata est, Nam filios, vt supra indicatum est, habuit Caium & Godschalkum.

CAI

GENEALOGIA. 61
CAII POSTERITAS.

Caius II Dominus fait castri Krumendik, & bonorum palustrium ac circa oppidum Itzebo (quod ab Helmoldo lib. 1. c. 19. Etzebo praesidium, id est, munitio iam tum sub Conrado II. Imperatore, appellatur) iacentium. Hic Anno 1597. ordinavit diuisionem inter Comites Holsatia & Stormariae, quae scripto comprehensa in hodiernum vsq; diem in archiuu Gottorpiensibus seruatur. Sepultus est Itzohoe in ed. sacra D. Laurent: contigua monasterio nobilium Monalium propè altare S. Trinitati dicatum.

Godschalkus I. Gerhardi Ducis Schlesuicensis senator, cuius literis quibus priuilegia Reinsoldensi Monasterij Anno 1599. confirmauit, testis subscripsit. Obijt etat. Anno 63.

Nunc primum de Godschalci Primi Posteritate. Nam Caij amplior est.

GODSCHALCI I. POSTERITAS.

Godschalkus II. Hic anno 1469 inter 24. Ranzouios, qui vnà cum reliquis Holsatia primoribus, à quibus tum foedus ictum est, (vt supra in Domini Schackonis Equitis Aurati filijs, etiam mentio facta est) nominatur. Reliqui pleriq; non sunt in hac Genealogia quod argumentum est amplitudinis huius familia nobilissima. Vxor eius fuit Elisabetha de Sebste, de Cluensick, vixit annos 63.

Antonius Godschalci Secundi filius, Dominus in Nienhaue, quod castrum funditus extruxit. Friderici I. Regis Daniae Consiliarius, & Praefectus Gottorpiensis. Obijt Anno 1533. etatis 63. Sepultus in ede sua Parochiali Westenseh (vnà cum Vxore Druda Ranzonia Petri F. qua Obijt 1540.) eleganti monumento muris inserto.

ANTONII LIBERI.

*Godschalcus Tertius, Natus 1501. Dominus in Nienhaue. Vvam-
I 3
mendorff, &*

69 'FAMILIÆ RANZOVIORVM.'

mendorff, & VVilstede, Christiani Tertij Dania Regis Senator. Obijt
1564. 22. Martij, conditus apud maiores in VVestenseh iuxta monumen-
tum lapideum à posteris eius erectum vnà cum vxore Margaretha Bock-
vvoldia, quæ obiit eodem Anno die 22. Februarij. Attigerunt ambo an-
num ætatis 63.

Clara nupsit Christophero de Schulenburg, Domino quondam in Eng-
gern & Betzendorff, quæ heredes adhuc obtinent.

G O D S C H A L C I I I I,

F I L I I.

Daniel Dominus in Nienhaue & VVoldenborn, iuuenis Carolo V.
militarem operam præstitit. In expugnatione Dismarsie primum dua-
rum cohortium ductor: Deinde regis Daniae Friderici Secundi summus
belli Dux contra Suetie Regem designatus est, atque hoc munus in ses-
sem vsq; annum cum laude administravit. Regem Suetie aliquot præ-
lijs superavit, exiguo exercitu ingentes hostium copias fudit, vt in campo
Alstorffheide 4. millibus 26. millia hominum prostravit. Tandem in
obsidione arcis VVarburgicæ, quæ paulò post deditioe facta expugnata
est, globo ex tormento antea exploso per caput eius adacta expiravit, æta-
tis circiter anno 40. Anno Christi 1569. 21. die Nouembrii. In Paro-
chia sua VVestenseh apud maiores sepultus est splendido monumento Cery-
ptæ eius instrato, vnà cum alijs Epitaphijs in memoriam ibidem erectis.
Mortuus est ætatis 65. Nam desponsata ei fuerat Catharina à Damme,
quam postea ipsius frater Petrus duxit. Linguam Latinam, Italicam,
Gallicam, Danicam, & Germanicam egregie calluit.

Antonius Secundus. Natus Anno 1533. Heres in VVilsdorff, quod
prædium Regi Daniae Friderico Secundo vendidit. Post obitum Danie-
lis fratris cecit ei Nienhaue. Hic adhuc viuit cum duobus filijs Antonio &
Godschalko quarto, qui literis dant operam, & lingua latine & Gallicæ
non imperiti sunt.

Petrus natus Anno 1538. Dominus in Arnsborch, siue VVold-
deborn, cuius fundamenta iecit prima, fossa ac vallo additis & VVam-
mendorff, quod pro Troieburg cum Rege Daniae Friderico II. permutauit.

Pres

Præterea heres in Schirensch & Mollendorp. Reginus Danicus Consiliarius est. & Præfectus Flensburgensis. Vxor eius Catharina à Dammo quæ defuncta est Anno 1577. 20. Ianuarij. Donatus est à Friderico Secundo, Danie Rege ordine Danico. nempe aureo Elephante cum turri. Hic natus est filius Daniel ex Catharina vxore Anno 1572. 5. die Ianuarij. hora 6. min. 50.

POSTERITAS CAII II. QVI
CAII. I. FILIUS. OTTONIS II. NEPOS. SCHAL-
 kenis Secundi Pronepos. Schalkonis Primi abnepos, Ottonis Burg-
 grafius Lisnicensis atn. fuit, habuit autem hic Otto Burggra-
 fiius Ranzouiorum c d itor proauum V Pigbertum Grois-
 censem, Marchionem Lusatiae, Burggrafium
 Magdeb. vt ex precedentibus
 manifestum est.

Breido Caij II. F. heres in Cramendik. Obijt 1440. tumulatus
 Itzchoa apud patrem. Vxor eius Druda Radlouia de Lensan, qui obijt
 1451. die 24. Augusti. Reliquit quinq; liberos. Petrum, Bertoldum,
 Voldemarum, & Mettam.

BREIDONIS LIBERI

Petrus vixit Anno 1480. quo bona propè Itzchoam sita, ad Ca-
 stellum Cramendik quondam spectantia. Monasterio Itzchoensi vendi-
 dit. Filiam eius Drudam duxit Antonius Ranzouius, ex Godschalci po-
 steritate, quæ obijt 1540.

Bartoldus Praposisus Hadelariensis, Canonicus Bremensis. Excessit è
 viuis Buxtehude Anno 1459. 8. Ian. translatusq; Bremã, vbi in sacra
 æde cathedrali sepultus cum Epitaphio, quod Henricus Reginus Danicus
 Vicarius renouari fecit. Hic Bartholdus, si diutius vixisset, forsitan et-
 iam ad dignitatem Episcopalem Bremensem euectus fuisset.

Henricus Primus. Heres bonorum feudalium in Itzchoa, quondam
 Hamburgensium præfectus in arce Steinborg. Obijt sexagenarius 1479.
 apud maiores sepultura mandatus. Vxor

Vxor eius Olegardis Bockyvoldia (Detleui Equitis aurati Domini in Borsfel & Siehagen, qui & ipse Itzehoæ sepultus est, cum vxore Magdalena de Humelbuttel, F.) quæ decessit Anno 1538. propè maritum condita, cum annis 71 vidua fuisset, vitam ad annum 80. perduxisset. Filios habuerunt quinq;, Breidonem, Caium, Paulum, Detleuum, Iohannem, & vnam filiam Catharinam.

Voldemarus Heres in Crumendik, cuius posteri castrum Crumendik Sebstedj's vendiderunt. Hic habuit tres filios, Iacobum Christophorum Oironem. Iacobus ex his vnicam filiam reliquit, quam duxit Henningus Ranzouius.

Metta siue Methilda vxor N. Reuentlauj, sed sine heredibus defuncta Anno 1489. die 9. Maij, Cœnobio Itzehoensi quinq; millia marcarum in Testamento dotauit, vt patet ex maiorum relationibus, ex Diplomatis de hac re confectis, nec non saxo sepulturae ibidem instrato.

HEINRICI I. LIBERI.

Breido Secundus Dominus de Crummenedick, In Dithmarisia fortiter pugnans periit, Anno 1500 cum tribus alijs, Ioachimo Domino in Asbergk, Ottone Domino in Rastorp, & Henrico Ranzouijs, cum Rex Daniae Iohannes hanc bello oppugnaret, vbi etiam tumulis obruti sub dio iacent. Nam honor sepulturae quem ipsorum propinqua & agnate Moniales nobiles Cœnobij Itzehoensis eius tribuere instituerant, à Dithmarisia est negatus, sed illustrium virorum sepulchrum quæuis terra & monumentum est, non tantum inscriptio in tumulo, sed etiam non sculpta beneſta memoria, quæ Historijs non tumulis conseruatur.

Quadriennium post à Dithmarisia iniquitate loci circumuenti & cœsi Holsati, ut Ranzouium & Pouuiscum captos redimerent, oportunitatem munitionem Dellſbruggæ, quæ generosorum virorum sanguine multo vix occupata fuerat & Presidio valido tenebatur, hostibus Dithmarisia, consentientibus Principibus, & totius nobilitatis flore, reddiderunt.

Paulus Rexus Daniae Friderici I. aule moderator siue Praefectus fuit, inq;, fl. referente etate extinctus est. Anno 1521. & Itzehoæ sub lapide sepulchrali humatus iacet. Reliquit filium Henricum, qui aliquã diu
castra

castra secutus in Gallijs apud Martinum Rossemium vnus Equitum turmae ductor fuit, aqua submersus perijs, Schlesviciq, sepultus est. Anno Domini 1546. etatis 28.

Caius Dominus in Hanrou, Kletkampe & Cherubi, Adolphi Ducis Holsatiae Consiliarius fuit, Praefectus Trittauensis. Vulcanus accepit in bello Lubecensi tormento, cum propugnaculum Traue munda ipsius ereptum est. Mortuus Anno 1560, etat. supra 72. maiorum sepulchris illatus est. Filij eius fuerunt, Paulus, Henricus Mauritius, Detleuus, de quibus suo loco.

Detleuus Canonicus Bremensis & Hamburgensis Bononiae aliquandiu in studijs bonarum artium versatus linguam latinam & Italicam recte didicit: Postea Romam se conferens & ad reliquas dignitates Ecclesiasticas contendens ibidem obiit Anno 1504.

Catharina. Per 20. annos Abbatissa munus in Coenobio Itzchoensi sustinuit. Mortua anno 1564. 13. die Ianuarij. etatis suae 81. Monumentum ipsi posuit in perystilio eiusdem Coenobij australi in angulo Henricus Ranzonijs Vicarius Regius filius Iohannis fratris huius.

DN. Iohannes Dominus in Bredemberg, Botkamp, Sturnehagen, & Melbeck, Hierosolymis decore Balthei militaris insignitus est, circa id tempus cum Selymus Turcarum Imperator eam ciuitatem bello superasset. Tribus Daniae Regibus summus bellorum Dux, & consiliarius intimus, Regis Christiani Tertij in Holsatia vices gerens. Lubecam obsidione cinxit & aliquot Lubecensium propè Oetinum profligauit. In Iutia cum Erico Banner Dano Equite aurato rusticos seditiosos domuit Nauarichum Clementem, qui se propria autoritate pro Rege gessit, cepit, capitūq, supplicio affecit.

Inita est confederatio, Rendesburgi in Comitij Holsaticis à Rege Christiano Tertio inter ipsum ac fratres suos impuberes, nec non Nobilitatem Danicam & Holsaticam. qua cautum fuit vt vnus alteri mutuum praestaret auxilium. Si qua verò lis inter Principes ac nobiles oriretur, ut illa per certum numerum procerum Daniae & nobilitatis Holsaticae dirimeretur. Quod si autem neq, ij controuersiam possent com-

K ponere

ponere ut tunc communi suffragio arbitri eligerentur. Hac confœderatio erecta & à sequentibus Ranzouijs pro se suisq; heredibus ob signata est A. C. 1531. quorū nomina hæc sunt: Iohannes hæres in Bredenberck, Prefectus Steinburgensis, Melchior Dominus in Nienbus Prefectus Frimbriensis & Flensburgensis, Henricus de Pudlosen, Schacko de Neuerstorp, Henricus de Niendorp, Andreas de Saltzovv, Casparus de Nienbus. Huius confœderationis bina sunt confecta exempla, quorum hoc apud Reges Daniæ, illud apud proceres Holsatiæ asservatur.

Duabus obsidionibus Hafniæ in Selandia interfuit. Severinum Norvium Regis Daniæ Christiani II. summum belli Ducem parentibus in campo prelio superavit in Scania & cœpit. Comites quoq; aliquos in Fionia in loco Ochsenberg dicto, fudit inter Imperatorem Carolum V. ac Daniæ Regem Christiernum III. Spira vna cum socijs legationis, vt Dn. Andrea de Bilde Equite aurato, & alijs pacem composuit ac stabilisvit Anno 1544. Tandem cum Daniæ Rege Friderico II. nec non Holsatiæ Ducibus Iohanne, & Adolfo in Dithmarsiam expeditionem suscepit, eiusq; belli Dux fuit. Vixit Annos 73. & mensem vnum. Placidè obiit filijs claudentibus oculos Anno 1565. 12. Decembris.

Castra Bredenberck, & Bodcamp precio suo emit, & funditus edificauit, quorum prius inter munitissimæ totius Holsatiæ recensetur. Uxor eius fuit Anna Walsdorpiæ vltima eius familiæ in illis oris, quæ obiit 1582. 29. Decembris. Cum vixisset annos 72. propè coniugem honorificè condita sub sepulchro splendido Regiæ cum varijs Epitaphijs, quæ filij merentes parentibus statui curarunt. Vidit liberos, nepotes, ac pronepotes xlviii. Ecce sic benedicetur homini qui timet Dominum.

Pater eius fuerat Gerhardus Walsorpius, quæ cum sexagenarius obiisset, in templo Segebergensis sepultura traditus est & monumento honorificè ornatus à Nepote Heintico Ranzouio Vicario Regio.

Mater fuerat Catharina Ranzouia, qui obiit in Pretz septuagena maria ferè, ibidemque apud sorores suas, quæ virgines moniales fuerunt, sepulta iacet. Gerhardi pater fuit Henricus Walsdorpius Dominus in Pardol,

Pardol, sepultus Bornhouede. Mater eius *Anna Suauenia*. *Catharina* verò *Ranzouia*, quæ *Gerhardi* coniunx, vt diximus, fuit, pater *Heinricus Ranzouus* fuit. Dominus in *Niendorff*, & *Quernebeck*. qui vxorem *Abelam Seestedia* habuit, Atq; horum, qui iam inseruimus, adminiculo Maiores indicarij, vt appellare vulgò solemus, octo *Heinrici Regij Vicarij* in *Holsatia* &c. deduci possunt.

CAII DOMINI IN HANROV

&c. FILII.

Paulus Vir doctus, & iuris cognitione imbutus, Signifer *Caroli V.* in bello contra *Iohannem Fridericum Saxonie Ducem Principem Electorem*, perijt lue pestifera infectus propè *Lipsiam*, tumulatus in *Zeitz* oppido *Episcopus Numburgensis*.

Heinricus *Canonicus Hamburgensis*, nec non vir militaris. *Stipendium* meruit sub *Balthasare Comite de Vitmunde* contra *Bremenses*. Ab obsidione vrbs *Metensis* cum Duce *Holsatie Adolfo* vnus turme *Equitum* ductor discedens apud *Treuiros*, peste interijt, ibidemq; in templo *Cathedrali* sepultus est. Anno 1553. monumentum in memoriam eius posito.

Mauritius Dominus in *Hanrou* & *Holtenlinke* *Adolfi Ducis Holsatie* *Consiliarius*. & *Praefectus* *Gotterpiensis*. *Ditmarsensis*. & *Reinbeccensis*. Et in expugnationibus *Ditmarsica*, & *Gothana* vnus *Equitum* turme ductor.

Anno 1572. *Hydrope* correptus obiit *Lubece*, ac *Itzchoam* ad sepulchra maiorum translatus est, cum monumento eius parieti affixo. *Vnicus* eius ex *Barbara Sehestedia* vxore filius *Caius* adhuc superstes egit annum ætatis 20. cum hæc scripta sunt.

Detleuus Dominus in *Kletkampe* & *Cherubi*. *Adolfi Ducis Holsatie* *Consiliarius*. & *Praefectus* *Cismariensis*. & *Oldenburgensis*. Natus est Anno 1537. Vxor *Margaretha* *Heinrici Ranzouij de Satvvisch F.* Filius eius *Caius* annum ægens 16. literis incumbit.

DN. IOHANNIS EQVITIS AV.

RATI POSTERITAS.

K 2

HEN-

Heinricus natus Anno 1526. die 11. Maij, Hora decima m. 31. post meridiem in arce Steinborg, Dominus in Bredenbergh, Ranzouisholm. VVandesborg, Tüschbeck, Nutzschou. Melbek. Redingerstorff, Gronou, & VVelligsbüttel: Regum Danie Christiani Tertij, & Friderici Secundi in Ducatibus Schlesvici, Holsatia. & Ditmarsia Vicarius Consiliarius. & Administrator Praefecturae Segebergensis per spacium 30. annorum: accerrimas sustinuit contentiones cum Comitibus, Hoienfibus cum ratione aeris alieni, quo socero suo obstricti erant, tum quod vxoris tuae fratrem in vincula coniecerant, ad quam rem vindicandam Franciscus ab Halle Iodocum iuniorem Comitem Hoiensem fratrem Iohannis Episcopi Monasteriensis, natum ex Sorore Gustavi Regis Suetiae in oppidulo Segebergonfi ceperat. Cum autem in iudicio Camerae pro se & contra Comites Hoienfes sententiam latam iure belli vi & armis persequi decreuisset, tandem interposita tractatione Regis Danie Christiani Tertij & Electoris Saxonie Augusti hac controuersia Vitzeni A.C. 1558 est sopita. Loquitur ac scribit latino sermone expedite & eleganter, Gallice quoque lingua non imperitus. Ab inclyto Rege Danie Friderico I. titulo emptiois 55000. talarorum Ranzouisholmum comparauit. Nutzschou. VVandesberg, Gronou. & Redingerstorff si niliter comitit & extruxit. Expeditione Ditmarsiae interfuit, quam subiugat in inter Regem Danie, Holsatiae Principes diuisit: nec non tractationi pacis inter Danie, Suetiae, ac Poloniae reges, & ciuitatem Lubecam. Sectini una cum reliquis adhibitus fuit Anno Christi 1570. Donatus est etiam à Friderico Secundo Danie Rege insignibus ordinis Danici, quae sunt aureus Elephas cum turri.

Vxor eius Catharina vnica Filia Francisci à Halle (ex equestri Brunsvicensium ordine nati clari propter multas magnorum Principum aduersitates & captiuitates quas superauit, mortui Antuerpiae. Anno 1553. die 28. Septembris. aetatis anno 63. honorati ibidem marmoreo monumento à genero, & filia primoria a. le S. Maria) haeres ingentium diuitiarum, praecipue verò in Drakenborg & Rintelem. nata Anno Christi 1533. Filij huius 7. Franciscus, Breido, Fridericus, Gerhardus, Diete-
ricus

ricus, Caius, Johannes, Filia 5. Magdalena, Catharina, Oligarda, Elisabetha, Margareta.

Paulus Natus Anno Christi 1527. die 16 Octobris inter 2. & 3. horam noctis. Dominus in Bodekamp, Lindouish, Arlenat, Feienstet, Scapbusen. Adolphi Ducis Holsatia Consiliarius, & Praefectus Trittauensis. Reinbeccensis & Tremmelsbutelensis fuit, eiusdemq; Ducis vexillifer in obsidione Metensi: nec non legatus, cum idem Dux bis mille Equites ex mandato Philippi Regis Hispaniarum Duci Albano adduceret. In iuuentute Alberti Marchionis primi Ducis Brusiae Cubicularius fuit. Obijt in Reinebeck, & Itzchoa apud maiores honorifice tumulatus est 1579. cum vixisset annos 51. menses quinq; dies 6. MAGDALENA &c.

HEINRICI VICARII REGII
LIBERI.

Franciscus Ranzovius Natus Anno Christi 1555. die 28. Augusti, hora 17 m. o. post meridiem Segeberge Friderici Secundi Regis Daniae Praefectus in Cassor. vbi traiectus est inter Fioniam, & Selandiam. Linguam callet Gallicam, Latinam & Danicam. In iuuentute operam literis dedit Louanij cum Wilhelmi Principis Aurantij Filio. quo Antuerpiam vocato capto & in Hispaniam abducto hic Franciscus à Duce Albano Louanium remissus est. Uxorem Annam Rosenkrantziam que bona possidet in Noruegia, Selandia & Fionia natam in Norvegia Berge 1566. die 13 Maij hora 12. cum m. 31. noctis, cum pater eius regni gubernator tum temporis esset, duxit An. 1584. Ex hac ei natus est Ericus 1585 die 29. Aug. inter 1. & 2. horam noctis in arce Rosenkranziorum Arischouin Fionia. Et Anna in Cassor in Selandia An. Christi 1586. 21. Augusti hora 6. mane.

Breido Tertius Natus anno 1556. die 13. Octobris hora 19. m. 4. mane Segeberge, Regius Danicus Senator, & Praefectus insule Langeland. Loquitur Latine, Gallicè, & Danicè expedite, Fuit in magno discrimine vitæ Lutetia cum ibidem nuptiae illa cruenta Regis Nauarræ celebrarentur. Missus est à Rege Daniae Friderico Secundo Anno 1586. ad Regem Henricum Galliae. Vxor Sophia Rosenkrancia soror Anna.

Nata Berga in Norvvegia Anno Christi 1560. die 22. Decembris hora 3. M. 24. à meridie quæ itidem possessiones habet in Norvvegia. Selandia, & Fionia. ducta à Breidone Anno 1579.

De Canuti cæde in somnijs præuisa in hunc sermone modum scribit Albertus Abbas Stadenfis, ab illustris familie Equite D. Henrico Ranzoio. in lucem editus.

Venit Slesuicum Canutus Rex Obotritorum. Erici Borij filius, collocaturus cum Nicolao patris suo, seq. in omnibus huic, cum loco. tum dignitate adæquauit. Magnus Nicolai filius & ambitione incensus & matre improba instigante consilium capit de struendis insidijs & occidendo Canuto. Nicolaus, eo animaduerso conciliare animos cognatos studuit, conuocatis regni Principibus, sed frustra. Etsi enim manu & lingua iuraret, animum tamen non deponebat hostilem Nicolai filius, & euocato ad colloquium Canuto, quod animo constitutum habebat, sub prætextu amicicia & iniiti fœderis, exequi decreuit. Vxor Canuti non imprudens femina, intelligens inimico reconciliato non facile habendam fidem, & insidias timens, simulq. exasperata, & cautiore facta somnio, quod præterita nocte uiderat, congressum marito cum patruæ dissuadet.

At Canutus nihil mali suspiciens, sunt enim natura generosa minime suspicaces, quatuor viris comitatus, Magnum accedit, totidem viris comitatum: Quem Magnus humanissime excipiens, exosculatur: Concederantq. tractaturi negocia, quorum causa conuenisse putabantur. Verum de improviso, attollentes se insidia, Canutam interfecerunt, & membratim corpore discerpto, crudelitatem suam etiam in mortuo exaturato gestierunt.

Fridericus Ranzoius, Natus Anno 1557. die 31. Octobris hora 5. m. 30. post meridiem Segebergæ. Archidiaconus, & Canonicus Schlesuicensis, Latina linguæ peritus. Hic apud Iohannem Casimirum Palatinum in expeditione Colonienfi aliquandiu commoratus est Anno 1583. Cum Regio Danico Admiratio profectus est in Limoniam, versus Osel, & Arnsburgum, cum illi denuò Friderico II. Danicæ Regi iuramento sunt obstricti. An. Christi 1584. Postea profectus est cum Ernesto de Mandeslzo in Folliam ad expeditionem Anno 1586.

In Belgio anno 86. vnus quidem turma equitum extitit. Ac tandem in Gallia Anno 87. Regis Gallica Heinrici III. partes secutus, non procul à Champeraux à sicarijs globo aliquoties ex insidijs traiectus perijt. ☉. Decembris stylo nouo, 29. Nonembrũ stylo veteri. Anno atatis 30. die 29.

Gerhardus natus Anno 1558. die 16. hora 11. m. 30 post meridiem Segeberge. Canonicus Bremensis & Lubecensis, Regius Danicus praefectus propugnaculi maritimi Cronenburg. Peregrinatus est per Germaniam inde vsq. ad Constantinopolin, & vterius Hierosolymam: nec non per Italiam, Galliam, & Hispaniam versus Madrilum & Vlyssibonam profectus, iter suum Lutetiam conuertit, atq. hoc modo in Angliam indeq. rursus in Daniam se recepit, ad quod iter perficiendum inprimis ipsi profuit linguae Gallica, Italica, & Latina cognitio, quas didicit apud Comitem Arenbergium in inferiori Germania, vbi educatus est.

THEODORVS Natus Anno Christi 1561. die 24. Maij. hora 3. post meridiem. Obijt anno 1572. die 27. Iunij Lubeca vbi in somno templo quiescit.

CAIUS Ranzouius, Natus Anno 1562. die 9. Augusti hora 6. m. duodecima post meridiem, Praepositus & Canonicus Hamburgensis. Loquitur Gallice & Latine.

Iohannes natus Anno 1566. die 14. Februarij. Obijt Heidelbergae, cum se eodem cum Illustrissimis Holsatiae Principibus Friderico & Philippo contulisset peste extinctus. Anno 1582. die 17. Octobris, sepultus ibidem in aede D. Petri, in cuius memoriam pater monumentum poni fecit.

MAGDALENA.

CATHARINA. mortua 26. Maij 1587.

ELISABETHA.

OLIGARDA.

MARGARETHA.

PAVLI FILII.

GER.

77 **FAMILIÆ RANZOVIORVM.**

Gerhardus natus 1554. Anno 1580. Ostonia in singulari certamine
ab aliquo quodam nobili gladio interemptus est. Fuit hoc circa id tem-
pus quo Duces Schlesvvicenses Ducatum Holsatia à Rege Dania Fride-
rico secundo in feudum susceperunt. Locutus est Latine, Gallicè, & Italicè
expeditè. Nam in Italia & Gallia literis operam nauarar.

Caius sepultus Dresda Anno 1580. die 9. Septembris, Aetatis 14.

Breido natus est Anno 1563.

Melchior natus est Anno Christi 1565. In Vngaria contra Turcas
militat.

OTTO.

Iohannes natus Anno Christi 1567.

Henricus Natus Anno 1568. Versatus in literis.

DANIEL.

Bartramus. Natus Anno 1569. die 17. Decembris hora prim. min. 7.
post meridiem.

**IN INSIGNIA RAN-
ZOVIANA**

Ranzouij rubra est Clypei pars dextra. sinistra est
Candida, sed castis cornua bina gerit.

Cornua sunt robur. Martis Color alter, & alter
Pacis? vtrumq; satis nobilitate decet.

Forma quid hæc simplex? simplex fuit ista vetustas,
Simplicitas formæ stemmata prisca notas

IN EFFIGIEM ARMATAM
Henrici Ranzouij Regij Vi-
carij

Haec est RANZO VII decens imago,
Quem Vicaria Danici tot annos
Regis munia reddidère clarum,
Immo claruit antè. Gens auita
Stemmatìs seriem vetustioris
Summâ nobilitate semper auxit,
Raramq; insuper eruditionem
Adiecit. Cataphraetus adest ecce:
Mars Thoraca viro dedit gerendum,
Sed Pallas galeam. Caput Minerva,
Robur corporis est sacrum Gradivo.
Cui mirum, cate Ranzo, si vel vnus
Multos Marte viros & Arte vincas?

Paulus Melissus Myrtilleti
Anno CIOXXVI.

IN EFFIGIEM IOHANNIS
Ranzouij Equitis au-
rati.

Talis Iohannes facie spectandus, & armis
Ranzouius, pugnas quando ciebat, erat:
L. Stirps

Stirps hæc Ranzouidum, ter centum floruit annos,
Inclita qua veteri Cimbria laude viget.
Accendit iuuenem virtus, & gloria Martis,
Cum petijt vasto regna Britannia mari.
Vidit & Hesperiam: Creten. Salymæq; ruinas
Et Syriae Populos, Argolicasq; plagas:
Venit & Italiam: post tot discrimina reges
Præficiunt armis, imperijsq; Ducem.
Sceptra bis anticipiti repetiuit Danica bello:
Hunc stupuit trepidis, Traua cruentus, aquis:
Dithmarfos acie vicit, regisq; ducumq;
Auspicijs, priscos fortuer vltus anos.
Nec minus hic pacem coluit, quæ Marte repulso
Extulit ad Boream, Pallade cineta caput.
Nunc tanti herois laudes veneratur, & effert
Cimbria & Arctoo proxima regna polo:
Virtutesq; patris nati virtutibus æquant
Et generè, & tanto dignus vterq; patre est:
Contulit heroico. clypei quia tegmina Pallas,
Et Paulo Mauors arma corusca dedit.
Pergite sic, nati: tu, Dux fortissime, salue:
Inter & Heroes, inter & astra vale.

Henningus Conradinus F.

Sequun.

SEQVNTVR NOMINA
RANZOVIORVM, QVI HOC
anno 1587. sunt superstites.

1. CHRISTOPHORVS totius familie huius senior
Dominus in Quernebeck. Annorum 84.
2. BENEDICTVS Christophori filius Dominus in
Moltunderen.
3. Christophorus } Benedicti filij.
4. Gregorius } }
5. CHRISTOPHORVS Christophori Senioris fili-
us, Dominus in Osterade Cluensicke et Marutendorff,
regius in Holsatia consiliarius.
6. GREGORIVS Christophori senioris filius.
7. IOHANNES filius Henningi in Neuersdorff,
quondam Tribunus militum ann. 74.
8. PAVLVS Ducis Holsatie Consiliarius Praefectus
Tremmelsbuttelenfis.
9. Nicolaus. }
10. Laurentius } Pauli filij.
11. Paulus } }
12. BREIDO Nicolai de Neuerstorff filius.
13. HENNINGus Marquardi de Neuerstorff filius.
13. BREIDO Marquardi filius.
15. NICOLAVS praepositus nobilium virginum coe-
nobij Itzchoenlis.

L 2

16. Geor-

16. Georgius Marquardi filius.
 17. Henricus Vicarius Regius, ac Frederici II. Regis Danie in Holsatia Consiliarius Dn. in Bredenberch &c. agit annum 62.
 18. Franciscus Henrici filius prefectus Regius in Cossor Dominus in Brobu. an. 32.
 19. Ericus Francisci Filius.
 20. Breido Henrici filius, Regius Danicus senator, prefectus insule Langelandt an. 31.
 21. Fredericus Henrici filius Archidiaconus & Canonicus Slesuicensis ac turme equitum ductor an. 30.
 22. Gerhardus Henrici filius prefectus in Cronenborch, Canonicus Bremensis & Lubecensis an. 29.
 23. Caius Henrici filius prepositus Hamburgensis an. 25.
 24. Otto
 25. Breido
 26. Melchior
 27. Ioannes
 28. Henricus
 29. Daniel
 30. Bartramus
 31. Iohannes Caspari filius Dominus in Haselborch & Muschentiu, Consiliarius Regius in Holsatia, prefectus Rendesburgensis agit annum 56.
 32. Casparus
 33. Ioachimus
 34. Hansius
- Pauli pie memorie filij, Domini in Bodtkamp, Kohouede, Lindevvith, Arleuat, Beyensledt & Scaphusen.
35. Anton

35. Antonius Godschalci filius Dn. in Nienhauen agit annum 54.

36. Antonius }
37. Godschalcus } Antonij filij.

38. Petrus Godschalci filius, Dominus in Troieborch, Arnsborch, præfectus Flensburgensis & Consiliarius Regius in Holsatia ann. 49.

39. Daniel Petri filius, literis incumbit.

40. Detleuus Caij filius Dominus in Kledtkamp, Consiliarius Regis Holsatiæ agens annum 51.

41. Caius filius Detleui, literis incumbit.

42. Caius Mauritiij filius Dominus in Hanrovv, Holtenskiuke & Medicksehe.

43. Nicolaus Oueni filius Dominus in Rastorff cum tribus filijs impuberibus.

44. }

45. }

46. }

47. Hansius Heinrici filius Dn. in Saxtorff Satvvisch & Nienhus.

48. Henricus }

49. Marquardus } Hansij filij.

50. Sifridus }

L 3

5i Daniel

51. DANIEL Henningij filius præpositus in Vtersen
Dominus in Sehegarten, Consiliarius Regius in Hol-
sacia quondam tribunus milicum, agens annum 54.

52. Hansius }
53. Franciscus } Danielis filij.

54. Otto de Nienstadt ferè septuagenarius.

55. GEORGIUS Hansij filius de Rastorp.

56. HANSIVS Georgij filius.

57. BREIDO Henningi filius, Dominus in Hogen-
felde.

58. Hieronymus }

59. Matthias }

60. Henningus }

61. Sigfridus }

62. Mauritius, }

63. Paulus }

Breidonis filij.

64. HANSIVS Henningi filius in Oldeslo.

65. Jacobus Hansij filius.

66. HENRICVS Pauli filius, Dominus in Niendorff
habet duos filios impuberes.

67. Paulum }

68. }

Hansius

69. Hansius
 70. Emico
 71. Christophorus
 72. Franciscus

Hi sunt fratres Heinrici Ranzouij.

73. VVolfgangus Pauli filius, Dominus in Siggem.
 74. Henricus Ioachimi filius, Dominus in Pudtlofen, Pancker & Helmstede, agit annum 39.

75. Ioachimus
 76. Dethleuus
 77. Hansius
 78. Henricus

Henrici filij.

79. Sifridus Ioachimi filius Dominus in Loerstorff agit ann.
 38. Consiliarius Frederici Ducis Holsatiæ ac præfectus Gottorpiensis.

80. Ioachimus
 81. Dethleuus

Filij Sifridi.

82. Paulus Ioachimi filius, Dominus in Brodovv, agit annum 54.
 83. Ouenus Dominus in Saltzovv, præfectus Kiloniensis, Consiliarius ducis, Holsatiæ agit annum 72.

84. Andreas
 85. VVolfgangus
 86. Iuo
 87. Melchior

filij Oueni.

98. Iacobus habitans Neostadij sexagenario maior.

98. Hartvvigus }
90. Iohannes } Filij Iacobi.

91. Otto Christophori filius Dominus in Bulcke.

92. Henricus Christophori filius Dominus in Bulcke
consiliarius Frederici Ducis Holsatix.

93. Christophorus }

94. Godschalcus } Filij Henrici.

95. Laurentius }

96. Hieronimus Christophori filius Dominus in Schekamp.

97. Paulus Christophori Dominus in Knope.

98. Christophorus Pauli filius.

99. Hansius }

100. Balthasar } Hi sunt Ottonis filij Domini in Ran-

101. Henricus } zovv Nienhus & Schonenvveide.

102. Nicólaus Dominus in Klampe.

103. Andreas filius Nicolai.

104. Christophorus VVolfgangi filius de VVittenberg.

105. Henricus VVolfgangi filius de VVittenberg dominus in Lammershagen.

106. Nico-

106. Nicolaus de VVitenberge.
 107. Schacko Ranzouius, qui habitat Neostadij an. 54.
 108. Hartvvigus } filij Schakonis.
 109. Iacobus }

110. Andreas Nicolai filius Dominus in Grundthoff an.
 feré 64.

111. Hansius } filij Andreae.
 112. Michael }

113. Melchior Henrici filius Dominus in Salvvick.

114. Henricus filius Melchioris.

115. Otto Henrici filius.

116. Christophorus Petri filius tribunus militum.

117. Antonius Petri filius vexillifer.

118. Hansius Nicolai filius.

*Hæc hæc gens illa est, quæ magnos ense togaq;
 Ranzouidas nobis, illustri sanguine cretos
 Protulit, antiquo referentes stemmate Cimbr̄os.
 Marte sagōq; valet gens hæc, viget arte, togaq;.*

SEQVNTVR NOMINA ARCI-
 VM AC PRÆDIORVM, QVÆ FA-
 milia Ranzouiana hoc anno 1587.
 possidet.

*NObilium si scire domus, qui stemmate sese
 Ranzouio iactant lector amice cupis.
 Perlege subiunctam sincera mente tabellam
 Quinq; etenim decies si numerabis erunt.*

M

I. Arx

1. Arx Ranzouia	26. A. Schirensenia;
2. A. Ranzouisholmia.	27. A. Knopia.
3. A. Salzouia,	28. Prædiū Holrenklinckū.
4. A. Bodtkampia.	29. P. Mollendorpium.
5. A. Cohouetia.	30. P. Schekampium.
6. A. Hasselborchia.	31. A. Brodouia.
7. A. Quarnebecia.	32. A. Schenkelia.
8. A. Segardia.	33. Opp. Gronouium.
9. A. Moltundria.	34. P. Osterodium.
10. A. Cletcampia.	35. P. Scaphusium.
11. A. Siggemia.	36. A. Rastorpia.
12. A. Niendorpia.	37. A. Schmoldia.
13. A. Neuerstorpia.	38. A. Tufchenbecia.
14. A. Hogenfeldia.	39. A. Redingstorpia.
15. A. Sackstorpia.	40. P. Hadtstedium.
16. A. Bulchia.	41. A. Melbecia.
17. Opp. Lutkenburgum	42. A. VVandesburga.
18. A. Arleuatia.	43. A. Nutzouia.
19. A. Eselsmarchia.	44. A. Pudlosia.
20. A. Grundthouia.	45. A. Troieburga.
21. A. Saleuicia.	46. A. Nienhavia.
22. A. Nustina.	47. A. Arnsburga.
23. A. Broboa.	48. A. Hanrouia.
24. A. A. Schonenvveida	49. A. Nienhusia.
25. A. Meddickselia.	50. A. Bredenberga.

ARX BREDENBERGA LOQVI-
tur Qui versus parietibus sunt incisi
ibidem.

Arx

Arx ego sum vallo & fossa munita profunda
Nomen de lato monte. vocata gero.
Sex & ter centum sol lustra peregerat ingens
Ex quo natus homo Christus in orbe fuit:
Cum patrie suo Fridericus bella gererat.
Illo qui profugo Danica scepra tulit.
Hoc tunc me statuit Iohannes limite terra
Ranzouo natus sanguine clarus eques.
In Domini stirpisq; struens & prolis honorem
Condidit, hec illi maxima cura fuit.
Reddidit ille animam superis, ego dabo superstes
Et mecum illius nomen honosq; simul.
Sic immota loco seros hoc spector in annos
Et tanti esse stiris nobile testor opus.

Henningus Conradinus.

In Area hoc tetrastichon legitur.

H. R.

Si nihil adificas, qui spectas nostra viator
Aut mea ne carpas, aut meliora struas
Si meliora tenes, id diuos poscite mecum
Ne quod vterq; tenet, fastinet inuidia.

In Cochlidem lapideam H. R. Bre-
denbergæ extructam.

Hec Cochlis excisis, quam conspicias, ardua saxis
Magnanimi donum principis illa mihi est.
Saxonica, qui frena tenet septemuir in ora
Et pius Augustum nomine, requæ refert,
Hic mihi donauit lapides, cum missus ad illum
Danica cui parat, nomine regis eram.
Ipse suum munus commendat muneris auctor,
Grataq; sunt magnis dona profecti viris.

M a Ergo

91

A. C. 1530.

A. C. 1592.

Ergo etiam nobis dona data principe tanto,
 Gravior hac nostra stabit in arce cochli.
 Et spectaturis sero, testabitur auro,
 Nobile se munus Saxonis esse ducis.

In Bibliothecam Ranzouianam.

A. C.
 1584

Quod bene conueniunt & in vno sede morantur
 Coniuncta est adi bibliotheca sacra.
 Struxit vtrumq; graui motus pietatis amore
 HENRICVS Ranzou nobilis auctor opus.

In eandem.

Quam Bredebergga tenet merito celebratur vbiq;
 Laudibus a doctis Bibliotheca viris.
 Tam varijs etenim totq; est instructa libellis
 Vt vix huic habeat Cymbria tota parem.
 Prima sacris libris, classis spaciofa dicata est,
 Qui nostra tradunt religionis opus.
 Hinc sequitur legum Iurisprudencia cultrix,
 Hac est iustitiae fida ministra sacra.
 Tertia sed classis Medicinæ tota tributa est,
 Qua viget humani corporis ipsa salus.
 Vendicat hinc quartam classem sibi docta Mathesis,
 Que ferri certa sydera lege docet.
 Inde sed Historici succedunt ordine multi.
 Inde sacros vates Grammaticosq; vides.
 Bis ter mille libris constat multo ere coemptis.
 Quos subito cunctos enumerare graue est
 Floreat hac igitur multos illæsa per annos
 Et maneat seræ posteritatis opus.
 Floreat & multos huius fundator in annos
 Qui de Ranzouio est sanguine natus Eques.
 Non etenim hanc codicum commendat copia tantum
 Quam facit illustris gloria magna viri.

In eandem

In eandem.

Si Phœbus, Muse, Pietas, Astrea, Minerva.
Et quotquot Sophiam Dūq; Deaq; fouent.
Si nostro vellent (quo t' abominor) orbe relicto
Quære diuerso forsan in orbe Larem:
Praesidium Bredeberga tamen, commune locarent
Arce tua & cunctis hæc foret vna domus.
Quicquid enim doctis voluerunt prodere chartis,
Quæ lauro inscribi quæ voluere cedro.
Magnifico sumptu congesta hic optimus heros
Ranzouia Henricus gloria gentis habet.
Christophorus Syluius.

In Pyramidem Ranzouianam
Nordoe.

Regibus vt gratum Danicis se ostenderet ac hic
Sanguine, quos iunctos coniugioq; tenet.
Regibus hanc struxit consanguineisq; columinam
Ranzouius Cymbris, qui vice Regis erat.

A. C. 1587.

In eandem.

Pyramis æthereas velut est educta sub auras
Quæ iacuit plano Græcia clara solo:
Vt moneat nobis quærendas æthere sedes,
Virtuti & proprias esse sub astra vias:
Sic patulis Henrice tibi est quoq; Pyramis aruū,
Conditæ quæ cœli fert caput alta plaga:
Vt moneat cœlum patriam post fata petendam
Quæ virtus precium dulce laboris habet.
Pectora quadratum signat constantia saxum
Quæ leuis accursu non mouet aura suo.
Henningus Conradinus.

De Ponte Ranzouiano.

M 3

Scilicet

De Ponte Ranzouiano.

A. C. 1585.

Scilicet Henricus Ranzouio sanguine natus
Hunc pontem curuo fornice struxit Eques.
Pofit, vt his pedibus ficcis transire viator
Qualibet & currus res grauis axe vehi.
Ligneus anto fuit : saxum iam versus in album
Res hominum varias monstrat habere vices.

Pons loquitur.

Arx Bredeberga tenet visu dignissima multa
Quis prohibet multū nomen inesse meum.
Cum sim materia nitidus, spectabilis arte
Sumptibus Henrici nactus vtrumq; mei.
Traiectus fratrum, qui subterlabitur annis
Antiquo quondam nomine dictus erat:
Fratribus à binis subita qui morte perempti
Nunc cupit hunc pontem nomen habere patris.
Et simul affectus signum cupit esse paterni
Posteritas horum, quò memor esse queat
Hoc certum quando mea viscera scindes aratrum
Cymbria Ranzouia nescia stirpis erit.

In seminarium arboreum H. R.

A. C. 1580.

Has ego conseui quercus, petulasq; parenti
In campo, propria deposuig; manu.
Et rogo ne temere violet, ladatue securi
Post mea qui tandem fata superstes erit:
Scilicet ex illis, quot quercus duret in annos
Posteritas facile discere sera potest.

Nympha Venatrix Horti, & piscinæ
custos H. R.

Huius Nympha loci, parui custodia stagni.
Dormio, dum stando fessa reclino caput.

PATCO

*Parce meum hęc, quicquid venias, abrumpere somnum
Seu tibi stare lubet, siue sedere, tace.*

*Me meus Henricus Dominus cognomine Ranzou
Excubias horto iussit habere suo.*

*Si strepit um facis & somnum mihi rumpis in horto,
Clamabo furem protinus esse meo.*

**In arce Melbecana prope Dithmarsiam si-
ta, quam à patre Henricus Ranzouius
accepit & nouo ædificio auxit,
muro hoc distichon inci-
sum habetur.**

Fridericus Dania tenuit cum scepra secundus.

Hęc domus Henrici est condita Ranzouij.

Pulchrum est à patribus iuste bona parta tueri.

Hæredi vt maneant inuiolata tuo.

Si tamen hac propria vigilans cumulaueris arte,

Hoc equidem multò pulchrius esse reor.

A. C. 1561.

**In castro VVandesborch hi versus
conspiciuntur.**

Quum VVandesburgi Henricus fundamina iecit

Ranzouio natus stemmate natus eques:

Bis quater & decies senis sol addidit annis

Ter quina à cunis secula, Christe, tuis.

Tu, quem terra tremis, rutilans cui militat æther.

Fortunes castrum, Ranzouidumq; genus:

A. C. 1582.

In arcem Nutzschoianam

A. C. 1573.

Rege Friderico duo regna tenente secundo

Ranzouij sumptu, hęc arx fabricata fuit.

In arcem

A.C. 1567.

In arcem Redingstorpianam,

*Ædes quas cernis murosq; & splendida tecta
Henricus fecit surgere Ranzouius.*

In arcem Arnsburgiam siue VVol-
dehorniam.

*Ranzouius Daniel non infima gloria stirpis
Quæ sicut iusta me ratione sibi.
Scilicet ære suo sibi me deuinxit & armis
Quæ pro Danorum rege potente tulit.
Cum Suecus inferret bellum Daniamq; feracem
Sumere pacifica cogeret arma manu.
Est quia Ranzouius conflictu Martis in isto
Ictus tormento, fata suprema tulit.
Nunc ego Petro fratri subiecta, sepulti
Hæres legitimus, qui Danielis erat.*

In arcem Ranzouisholmiam,

Henricus Ranzouius.

*Fionia illustris pars est non infima regni
Quod sub se Danie rex Fredericus habet.
Spectatur præstans hic arx Ranzholmia dicta
Illam quod Rastzou possidet atq; colit.
Vendidit hanc mihi Ranzouio clemensq; potensq;
Rex Danie, procerum nil renuente choro.
Ac id sponte sua ne non sit certa fauoris,
Quo me dignatur prosequiturq; nota.
Si vero præcium, mihi quo Ranzholmia constas
Noscere re vera, lector amice cupis.
Quinquagies, ter, bis, numerato mille daleros
Sic præcij fiet cognita summa tibi.*

A. C.
1567.

Bodcam-

Bodcampia de se loquitur. Aedifica-
ta A. C. 1547.

Plane exquisita me condidit arte Iohannes
Ranzouius, prima nobilitatis eques.
Bisseno lacui sum proxima, qui fluitando
Magna ex parte suis me simul ambit aquis.
His locus Eidora fluuij fons est & origo
Eidora, quæ dat nauibus apta viam.
In montis sum structa iugo, lapidèsq; columnis
In quibus Italica fulget ab arte decus.
Cinctaq; præsterea bene sum spirantibus horrea
Non contemnendum quos decus esse puto.
Deq; tribus merito constat mea gloria rebus,
Quod mens est vere nobilis auctor eques.
Quodq; alias sedes mea magnificentia viciis
Nobilium, forma, sumptibus, arte bonis.
Postremò fluuijs quia sum vicina duobus,
Velifera Eidora scilicet atque Stora.

DANIELIS ROGERSII ALBI
montij Angli Augustis. Heroinæ D. & E.
lisabthæ Angliæ Reginae ad Serinif. &
potentis. Daniæ Regem Dn. Fri-
dericum II. Legati.

EPIGRAMMA

In,

ACCVRATISSIMAM CYMBRICÆ
Chersonesi delineationem, studio & sumptu illustris
Viri, D. Henrici Ranzouy editam.

N

Quantia

98
Quantus erat, radio primus qui gentibus orbem
Pinxit, & an e oculos regna remota dedit?
Credibile est illum cura ingenioq; vigentem
Publica priuatis praposuisse bonis.
Et tamen hic tantus, seculi vertentis ab arte
Se victum, & studio dexteriore videt.
Qui neget, antiquos cum nostri temporis orbem
Orbitibus, ingenua conferat ille fide,
Quin notet, ut praestet prisca peninsula formis
Cimbrica, Ranzouij cusa recenter ope.
Qua licet Anglorum domicilia prisca meorum,
Et lutas propria cernere sede fixas.
Nimirum ille velut proauite stemmate stirpis
Prouocat antiquos arte fideq; Sophos
Desine, Roma, tuos toties iactare Quirites,
Maior ab Arctoo cardine, surgit honos

Segeberge XX, Decembris Anno
vltimi seculi CIJ IJ xxCVII.

DE FAMILIA RANZOVIANA

Saluo Rege Daniæ felices Ran-
zouij.

Salus & incolumis dum rex tibi Dania viuit
Ranzouium felix stemma genusq; manent.

De eadem.

Scipiadis Brutos, Pompeios atq; Camillos,
Aemilios Fabios, Roma superba dedit,
Fabricios, Curios, & cum Cicerone Catones,
Præstantes studijs Martis, & arte toga.
Eternæ quorum fama monumenta dicata;
Posteritas pehas suspiciu & statuas.
Desine mirari, totidem gens vnica terris
Prætulit Arctos proxima Ranzouios.

Iua

Inter quos Schacko, Caius, numeratur, & Otto.
 Breidaq, cum Paulo, Mauritioq, simul.
 Nicoles prestans, & Cum Danvele Iohannes,
 Qui ducibus Rome Marte suere pares.
 Quorum dexteritas, nec non Mauortia virtus,
 Per varios casus saepe probata fuit.
 Constat enim cunctis, magna quod laude rebendi
 Praefecti fuerint, militiaq, duces.
 Melchior, Henricus, Detbleus Balihafarusq,
 Bartholdusq, illis annumerandus erit.
 Insigni functa est pars munere praesulis horum:
 Æmula facundi pars Ciceronis erat.
 Ac ultra centum Ranzouo sanguine natis.
 Est sospes nostro tempore vita simul.
 Quorum pars Danici regni sunt membra senatus.
 Consilio Holsaticos pars iuuat vsq, duces.

Aliud de eadem.

Sunt duo, qua faciunt, ut quis sit nobilis: Ars, Mars:
 Maior ab arte venit, gloria Marte minor.
 Maxima nobilitat, a laude paratur vtraq,
 Ut consummatus, sic coalescat honos.
 Vna Minerva, Dea est studiorum, Diuaq, belli:
 Praesidet ingenijs, militiaq, fauet.
 Nobilis in primis igitur Ranzouia gens est.
 Stemina per antiquum ceu clypeusq, probant.
 Arma nitent duplici, roseo niueoq, colore:
 Vnus erit belli, pacis et alter erit.
 Cur non sanguinei roseus sit tessera belli?
 Candidus ingenue non nota pacis erit?
 Quis neget, huic genti sub auito tempore, quod sit
 Indole partus honos, sanguine partus honos?
 Quis tales tantosq, viros non iure fuisse
 Heroas magnos iudicet, & celebres?

Reusnerus

N 2.

Ali

Aliud.

*Arx, Mars, fors, celebres, illustres, atq, potentes
Ranzouios reddit: laude, decore bonis.
Laus artis, Martis decor, & bona plurima sortis,
Salua manent: pietas est, quia sancta comes.*

Aliud.

*Haftenus ambiguo lis hac sub indice pender
Artibus aut armis laus ne ferenda prior?
Ranzouia Pallas litem hanc in gente diremit:
Has illis, illa his posse carere negat.
At domus est Cimbris non vlla vetustior oris,
Pluribus & que nunc claret imaginibus.*

COLLATIO

Gentis Fabiae Romanorum: &
Gentis Ranzouiae Holsat.

*Quos dederit quondam proceres, que corpora clara
Roma per Ausonias emisit vnica gentes,
Si numeres citius numerabis lumina caeli.
Vnus erat Latia Fabius vir maximus vrbe
Qui meritas laudes ortumq, aequabat Olympo.
Non hic Pyramides caeloq, edacere moles,
Nec visus patrijs circundare mœnia portis:
Praesidium maius dedit & maiora per vrberu
Robora, patriciam proprio de viscere gentem
Edidit, innumeros Fabios, proceresque virosque
Magna satis quorum virtus effulsit in armis
Inuictoque suas tutata est robore portas.
Tercentum Fabios bello lux abstulit vna.
Hinc genus Ausonium antiquo de sanguine ductum
Corruit, eximij, superest scintilla nec ortus.
Quis vero Holsatos proceres, quis maxima gentis
Corpora Ranzouia numeret, quis in ordine penat?*

Tento

*Teutonicis inter pars magna coruscet in armis,
Atq; hostem nostris prohibet succedere regnis:
Pars regnum vixit Danicæ, patriasque per oras
Pars populo dat iura, viamque affectat Olympo.
At licet aduerso succumbant plurima Marte
Corpora, plura domi succrescunt, plura feruntur
Semina, perpetuos referunt, qua stemmatis ortus.*

**Apophthegma Philippi Mæcedonis
ad Alexandum M. Filium.**

**Expositum à Dione Chrysoſtomo
Orat. 2. de regno. Epigrammate
nunc expreſſum.**

'Ad Henricum Ranzouium.'

*Quam bene Ranzoui, titulis celeberrime dignis
Officio vates, historicosq; fones.
Sic tibi successit rerum experientia prudens
Semina natura sic docuere tuæ.
Curat uterq; Deus, genioq; benigniter auctos
Cœlite, vim superum participare facit.
Illud Amyntiades rex nonerat inclytus, illud
Gaudet Alexandro notificare suo.
Atq; ait ò Mæcedum spes vnica nominis heres
Effigies vultus, ingeniq; mei.
Historicos vatesq; sacros offendere noli
Tuta patrocinijs, turba sit illa tuæ.
Præpes utriusque manus calamoque sequace papyrum,
Secula que voluant posteriora, linunt.
Fas illis, quacumq; placent inscribere chartis
Arbitrio laudant, vituperantque suo.
Talibus ille suum monuit, tu temporis huius
Sydus, idem claros nobilitate doces.*

H

Histon

Historicorūq; fones, argutaque pectora vaturo
 Testis Iber, Gallus, Sarmata, Teuto, Ligur.
 Maeste animi vir summe: carent tua facta Poeta
 Certatim, & calamis acribus Historici.

M. Henricus Meibomius Aca-
 demia Iulia Professor.

Nicolaus Reusnerus Henrico Ranz,

Clarus imaginibus priscis fit clarior inde
 Laude sua, si sit Marte, vel arte bonus.
 Sufficit alterutra saltem praecllere laude:
 Ars pariter nomen nobile Marsq; dabit.
 At quanto tua laus & gentis praestat auita,
 Henrice, An, d'ne patrone chori?
 Quae tot habet claros Herois Marte vel arte,
 Quod Fabios olim Roma superba tulit,

Aliud.

Sors dat opes & regna bonis pariterq; malignis.
 Vnde bonus dici, nemo vel esse potest.
 At virtus facit vna bonos, pariterq; beatos,
 Quae potior regnis est opibusq; ducum.
 Sic sors virtuti, vis cedit inutilis arti,
 Ingenio robur, consilioq; labor.
 At tibi sors pariter dat opes, Henrice: beatum
 Et pariter virtus te facit, atq; bonum.
 Auget vtrumque decus pietas doctrinaq; digna,
 Et splendor generis nobilitasq; probi.
 Et fauor & Regum magnorum gratia magna:
 Et qui te paribus passibus ambit honos.
 Sic merito ter eris Henrice quaterque beatus:
 Quem bona tot Diuum numine tanta beant.

Aliud.

Magna

Magna quidem laus est, clare de sanguine nasci:
At praestet clarum laude vigere sua.
Instillata valet multum cum sanguine virtus:
Ac crescit semper viribus aucta sub.
O te felicem, qui gentis origine clarus
Laude Henrice tua clamor esse potest:
Et te Phœbus ardeat, vatum Deus: & sua Pallas
Cum Iue munifica dat tibi dona manu.
Et largo tibi fundat opes bona copia cernu:
Et proprium tribuit iam Venus alma decus:
Virtutisq; comes fortuna, fauentibus astris.
Te societ in placido semper amica sinu.

M. Rodomanus.

Qualis erat quondam, cum maxima Roma vigebat
Mæcenæ, patriæ gloria prima suæ:
Talis apud Cimbros, cum res ita publica poscit,
Ranzouies, patriæ fida columna tua.

Aliud.

Sunt tibi cum Regum, tum publica commoda cura,
Nec tamen Aonidum munera grata minus.
Regibus & patriæ pariter Musisque placere,
Quod facis, humanum vincit id ingenium.

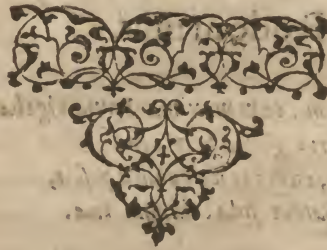
Εἰς ἑρρικοῦ ἑαυτοῦ

Οὐτὸν ἑαυτοῦ ὡς ἀλλὰ ἀντάξιον ἄλλων,
Ἀμφοτέρων, κῦδ' ὡς μισῶν, καὶ ὡς ἀρῶν.
Δέξ' οὐ μὲν χάρις μεγάλη τὸ ὀφείλει δῖος
Matth. Dref.

Tam

Tam bene Ranzonio fulgent in stemmate iuncti,
Hac ex parte ruber, candidus inde color
Martius ille quidem, castrensibus utilis armis,
Hic paci & studij aptus Apollineis
Senj Martem spectes Musasq; & cetera dona
Ingenij, aeternum gens ea nomen habet.

Sola manet virtus labuntur cetera quaeq;
Diuitiae, vires, fama, luuenta, decus.

GENEALOGIA.

Familia Ranzouiorum.

GENEROSÆ, ET CVM
ANTIQUITATE ILLUSTRIS
STEMMATICIS. TVM VIRTUTE,
doctrinâq; , & rebus pace atque bello
laudatissimè gestis nobilissimæ,
carmini inclusa.

Ad

VIRVM NOBILISS. GE-
NERIS EQVESTRIS DIGNITA-
te, Virtute, Eruditione, autoritate præstantiss.

*Franciscum Ranzouium, Serenissimi Regis Danie Fride-
rici II. præfectum in Cossor. studiorum ube-
ralium Mercenatem.*

Dum cano Ranzouidas, qua non gens vlla sub arctæ
Clarius est, seu doctrinam, seu prælia, spectem,
Ranzouidas inter non ultima gloria stirpis
Nec paruum, Franciscæ, decus. Lumenq;, vetuste
iuciles, inceptumq;, vnâ decurre laborem.
Nec ego maiorum res gestas, grandiaq;, acta
Versibus opto meos complecti: viribus impar
Materies est illa meis, diuesq;, requirit
Ingenium rebus quod verbis illustribus æquet.
Nec culpa Ingenij laudes, nomenq;, tuorum
Detepere audeo. Tantum fastigia rerum
Si mihi sequar Pelago haud ausim me credere aperto.

O

Forſan

Forſan tempus eris, quando maiora legentur
Digna magis tantis meritis & ſtemmate tanto.
Si mihi te facilem præſtabis, carmina ueruos
Accipient, & plena rati dabo vela volanti
Sic pia te patria conſeruent fata, tuiſq;
Aſpices cæptus fortuna, tuosque tenellus
Ante pedes & aui, generis ſpes, ludat Ericus
Tempus erat, quo Phœbus equos velocibus lotis
Iungere, quæ certis diſtinguunt tempora metis,
Imperat, ad ſolidum redituros nocte laborem
Exacti: cum vera ſolent ſe mittere menti
Somnia: iam vultu graui & venerabilis annis
Viſus a deſſe mihi, ſub prima crepuſcula ſomnis
Oppreſſo, & tandem placido ſic ſarier ore:
Si iuuat Arctoi res geſtas diſcere cœli
Ranzouidumq; domum fama ſuper æthere notant
Huc a deſt, hic pulchra luſtrabis imagine cuncta.
Quantum ſcire ſinit nos inuidioſa vetuſtas.
Namq; figurantur multi ſine nomine longi
Quos abuleuerunt anni, noctiq; ſilentis
Preſſerunt tenebra: reſtant tamen inclyta facta.
Et laus immenſam fama vulgata per orbem.
Ne te ſollicitum reddant inſignia, paucis
Accipe quo ſpectanda tibi ſint ordine, quodq;
Stemina, domūq; notent: hæc prima ſede locata
Hoſtaticos ſignant Comites eſt proximus illis
Ranzouidum clypeus, cuius pars alba ſiniſtra eſt
Dextra rubet, clypeus verò hic teſtatur honores
Antiqui generis, partes dextraq; fideq;
Nec verò noua ſunt, ec parta inſignia vita
Deſide ſiue auro: Sed forti pectore & armis.
Illud enim certum eſt, Romani ſceptra priuſquam
Imperij (ſic regna Deo mutante) Pipini
Filius acciperet, non hiſ ignota fuiſſe
Stemmata Ranzouidum, nec facta ingentia terris.

*Si suus Holsatius Caesar, Liniusue fuisset,
Inter Cimbrorum clypeos, insignia rubro
Distincta atq; albo legeres, ignota nec essent
Nomina, & insignis, cladem intentantib. vrbi
Romulidum, Holsaticos clypeos & scuta videres.
Tum nostra statuas gentes, lucosq; colebant,
Lapsus & ex antro serpens, cornicis & omen
Seu pici mentes leui terrebat agrestes.
Numinaque Oreadas rebamur, Hamadryadasque,
Nymphasq; & quicquid noxamue afferret, opemue
Ac nunc Religio atq; artes, Oriente relicto
Regna hæc nostra colunt: rigidas femora sub arctos
Et nostris pietas successit sedibus & Ius
Paxq; fuit veteres dignata inuisere Cimbro.
Sic ait: & celso dum lustro singula templo
Artificumq; manus inter se operumq; labores
Admiror, video magnorum ex ordine pictes
Ranzoidum clypeos, Arctoag; gesta per omnes
Nota plagas: sunt hic etiam sua premia laudi
Inquo, & Holsatu Cicero suus est & Achilles
Vix ea fatus eram, cum primo exorsus ab ortu.
Hæc quondam Regio Cimbris, hæc littora sedes,
Inquit, erant, Roma incolumi, imperioque vigente.
Hæc n. n. vlla magis gens effera, & acrior vlla:
Quam vel dira fames, & res angusta, colonis
Quod pluuys corrupta seges victum ægra negabat,
Vel sitiens aurum, præadamque cupido, paternis
Sedibus exciuit: terræque altrice relicta,
Diuersa exilia & meliores querere terras,
Religio suasit: seu transcendentia littus
Diluuiocultas vastarunt æquora terras,
Seu quodcumq; fuit: Scythica Maotidos undas
Accessere, Istrumq; & præcis deinde subactos
Scordiscis agros, post montibus undiq; tutam*

O a Helu-

Heluetiam: nec quid tam fortibus obstitit ausis.
 Nec Galli vires Cimbrorum, aut Cantaber acer
 Sustinuit, solo vel nomine territa tellus
 Intremuit. Quin & superatis Alpibus, urbem
 Exiguam, sedem diuis, atq; arua rogabant,
 At sedem, cunctisq; auramq; vnamq; patentem.
 Sive metu exulibus, seu fastu Roma negabat
 Tum vero incensi furijs, & bile tumentes
 Vt tota incumbant bello, ceteraq; inuentur
 Italiae Cimbri, seu morti occumbere honesta,
 Sive parare domos, & opes & rura parati.
 Italiam inuadunt regnaq; viruq; superbam:
 Nec vero aut diuinis nocturne silentib; umbris.
 Adiuui nec equi caeca conduntur in alio:
 Armorum sonitum tellus tota itala caelo
 Audijt, Adriaco stupere sub aequore Nymphae.
 Infandas Rhodanus caedes: qui sanguine fluxis
 Romano & celse testatur nomina fame:
 Illyricos adiere sinus, Romamq; probroso
 Foderi, adegerunt: Victores vincere pulchrum est:
 Cimbrorum Carbo, Nemese indignante, Tolose
 Quod raptas tractasset opes, aurumq; sugatus
 Milite: nec casu meliori Cassius, armis.
 Implicitus nostris, Tacito si credimus, ense
 Occubuit, Scaurusq; ost campo fusus aperto.
 Nec nostrum(quamuis bello fortissimus, hastam
 Manlius, & ferrum torqueret missile) robur
 Sustinuit, Catalusue, & thesini ad fluminis alueum,
 Romanorum equitum cum terga dedere caterua.
 Primus auis atavisq; potens, sceproq; superbus,
 Cimbrorum soboles, magnisq; heroibus ortus,
 (Quorum scire genus verat inuidiosa vetustas)
 Sanguine vel procerum natus, seu iudice adeptus
 Imperium populo, seu lectus forte, sub arcto

Teusa

Teutonice populo & Henali rexit ad amnem
 Oppida, Marchiacis consiniaq; arua Suenis
 Fortis Emelrichus: geminus cum fratribus: horum
 Herlibo de Brenni possidet nomine dicta
 Moenia: Verdensi regnavit Ditmarus ora,
 Herlibo (nam multos, quos carnis nocte sepultos
 Aeterna prohibent nesciri tempora longa)
 Tergemi an monstrat prolem: cognominis vnus
 Natus auo est, alter Fredericus: tertius inter
 Hos, patri par: est & nomine, & indole praestas.
 Successit Suetiborus haic post Scamborus: equis
 Qui patri us rigi è tutatus legibus urbes,
 Bella gerensq; armis compefcuit acribus hostes
 Alter sed p oles Pomeranica rura tenebat.
 Et quia limitibus virtus non clauditur artibus,
 Sed quo se ostendet, late excurratq;, theatrum
 Querit, ab exilio, quò plebe ardente furore,
 Pulsus erat, summos est rursus adeptus honores.
 Filius hunc sequitur, rerumq; capeflu habenas
 Vnigbertus, populos qui sub ditione premebat
 Ducis finitimos Marsis, terramq; palustrem
 Flumine qua ripas Australes alluit Albis.
 Aggeribus Solis, quis cingitur vndique tutam.
 Olim haec Saxonibus munita erat inde colonis
 Expulsis, cessit Slauis, possessaq;. Sed post
 Ad Dominos redijt, fato meliore, priores.
 Vnde palustris humus, sine vally atq; aggere nulli
 Peruia, dicta fuit: Balsmanus at yicola terra.
 Nominis eiusdem sed non & filius aruis
 Contentus patrijs, clypeumq; aurq; trilicem
 Loricam quores aptaret corpori, & enseni
 Accinctus lateri, florentes ore cateruas
 Duceret, obuia quaq; manu sternebat: & omnes
 Nomine vel solo terrebat: roce Leonis

Emelrichus,
 Herlibo l.
 Ditmarus.

Herlibonis }
 filij.
 Fredericus.
 Herlibo

9
Prætrepida. silvas querunt latebra, bidentes
Illi casariis humeris pendere, leuesq;
Teutonico ritu dextras armare cateia.
Ipse inter primos falcatum fulminat ensem:
Scintillant oculi flammis, rubor occupat ora.
Primus init pugnam, ducitq; in prælia turmas,
Postremos gestit certamina ponere Martis.
Nec prius abstitit, quàm. cuius vulnere dentes
Læsus erat, caput & mediam, vi roboris, hosti
Diuideret galeam, generosa concitus ira.
Tempore quo bellus latè ciuilibus ardens
In sua conuersas Germania viscera vires
Sensit: & hæc armis Caesar concurrat, ab illa
Saxones, & Sueuus pugnarunt parte Rhodolphus,
Nemo maior erat, cum vel decernere ferro
Consilij sine necesse foret, vel dicere iura.
Ergo fidei & belli præcium, exhaustiq; pericli
Acceptit, Mysis habitata potentibus arua
Marchio, Lusatia victor possedit & vrbes,
Grojciaq; solum natis transmisit habendum
Henrici huic gemini, quorum ille feracia rura
Lusatia tenuit: Tzope hic vicina propinque.
Hic duplicem spectat sobilem, Nam tertius autor
Extitit Henricus gentis, quam, numine fausto
Burggrafij titulo, multis volentibus annis.
Tzopa salutauit dominam, dextraq; animoq;
Præstantes animas, & opum successibus auctas:
Connubio comitum, mitraq; pedoq; potitus.
Stirps tamen hæc, nec enim terris durabile quicquam
Rebus in humanis, intercidit. Vna superstes
Ranzouidum soboles, numero, virtutibus, actis.
Alterius casum compensat, & æthera complet.
Acquoris immunes, fama notissima, ad arctos.
Hic genus acre virum sese diffundit, Othone

Autore

*Autore in plures, velut uno è stirpitate. Ramos
Namq; Otho, bellorum seu tempestatibus actus.
Natalisq; soli tactus dulcedine, bello
Sive laboranti patrie ut succurreret, oras
Ipse quidem Holsatie, cultas maioribus olim.
Accesit. Luna sed pars consedit ad urbem:
Fortis ab hoc Schalco ducit genus, optima vita
Cui bellis aras fuit acta: & clarus equestri
Ordine, maiorum dignus virtute Iohannes:
Alter & ignoto memoratus nomine: sed non
Est ignota fides, quorum Plonensia iura
Ob signata manu roburg, fidemq; merentur.
Schali patris nomen referens, referebat & arma.
Qua sit amque manu laudem: nec degener huius
Filius à veterum discessit laude parentum
Breitolfus: natuue Otho maior, principe dignus
Coniuge, nata ducum que sanguine, stemmate iactat
Heroum, mater Cai, quem patria dixit
Lingua Ragenherum, gladioque auroque decorum.
Huic Otho frater erat, qui nomine tertius illo
Stemina propagavit, maiorum exempla secutus.
Progenies Caio gemina est: par nomine patris
Altera, Goschalco sed filius alter. Ab illis
Promanant iterum duplicis primordia stirpis
Est tamen hic priscus dispar sententia libris.
Nam cum Godschalco Caius censetur Othonis
Frater, ut hinc triplis surgant exordia gentis.
Quis pater aut patruus Caius fuit: inter Adolphum
Inter & Hamburgum, iusti pulcherrimus autor
Consilij, ille fuit, dirimendis litibus aptus,
Tempore quo rerum tenuit Ludouicus habenas
Imperij: a Christi cum terna & dena peregit
Secula: cum lustris octo, sol aureus, ortu.
Has igitur qua scire datur, quia multa vetustas*

Deleuit

Deleuit breuiter tibi persequar ordine stirpes.
 Hec Hec gens illa est, qua magnos ense togæq;
 Ranzouidas nobis illustri sanguine cretos,
 Protulit, antiquo referentes stemmate Cimbros.
 Scilicet in sobolem virtus transire parentum
 Consuevit: bonus atq; bona cæli arbore fructus:
 Maternus tantum in natis, tantumq; paternus
 Sanguis robar habet: si quod decus inde profectum
 Tollere nulla dies: & nulla iniuria possit.
 Si macula aut labes sceleris concepta sit inde,
 Nulla dies unquam memori illas eximat euo.
 Maior & heroas mentes, quâs nobilis ortus,
 Vis agitat, transitq; vnâ cum semine virtus
 In seros longa transmissa propagine natos,
 Quam quas ad pastam, vilesq; abiecit ad artes
 Ne cælo tentent dignum, natura: nec Altra
 Sese ausint coninum communem attollere sortem,
 Nec prestare alijs, laudatorumq; per ora
 Inq; oculis ferri, pulchram & laudabile ducant.
 Non Pyrrhus, Martis soboles, non Hannibal, ingens
 Consilij, ausu, dextra, astu, robore, factis.
 Transcendens Alpes superato victor Ibero,
 Italiae tantum terrorem incussit, ab arcto
 Quantum, nota prius gens nulli, effusa rigente.
 At, fortuna vices quia quamuis mutat in horam,
 Nescia stare diu, communis & alca Martis,
 Nunc sese huc temerè, partem mox vertet in illam:
 Sole siti, nebulis afflctis, puluere pressis
 Improuisus adest Marius, prosternit & illos.
 Et licet ad nostros victoria flexerit hostes,
 Prostrauisse tamen tot millia, corpora ferro
 Totque dedisse neci, fuerit laudabile nostris.
 Maiorum haud impar virtuti Orho, pauca referre
 De multis, certum est, rare quia murmur a fame.

Orho Domi-
 nus in Salsou
 Ranzouu.
 Laqueer

Aug

Audimus, quod vate sacro caruere, nec ausus
 Est quisquam heroas memori transcribere (seculo)
 Illustrem factis sobolem, egregiamq; reliquit.
 Seu bello tutanda fuit respublica, & armis.
 Consilio domi: dextraq; fideq; parati
 Pro decore imperij, patriaq; arisq; focusq;
 Et pro coniugibus dulcem profundere lucem
 Nec dubitauerunt, factis extendere vitam.
 Pro virtute necem pacti, per laude pericla:
 Proximus aurata ostentat calcaria & enses.
 Baltea, & phaleras, quae sunt ornatus equorum.
 Hostibus ereptas, velucrig; simillimus Euro
 Fertur equo, & pulchra accensam virtutis amore
 Ad decus, & pleno ad laudem conamine ferri
 Progeniem gaudet, Danielis honore nepotis
 Letus qui Danie Regi, nunc sceptrum tenenti,
 Inuictum robur mentis, viresq; probabat
 Duxq; cohortis erat, gereret cum bella cruenta
 Aduersus Suecos, Rex inuictissimus, hostes.
 Huc adest, hic Schacco frater Breidonis, isdem
 Conspicuis, solida virtute, insignibus, auctis,
 Parsq; duci decore & signis caside Adolpho.
 Cui genitor Slesuici urbem, terrasq; regendas
 Liquerat, ille carens herede reliquit easdem
 Christierno Danici qui regni sceptrum tenebat.
 Austriaco Albertus Caesar de sanguine, vtrig;
 Ferre sui dederat monumentum & pignus amoris
 Collo pendentem, maculosum terga, draconem.
 Insertamq; crucem, geminis, auroq; decoram.
 Crux etenim Christi veteris contagia culpa
 Sustulit, antiqui virusq; & coila draconis
 Contriuit Christus, superas & victor ad aras
 Accessit, nobis parto de morte triumpho.
 Sub iuga Venariam, ventiq; Deoq; fauente
 Idem egit, sicutamque virum atq; vberem gleba,

Schacco Ko ca
 ques auratus
 vixit Anno
 Domini 1416
 filius Otho-
 nis

P

Hic

Nicolaus v i
xit anno
1469.

Henricus fi-
lius Scaccor-
nis vixit
1469.
Iohann. s. o-
dijc 1485.

Otho.

Hibernas, nanquam subeuntes aequor, ad arces,
Sese etiam patruo comitem Mauortia iungit
Progenies, pariter castrensibus utilis armis.
Vtilis & paci: Quos inter laude vehendus
Est mihi Nicoles praestans pietatis amor.
Namq, quater septem generosi corporis, atq,
Insignes annis, ac robore, fortibus ausis
Militia partos, sacro donauit inuisus
Largos equos, ostro pariter phalerisq, superbos.
Compar auo pronepos & nomine & indole laudisq,
Aemulus antiquae, florenti etate, tribunus
Militiae duros didicit tolerare labores,
Territa quo Danica trepidabant tempore gentis,
Inuictisq, manus Cimbrorum celsa Lubecae
Moenia, cum iuste sceptris exutus auitis
Et reditum tentans Christiernus bella moueret.
Experta est qualis, quantusque pateret in arma
Gilia, senserunt Belgae quo turbine Martem
Maiores stimulis actus, famaue, cietet
Hic quoque Schaccorionis genus aspice, prole beatum
Henricum gemina: Quos inter bella Iohannes
Exosus, pacem coluit, doctusq, secutus
Mujorum partes, studijs delibuit nunquam
Quasiuit nomen: pro rege Otho dura pericla.
Non fugiens, aude laudem quasiuit, auitum
Ad deus aspirans, & magna exempla secutus
Auxit aui famam, & suspendit postibus arma.
Intuitu quorum virtutis amore nepotes
Accensis factus certent superare parentes
Illa ut antiquam virtutem animosque viriles
Hortari possent, lumenque minoribus esse,
Fulgentis conum galeae auratumq, mucronem
Castraque, quae late circum complectitur aurum
Ornamenta equitis, veterum testantia famam
Hic genus arce virum, regum cura, atq, voluptas
Ingre...

Ingreditur. patris spes deliciaq; Iohannis
 Casparus heroum soboles, quo floruit aula
 Florente Inde pares illi sex ordine fratres
 Sub quibus Holsatia tellus, regnumq; vigeat
 Consilijs Danicum, ferriq; licentia pressa est.
 Melchior ante suum, quem non virtutis egentem
 Abstulit atra dies. tempus: quando integer eui
 Sanguis adhuc solidoque suo cum sanguine vires
 Starent. ante annos animum mentemq; virilem
 Firmatam ingenio, studijs. lege, artibus. vsu.
 Cum gereret: Primo sublatum vere iuuenta
 Rex doluit. grauitèrque fremens: Heu quanta ruina
 Regni facta mei est: Hoc funere gemma corona
 Est euulsa mea: nihil illo funere latum est.
 Haud secus ac rutilo inclusus carbunculus auro
 Luce repercussus, radijs ferit aethera solis:
 Sic dabat excellens in primo flore iuuenta
 Melchior hic specimen de se virtutis auita
 Ossaq; nunc seruat bustum. cineresq; sepultos,
 Hassnia quo Danico confert insignia Regi
 Sceptra loco. pomum, gladium, ex auroq; coronam
 Ille quis est. inquam. cuius regit insula crinis,
 Insignis mitraq; pedoque, apicemque decorus?
 Ipse sub hac: Nesco vittas. sacrumque tiaram,
 Balthasari, praesul siquidem fuit ipse Lubeca.
 Hunc sibi. Religio, custos fidissima coeli,
 Legerat, & sancto pietas in pectore sedem
 Fixerat, & casta, doctorum numina. Musa:
 Cura illi ritus sacrorum. araq; tueri.
 Salue magne parens. salue decus addite diuis,
 Incluta Ranzouie laus, gentis gloria regni.
 Non te ingrata hominum mentes flexere odiumè.
 Nec vires animi fregit custodia, captus
 Debita natura quod soluis, funere faelix
 Magnanimo. culpaq; carente & crimine fado.

P 2 Nescia

11

Casparus
 Hansij filius
 dominus in
 Schmol obijt
 1561. aetat.
 77.
 Melchior o-
 bijt A. C.
 1559

Balthazarus
 Episcopus
 Lubecensis
 per undecim
 annos obijt
 A. C. 1547.
 aetat. 49.

Breido Vicarius Regius in Holatia præpositus Prezensis domus in Belgentede et Reihvish obiit Anno 1562. ætatis 56.
Henricus filius Hansij obiit A. C. 1561. ætat. 63. Sigfridus.

Ortho ultimus filius Hansij obiit Anno Domini 1585. 24 Decemb. ætat. 80. Dominus in Ranzovv.

Godschalcus vixit anno 1359 ætat. 51. Dominus in Niechæ. Godsch. II. obiit 1469. A. C. ætat. 63.

Nescia libertas fortunæ cedere vanis
Ludibrÿs : seruit : quisquis succumbit iisdem
Quastus agens equitum turmas peditumq; cohortes
In Frisios Breido, (Frisios quos semper Erynny
Atraq; bilis agit) Marte aduersantes, sinistræ
Angurijs pugnans, victori deditur hosti.
Dum renuit nullos pro libertate. bonoq;
Communi casus, & regem ulciscitur armis
Post iterum insausto est Mauortis sidere captus.
Insandi seruat monumenta Fionia casus,
Vsq; adeo incertis dubius Mars passibus errat.
Proximus huic ducis Henricus non inima Adolphi
Gloria, Consilijs habitus non sutilis autor,
Nec dispar reliquis Sifridus fratribus, aula
Holsatiæ lumen, cuius custodia curæ
Credita Vimarie, quam iure & legibus æquis
Frenaret præses, iura omnibus æqua ministrans
Hinc Ortho cui canis certè veneranda senectus
Contigit : Hic autem proprio de stemmate dicta
Prædia possedit, fugiensq; negotia Regum
Publica, dum vixit, sibi vixit suauiter, atq;
Ventura incendit famæ dulcedine natos
Dixerat & generis splendorem resq; stupentem,
Protrahit in tumultum, longo ordine cuncta videre.
Vnde queam, & p.ctos heroum discere vultus.
Nunc age Godschalci Sobolem, seu frater Othonis
Seu patruelis erat, fama est obscurior annis,
Nec norans artes nostri, sed prælia norant.
Expediam dictis, & te facta ampla docebo
Godschalcus patria, Cimbris, maioribus, ortus.
Dignus erat, stirpibusq; secundæ conditor, aula
Conspicuis proceres inter, fidumq; senatum
Slesnici ducis, eximij pietate, Gerardi.
Huic subijt, patri cognominis, indolis altæ
Filius, insandas quo tempore casibus acti.
Holsati proceres coire in sedera, ne qua.

Vlla manus sese, neu vis attolleret, esset
 Omnibus una salus, unum & commune periculum
 Hinc quia Ditmarsii, gens armis nata, rebelles
 Arma intentabant crescentes cladibus: inde
 Hamburgi Albiacis consinia moenia ripis,
 Brunsvigijque duces, & fraude innadere terram
 Regius Holsatiam frater tentabat, & agris
 Vndiq; gliscebant bellorum incendia cunctis.
 Ranzouiduin de gente ter octo dedere, simulq;
 Accepere fidem seruandi faderis, omnes
 Prestantes animis, clari virtutibus omnes.
 Hic paribus Regi figit vestigia curis,
 Cognitus in rebus, Friderico Antonius arctis,
 Quo nec consilijs melior nec amantior equi
 Spectatusue animo magis: haec ex parte struente
 Insidias sceptris Christierno, & bella serente
 Clam noua: parte alia suspectus fraude Suecicis.
 Quos viuos, illinc amor, hinc subiectio, regi
 Debita iungebant, fatum coniunxit eodem
 Morisque anno, placida compositum vtrumq; quiete.
 Defuncti Regis tenet vrbs Slesuiga sepulchrum
 Atq; loco seruat cineres ac ossa decenti:
 Hunc Vestseha tenet post vltima fata: Beatus
 Ille, cui similem pietatis amore, fideque
 Restituente homines caelo, vix nostra tulerunt
 Tempora, vixque dabunt felix dulciq; nepose.
 Patria sub cuius sceptris, in pace, piaque
 Religione viget, cui se gens aspera cultu
 Atq; inuicta prius, submitit, iustaq; adoras
 Imperia, & fausto lata est se numine victam,
 Hic sobolem ferri sua per vestigia gaudet.
 Godschalum, cuius Danicæ fidissima regi
 Pectora, consiliunq;, in rebus saepe probatum est
 Ambiguus, solersq;, animus, cupidusque pericli,
 Et nonies septem (magnis heroibus, ille

P a Terminus

Antonius
 filius God-
 schalci ill.
 obiit anno
 1522. Anno
 ætatis
 63. quo & pa-
 ter & auus
 Fuit quon-
 dam domi-
 nus in Nien-
 houe &
 Vvammen-
 dorp.

Godschalum
 obiit A. C.
 1564. æt.
 67. do-
 minus in
 Nienhau &
 Vvammen-
 dorp.

14
Daniel sum-
mus contra
Suecum bel-
li dux expi-
rauit ante
vuarburgum
globo ictus.

Terminus est) annū magnā cum laude peractis
Astra adiit, res terrenas curasque relinquens.
Aspice ut insignis spolijs & victor ab hoste
Ingreditur Sueco Daniel: iuuenilibus annis
Casare sub Carolo duram tolerare magistro
Militiam & graue Martis opus, & cernere facta
Assuetus, qua mox imitando expressit & ipse.
Huius victa rei est verax Dithmarsia testis
Quae quamuis sit diues agris, gignatq; feroces
Naturas hominum, passimq; paludibus esse
Se tutam speret: quamuis defenderit ausis
Fortibus indigenas, libertatemq; suorum
Pascua, rura, agros per bis duo secuta, nulla
Quiuerit ac hominum prorsus virtute domari,
Non tamen Holsatici vim belli robar & arma
Sustinuit, sed victa manus supplexq; tetendit
Holsaticis ducibus pariter pacemque rogauit
Nam suis imperijs populisq; est terminus: isq;
Pendet ab arbitrio Domini qui cuncta gubernat.
Tum vero cum victa fuit Dithmarsia bello
Duxit rite duas, equitum per rura cohortes
Hic Daniel, studuitque suis acquirere laudem.
Iamq; fides, toti regno, virtusq; patebat:
Post varios haustos terraeque mariq; labores
Intrepidus pro Rege suo, patriaq; salute
Dux belli, statuit certa pro morte pacisci
Immortale decus, famamque parare perennem.
Quantos ille virum victor prostrauit aceruos,
Et quotiens abiens animosa in praelia fudit,
Millia multa manu parua, ceu territa quondam
Ceruorum trepidant viso agmina longa leone:
Roboris inuicti monumenta aeterna tenebit
Astortheida, ducis tanti insignita trophaeis.
Mittet & ad seros famam, nomenque nepotes.
Quam iuxta, sitiens laudis, contemptor & huius

Lucis

Lucis, in arma ruens, viginti millia sudis
 Sexq; , duo cum bis ductaret millia tantum.
 Qualis ab Oceano rutilantia sidera Orion
 Producit clauaque minax atq; arduus alt is
 Se se humeris infert, stellis candentibus aptus
 Hinc atq; hinc nitida glomerantur luce minores
 Ordine conspicua stella: non se quior ibat
 Patria si quando, vel regis iussa vocarent,
 Terribilem quatiens infractis viribus hastam
 Armaque concutiens longe fulgentia signis
 Auratasque iugas, violentiq; ora leonum.
 Heu miseros hominum casus, sortemque dolendam,
 Dij male, qui primus tormenta imitantia fulmen
 Repperit atq; globos; quo totus concitus aether
 Aere tonat: Nullus sese illi impune tulisset
 Obuius, ense suas partes, hastaque gerente:
 Machina sed volucros emittens aerea glandes,
 Cui conferre manum virtus non ausa, peremit,
 Tempore quo longa Rex obsidione premebat
 V Varburgum, vallo tutum, muruq; sat amplis
 Et numero, Martis qui tractant arma, virorum
 Nulla quidem Soboles illi, simulacraque nulla
 Corporis: at nullis unquam pereuntia seclis
 Gesta manent, animi soboles, & gloria celsum
 Sublimis feriens illustri vertice caelum
 Pro mille est natis, & mille nepotibus, illic
 Finibus angustiis quis corpus & ossa tenentur.
 Impatiens claudi, toto sese explicat orbe.
 Aequa fuit magnis facundia rebus & ora
 Aequabat grauitas, animi prudentia famam
 Hunc iuxta gemini fratres, Antonius euo
 Grandior educit binos, ni fata repugnent.
 Spem generis, natos: patris cognomine dictus,
 Petri fraternis thalamis, sponsa que potiti
 Filius, ad laudis vera contendit honorem.

Daniel occu-
 buit A. D.
 1660. 11. die
 Nouemb. 20.
 sat. 1660. 400

Antonius
 lio Godsch.
 natus A. C.
 1570.
 Petrus domi-
 nus in Tro-
 ieburg &
 Vvolde-
 horn, natus
 A. C. 1570.

Hinc

Caius Domi-
nus castra
Crammen-
di: qui di-
uisionem or-
dinavit in-
ter Comites
Holfacie ac
Stormarice
A. C. 1197.

Breido qui
obiit 1440.

Petrus vixit
anno 1480.

Bartholdus
p̄positus
Hadelerien-
sis & Canoni-
cus Bremen-
sis, obiit
1459.

Henricus
mortuus an-
no 1497.

Hinc iteram multos demissa propago per annos:

Caius hic est, à quo descendit origine longa
Tertia stirps, tellus cui sorte fauente palustris
Izeboa vicina data est, hac conditur æde:

Sic ait, & diuo monstrabat fana dicata

Qui crati impositus, tetrum fumum inter & ignos
Infandos Decij risit tormenta Tyranni,

Iuxta aram triadi Sacram, Cui cura tueri
Nobile pacis opus, quo non præstantius ullum est,

Caium subsequitur Breido patre dignus, anisq;
Ac secum, sensim ne stirps interciderat ista

Egregiam ducit sobolem bona Petrus auita
Possedit, placida vitamq; in pace peregit.

Ille autem magnorum haud unquam indignus amorū

Bartholdus, cui si licuisset longius auras

Ducere, purpurea velatus tempora vita

Insignisq; pedo sacro, caput ipse fuisset

Relligiosorum factus, quis cura sacrorum

Et pietas commissa fuit, ritusq; colendi

Numinis, ad ripas, pleno quas amne visurgis

Alluit: hunc talem sed nobis fata negarunt

Dura virum: Tandem mors nostri est meta laboris.

His frater stirpis spes una à sanguine Cai

Demissa, generis natus fulcire ruinam

Henricus, Quantum trahit agmen pone nepotum

Felix prole sua: quantis se viribus infert?

En horum auspicijs septem subiecta trioni

Terra caput sublime inter caua nubila condet.

Et sua maiestas regi, sceptrisq; manebit

Voldemari sese nati, dulcesq; nepotes

Ostentant tantum, sed stirps, ut frigore adustus

Emoritur ramus, tandem occidet arrida, sexus

Quod melioris eget hærede, Thoroq; potita

Metta Reuentlauio, thalame sine pignore vita

Excedens, donis opulentus reddidit aras.

Izeboa

177
Iteboz, cineres seruantis, & ossa vetusta.
Ranzouidum gentis, que leni flumine Stora
Alluit, heroumq; animas, umbrasque salutas.
Virginis à partu ter secula quinq; stupendo
Transierant, cum Rex Dania fera bella Iohannes
Aduersus mouit Dithmarsos, mente feroces,
Tunc infœlici sunt numine, castra secuti
Holsatia procures, cœnoque obstanto profundo.
Et pluuijs, nebulisq; & facti turbine venti
Frigoreq; & sobis circumfundentibus undas
Aut periree vadis Holsati, aut vulnere cæsi
Sunt nimis indiguo: tunc & celeberrimus inter
Cæforum iacuit prostrata cadauera Breido.
Cui quanqu. in exequiis gens dira negauit, honorem
Extremam, causas tanti sciat illa furoris.
Inuicti tamen est animi factisq; superstes
Nescia sama mori, nullos peritura per annos.
Nobilis ira palam violentos vindicat hostes,
At nescire modum vindictæ, bile furentis
Immodica & cineres, sensuq; carentia; fatis
Functa suis, contra seuire cadauera, dirum est.
Est aliquid tumulo si quis claudatur auro.
Si fortuna tamen, magnus quod sepe negauit
Regibus ante, neget vilem post funera terram.
Hic quibus est toto tumulus constructus in orbe
Nomine gestarum rerum, iactura putanda est
Non grauis; est forte totus qui patria mundus,
Filius Henrici florenti etate secundus
Interijt Paulus, cui curam tradidit aule
Fridericus Danica: quo cretus castra secutus
Rossenij Henricus turmas ductant equestres
Gallia Ranzouij ne nescia sanguinis esset.
Sed medio interijt cursu virtutis in undis
Slesuici tumulum meritis, sub flore iuuentæ,
Caius hic est frater, cui bellica machina vulnus

Breido quies
cibus a Dith-
marsis Anno
Dñi. 1500.

Pactus Mar-
schallus Re-
gis Friderici
mortuus 1527

A. D. 1546.
ætat 23. Hen-
ricus suffo-
catus est an-
da.

Q

Attus

Henricus Cai
filius mortu-
us 1557. cum
ex obsidione
Metensi dis-
cederet.

Mauricius
Cai filius ob-
ijt Lubeca
1672.

Paulus Cai
filius Lipsiæ
obijt in bel-
lo Caroli V.

Attulit. immanis que fluminis amula. glandes
Contorquet volucres. & territat icibus auras,
Tempore quo raptis se pubes undiq; telis
Nostra. tuba ad vocem, campo ostendebat aperto
Cum nostris belli sine iure, indicta nec ante
Arma moueret agris hostis, qua nostra Trauenna
Oceani, cursu tardato. infunditur undis.
Hinc oculis tristis, terræq; simillimus atræ.
Henricus se infert, qui peste infectus ad urbem
Oppetijt Treuirim, quo Casar cinxerat anno
Obsidione Metim, prima sub tempore vite
Vuidmundi auspicijs vastauerat ante Bremensis
Arua soli, sed post infausto numine, Adolphi
Turmam equitum ducens peregrina conditus vrna est.
En viden. vt comi frontem grauitate serenat
Mauricius, signisq; ruit fulgentibus hosti
Obuius armato: Gotha firmissima circum
Munia, munitas procul ostentantia turres.
Ducit in audaces, fœlici fidere turmam
Dithmarfos, nostris nimium maioribus olim
In victos, totosq; loci ratione, profundis
Et pariter fosis nec seua in prælia segnes.
Lipsidos hic Paulus, spe laudis territat urbem
Signa, mouens, aquilam gemino referentia vultu.
Hic sugiunt hostes, premiturq; obsessa iuuentus
Hic timet insidias Paulus, fraudesq; latentes.
Inuidere tamen decus hoc inimitia Parce
Numina, Ranzouidum quem castra fouebant
Mitia Pieridum quondam, infelicia Martis
Arma sequebatur, sed peste peremptus, honore
Postremo Ciza tumultatus in vrbe quiescis
Solus adhuc fratrum vitali vescitur aura
Destleuus, præstans animis & pectore fido
Consilijs, nec abest facundis gratia verbis.
Natus adhuc primæ cui floret temporis ætas

Huc

Huc geminas nunc flecte acies, hunc Cimbrica tellus
 Cuius auum reddi virtute & nomine clarum
 Dum vixit, mirata fuit, nunc lumine casti
 Exequias celebrant, postremi munus honoris.
 Semper acerbus eris, signoque notabitur atro,
 Semper honoratus (sic Dii voluere Decembris
 Est hic sextus, dies qui funere sustulit atro
 Tantum herosa virens, qui primo reus iuuenta
 Trans mare vela dedit, priscorum more parentum
 Urbem quò sanctam Solyman, Christi que sepulchrum,
 Multa ferens terris, & ponto plurima, adiret
 Nobilis & redijt gladio & calcariis aureis.
 Tempore quo suso Selymus Campsone, subegit
 Aegyptum, Syriaq; solum, Iudaicag; arua:
 Continuis placida sortis successibus usus,
 Quam celerè facili leuiter rota turbine versat:
 Idem etiam Danicis urgebat mœnia signis,
 Promptis ubi re vices belli quascunq; Lubeca
 Cernis & hic sumptis quantus sese inferat armis,
 Qua binaris veteres tutatur Iulia Cimbras,
 Terrorem Italia Cimbras, gentiq; togata,
 Agricola instans fugiunt, quos cœcus ad arma
 Tristibile fator, rabiesq; cœgerat: Idem
 Nararchum ferro domuit, captumq; peremit,
 Demens, qui regis temere affectabat honorem
 Pro reimo captans sceptrum, pro puppe coronam:
 Hastina hic sensu, quantum volitaris in armis:
 Aeternæ famam virtutis Scania seruat,
 Scania quæ capium vidit non iusta mouentem
 Belli seuerinum: Talis manet exitus illos
 Qui capiunt prauis ducti rationibus arma,
 Tuq; olim heu nostris nimium Duhmaria votis
 Inuida, quæ nostro maduisti sepe cruore,
 Tandem victa manus hoc tu ductore dedisti
 Nec minus apertus erat paci, ne longius iras.

Q 2

Mars

19

D. Iohannes
 Strium
 Dan. Reg-
 gum summus
 bellorum
 dux mortuus
 A. s. 1565.
 12. Decemb.

Mars, intestinis & ne concurreret armis,
 Regem inter Danicæ, teq; invictissimè Cæsar
 Carole perpetuæ sancivit fœdera pacis.
 Nunc etiam humanis post fata novissima rebus
 Exemptus, placida compositus sede quiescit.
 Cursu quem dederat, fortuna Deusq; peracto
 Et ferri prolem sua per vestigia gaudet
 At viden' ut mæsti stent circum funus amici?
 Agnatiq;, annis, meritis, canisq; verendis
 Illustres, mæsti ingenti subiere pheretro,
 Robur enim Holsaticæ pubis, viridisq; iuventa
 Militat ad Gotham auspicijs ductoris Adolphi.
 Hac parvi saculas gestant, de more, nepotes
 Pullati, pepi que in terga ex synclone pendent.
 Hic matrum lugent turba, innuptaq; puella
 Lectæ omnes, castis dignæque parentibus omnes
 Et quis te tacitum Paule indictumq; relinquat
 Paule tui lumen generis, ducis incliti Adolphi,
 Pondera cui rerum, & curas credebat, Achates
 Ut Leo qui præda multa vi feruidus instat,
 Erepta, nunc hoc aditus, nunc circuit illos,
 In mediosque furens ira delabitur hostes:
 Sic & ad hostilem, Metius quam condidit, urbem
 Signa movet, varioque assultu mœnibus instat,
 Sic quia, cum primi floreret temporis ætas,
 Prima rudimenta, & primos exegerat annos
 Sub duce, cui vitreo quærentes nata profundo
 Succina, cui parent contermina rura Polonis
 Post quod erat patrijs mens nescia degere terris,
 Segne nec in molli tempus traducere luxu,
 Ad graue Mariis opus, funestâque prælia sese
 Contulit, haud tergo sed forti pectore notus
 Hostibus: & pulchrum, si patria posceret & fors
 Funere quærendum nomen famamq; putabat
 Millia bina equitum dux cum ductaret Adolphus
 Suppetias

Paulus Jo-
 hannis F. le-
 gatus ducis
 Adolphi in
 Belgico obi-
 it Anno 1579

Suppetias Hispanæ ferens tibi: munus obuia
 Legati Paulus magna cum laude fideq̃:
 Et quod tempus erit, quo bella domestica cessent
 Europæ proprijs affligere viribus vrbes?
 Diuitijsq̃ & opum, splendore, virisq̃ potentes
 Funditus ex imis euertere sedibus urbes
 Vnumquemq̃ trahit fatalis terminus, vltra
 Quem prodire sua ratione haud contigit ulli.
 Atq̃ hic grandæuus (nam pone incedere vidit
 Egregium forma iuuenem, sed lumina vultu
 Deiecto) hunc terris diui ostendere, superstes
 Ne foret, inuidere patri, generiq̃, Gerardum.
 Viuere debuerat: nam dulci præditus ore
 Gallica natiuo (mirum) seu sorte iuuaret
 Reddere verba sono. siue Itala, siue placeres
 Qua Cicero aduersos sedauit, lingua Quirites,
 Promptus erat, doctusq̃ caput iuuenile per artes
 Extulerat quâ rura Padus, quâ Sequana radit,
 Vitam illi maiusq̃ deus, dura astra negarunt
 Terminus ille fuit vitæ, fuit illa voluntas
 Cœlicolum: Bene qui vixit, sat vixit abunde
 Sat patriæ generique dedit producere vitam
 Noluit ulterius Lachesis, violentaq̃ Martis
 Sidera: compensant breuitatis damna, secuti
 Bis terni immoto vestigia tramite fratres,
 Ad laudem aspirant, & dulcis nomina fama
 Vt flos purpureus, quem sedula cura puella:
 Nutrit, & pluuia, riguo succisus in horto
 Languescit moriens, & formæ amittit honores:
 Hic vis hic est, tibi quem laudari sæpius audis,
 Heroum soboles in cuius pectore sedem
 Discordes olim, concordēs tempore nostro
 Fixerunt, Mars bellator, studijsq̃ Minerua
 Præses: gaudentes stabili nunc sedere: nequis
 Ausonia quos terra viros dedit atq̃, Pelasga.

Q 3

Hunc

21

Paulus mer-
 tuus A. D.
 1579. ætat. 51

Gerardus
 Pauli F. in-
 terfectus an
 no 1560. O-
 thonia. ætat
 fere 27.

Henricus Vi-
 carius Regi-
 us in Holsta-
 ria sexage-
 narius vixit
 Domitus in
 Bredenbergo.

22 Hanc palmam Italia ereptam, doctusq; Pelagus
Efferat & magno iactanter buccinet ore
Henricus patrijs sat aperte vindicat oris
Siue toga, seu quis bello experiatur in armis.
Inferior nulli, parti sed verig; paratus.
Belli idem & paci medius, partesq; tuendo
Iusticia, non hanc in partem, aut prior illam.
Haud secus ac equo premitur que pondere libra
Non hanc attollit lancem non deprimat illam,
Obliquis veluti circumdant flexibus orbem
Circulus, hac Libya incumbens, cum frigore nostro
Infestat terras, caelum medium inde secando
Ver tepidum profert, Borea mox versus ad axem
Aestatem adducit: rursus sinuatus Olympum
In medium aequales in terris efficit horas.
Eius & in medio certo vestigia gressu
Cynthus ingreditur lato quia circulus orbe est:
Et nisi legitimis causis moueatur ad arma
Non satis esse putat tutum decernere ferro:
Hac ratio melior, quod si medicina salutem
Mitior abnuerit, cumq; immedicabile vulnus
Ense reculer dum est, patria haud impendere visam
Et conferre manus hosti pro rege refusat.
Sed pace, insidijs & fraude carente dolosa,
Nil melius ducit, quia nil angustius illa est
Quod superest tempus, non segni transigit ipse
Mollicie, aut somno, & luxu, sed gnarus apertis
Sub Ioue, solerti siluas indagine cingit
Insidijsque feras, curjug; fatigat, & acris
Fertur equo, robur firmat, solidatq; vigorem
Corporis: Ipsa etiam nunc aduentante senecta,
Quandoquidem sex lustra sui bis transigit aui,
Scilicet, ut robur si quando bella vocarent,
Militiae duros possit perferre labores:
Nam belli venatus habet simulacra cruentis:

Vig

Vtq; alacris Epósito curarum pondere, ad artes 29)
Se referat, sapiensq; è docto pectore acuti
Ingenij producat opus. Nam condere carmen
Siue pede heroo libeat, seu iustibus apto.
Digna canit Musis, & agenda comoda vita.
Qua ratio vita moribus venientibus obstat.
Quæ corpus sanum tueatur, & abdita multa
Arcano inquit motu cœlumq; pererrans
Aetheris affectus varios, cursuq; recenset.
Regius hic labor, & generoso sanguine dignus.
Quoque DEO proprius quis mente accedit, & ortu.
Hoc magis astrorum vires scrutatur, & alta
Aethera mente subit cœlestia corpora quarens.
Quæsitum est multus, numerus cur septimus, atq; huius
Par, nonus semper rebus mortalibus addant
In peius meliusq; vices, si duxeris in se
Inq; alios: dubioq; fuit sub iudice causa,
Quos Criticos Graui dixere annosque diesq;
Nemo illo melius: Qui nec mortalia cura
Esse Deo negat, ex illo pendere sed uno
Afferit, & firmis disponi legibus omnia.
At tamen immenso luculentibus aethere signis
Vires esse suas, quibus inferiore vigorem
Accipiant: ne quid fieri sine numine casu
Fortuito, causas summo rectore regente:
Esse Deum, eternam mentem, quæ cuncta gubernat
Et facit, ut constent mensura & pondere certo
Quædam habet & dici si fas, commercia diuum.
Suecia cum Danica bellum lacrymabile genti
Inferret, stringens temerè in sua viscera ferrum,
Cognataq; acies, sanguisq; propinquus vringq;
Scuirent, regi ille suo fidissimus, ante
Euentum belli prædixit, pacis & autor
Quæ consulta forent patriæ, regnoq; monebat.
Admonitrix operum, roseo spectabitis ore,

Cogebat

Cogebat stellas aurea, diemq; ferebat,
 In somnis illi dudum defunctus, adesse
 Christianus Rex visus, & hoc depromere questus:
 Cur nunc o proceres animos flexistis ad arma
 Præcipites nimium: quæ ferri tanta cupido est?
 Projice tela manu sanguis mens: abijce ferrum.
 Ni vitæ Deus & cæli mihi signa negassent,
 Non paterer diri cognata in viscera ferri
 Verti acie n. sed spem sumptis ne segniter armis
 Abijcite, auspicijs bello felicibus isti
 Optatum imponent cælestia numina finem.
 Dicta secuta fides nec somnia vana fuerunt.
 Nec pretio virtus caruit. pietasque fidesq;
 Nam torquent egregium qui puro constitit auro
 Et Danici seruat decus ordinis atq; politus
 Arte fuit, nec pol vulgari munus ab ipso
 Rege tulit, fidei monumentum & pignus amoris,
 Holsatōsque Duces inter, Regemq; Danorum
 Quæ sitas armis urbes partitus, & agros
 Ditmarsos: fidei, & virtutis opinio tanta est,
 Holsatis æquo Ditmarsis scilicet iuncti.
 Tranquilla florent in pace hoc præside viuo.
 Hunc mihi Dii seruate virum, seruate patronum,
 Vnus enim tristes hac tempestate Camænas
 Respicit, & vultu non dedignatur amico.
 Et quantum reliquos superat fastigio honorum,
 Exuperat placidi sedatis moribus omnes
 Pectoris: & comi multam grauitate serenat.
 Haud secus aut summa cum Phœbus in abside curris
 Ingressitur lente atq; inhibet vestigia gressu.
 Et qualis madidumq; notum, septemq; triones
 Inter agit cursus, non huic non pronior illi,
 Iusticie certo dicta mina tramite neutram
 In partem accliuis, sequitur, maeret omnibus idem.
 Sit precor ille diu sospes, longumq; super sit

Letus & annosos vnicat viuendo parentes:
 Lustra pater vitæ bis septem, & quatuor annos
 Exigit, mater nouies octo attingit annos
 Cuius in occasu Vualsdorpia desijt omnis
 Stirps, olim arctoïis fama haud ignobilis oris)
 Aut amitam, quæ ter nouies trieteridas egit
 Virginitatis amans, & religionis, honore
 Functæ sacerdotis magna, dum Cynthius orbem
 Bis decies lustrans cœlestia signa, recenset
 Franciscus Danicæ gnarus linguaque latina
 Nec Gallæ ignarus: custodia littoris illi
 Rege data a nostro est, ubi nauibus æquora nautæ
 Baltica transmittunt, & terras alluit unda
 Has Selandiacas, & ab illa parte Fionas.
 Prima fuit Musis ætas addicta, Lozanij
 Dila ubi irriguo vineta pererrat, & hortos
 Flumine Musarumq; domos, Phœboq; sacratas.
 Nec, seu per duros transacta iuuenta labores
 Spectetur, triplicis facundiaue inclita lingua,
 Fratre suo inferior Breido: scit Gallia quando
 Sequana cum Ligeri, & Rhodanus velocior Euro.
 Atq; Araris cursu tardus, qui sanguine aucti
 Ambre, cadaveribus cursum tardantibus, aluco
 Excessere suo, & tanto gemuere cruore.
 Digna nigræ lux illa notis, vigesima quarta
 Augusti quæ tot, præstantia lumina, Marte
 Illustres, studijsq; viros, nil tale putantes
 Sustulit è medio. Ferro cum sternitur hostis
 Collataq; manu, digna est victoria laude
 Clam verò incautum, nec quidquam hostile timentem
 Si superas ecquid referas memorabile nomen?
 Dexteræ sepe data incutos, sanguisq; fefellit
 Communis: Facile est prætextu fallere amici.
 O tædæ nimium infauistas, quibus auctor Erynnys
 Pronubaq; Alecto, diræq; absede sorores

R Tartaræ

Franciscus
 Henrici Fre-
 gius præfe-
 ctus in Cassor
 natus Anno
 1555. die 25.
 Aug. hora 7.
 mane.

Breido Hen-
 rici F. regni
 Danicæ &
 præfectus in-
 sulæ Langen-
 sand natus
 anno 1556 die
 15. Octob.
 hora 19.

Gerardus
Henrici F.
Regē Danici
praefectus in
Cronenborg
Canonice
Bremensis &
Lubecensis
natus A. 1173
die 16i Octo.
post undeci-
mā horam
vixit. 30
a Meridie.

Tartarea, natū, miseriq; nepotibus olū
Probrosas. & si qui post nascentur ab illis:
Pieridas primo coluit Fridericus ab aūo.
At postquam firmat, & virum iam fecerat aetas.
Martia post habitū placuerunt praelia Musis,
Tempore quo Rheni bellum gesturus ad anrem,
Ille palatino Casimirus sanguine natus.
A Carolo ducens illustria stemmata Magno
Diaes ubi gemina Romana Colonia profert
Urbe caput, Germanum ad fortia praelia robur
Exciret, veteresq; Vbiorum incenderet urbes.
Nunc etiam Martis studijs acerrimus armis
Manslobio comes, ense agris hostilibus instat.
Multa tulit terris, alto equore multa, Gerardus,
Dum studio mores populorum, vrbesq; videndi.
Teutonicos emensus agros, gentesq; pererrat.
Hungariam (ab tandem maiorum exossibus vltor
Exciatur, humum hanc iustis qui vindicet armis,
Et flammis Scythicos, ferroq; vrgerē latrones
Audeat) hinc Diaciam, Turcarum dira gementem
Seruitia, Euxini post, mania ad equoris aestum
Regia, Threico miserē subiecta tyranno.
Inde olim primis habitata parentibus arua,
Religione patrum multos defensa per annos,
Et pedibus calcata, Dei loca sancta verendis.
Inde salis Cyprii lustravit nauibus equor.
Hinc Rhodon, & magni Iouis incanabula, Cretam
Et Pelopis regnum, Strophadasq; & nobilem Myssia
Naufragio Scheriam, perfususq; equoris aestu
Adriaci ripas legit, portuque subiuit
Italia: hanc spacio non longo emensus, adiuit
Gallica regna viris, armiq; potentia, regna
Saxonicis dusibus, Francuq; autoribus orta.
Terque Py. caecos, imitantes nubila, montes,
Hesperia extrema terras, & flumen Iborum.

EA

Est ausus penetrare sinusq; vbi pronus in equor
Voluit aquas Tagus auriferas: post Gallia portu
Acccepit, tumidoq; ambita Britania ponto.
Anglia Saxonie que nunc est dicta colonis.
Casibus exhaustis varijs, & mille periclis
Iactatus terris pariter, iactatus & alto
Numine felici. Danicis allabitur otis
Et patriam sospes, dulcesq; salutat amicos
Nunc Croneburgi arces & propugnacula, nequis
Inuadat patriam, mare pro spectantia, seruas
Et fruitur studijs quae sito, letus honore
Fraterne Caius laudis subit emulus: Annos
Quatuor addiderat septem natalibus, auro
Inuida quem rapuit, Theodorus, parca virente
Iniecitq; auidas, violentia peste Iohanni
Arua Nicer quae culta rigat, vineaeque Musis
Et laute extructas castis praeterfluit aedes,
Postremo puerum spectas atate tenellum
Basolis blandis ludentem: filius hic est
Francisci studio fauste appellatus Ericus.
Hic generis spes est, & aui, patrisque voluptas
Nescio quid magnum, puerili ex ore relucens
Nobilitas, frontusq; vigor, vultusq; serenus
Et patria & generi heroo, promittit, auroq;
Qui ciet heroum magnos in pectore motus,
Ille Deus puerum longinqua in secula seruet
Nestoreos felix vitam ut producat in annos
Hec ait & tenues abire vel sanus in auras
Somnia, me vero solitos iterare labores
Admonitrix aurora operum: Phabusq; iubebant.

27

Calus Henri
et F. prapo-
situs & Cano-
nicus Ham-
burgensis na-
tus 1562. 9.
die Aug hora
6. minut. 12.
post meridiem.
Theodorus
Henrici F. O-
bijt 1572. 27
Iunij.
Iohannes
Henrici F.
mortuus 1582
17. Octob.
Ericus natus
A. C. 1585.
29. Augusti
in Fionia in
Arescho arc-
Rosencranz
orum.

Epitaphium

EPITAPHIVM FRIDERICI RAN
 zouij in oppidulo Gallia Couleuure apud Bituringes
 sepulti, quem pater Henricus Ranzouius, antea in
 oppido Lotharingia Nanzij humatum iriputa-
 rat, Lutetia Parisiorum factum Anno
 Christiano M. D. LXXXVIII.

FRIDERICVS RANZOVIVS HOLSATVS.

Patre natus nobilissimo atque amplissimo viro

HENRICO RANZOVIO

Serenissimi Danica Regis

Consiliario. & in Holsatio Legato

Domino hereditario in Breidenburg & Drackenburg

Patris nempe fortissimi gemina virtute filius.

Familia columen, patrie lumen

Equitum sub Comite Bassonpiero Magister

Dum secunda Christianissimo regi Galliarum stipendia meres.

Et fugatis hostibus rariori comitatu castris longius abscedis

Nature debitum latronum scelere persoluit,

Et mortalis corporis mortales exuvias cum stola caelesti commutauit

Eas per Magistratum harum locorum honorifice collectus

Et postea a nobilissimo viro Andrea Plesio cognato cognitas

Merentes amici huic tumulo mandauerunt.

Patria procul, patre procul

Procul sepulchris paternis:

An hoc ille infelicio?

Non est, non est viator

Cur?

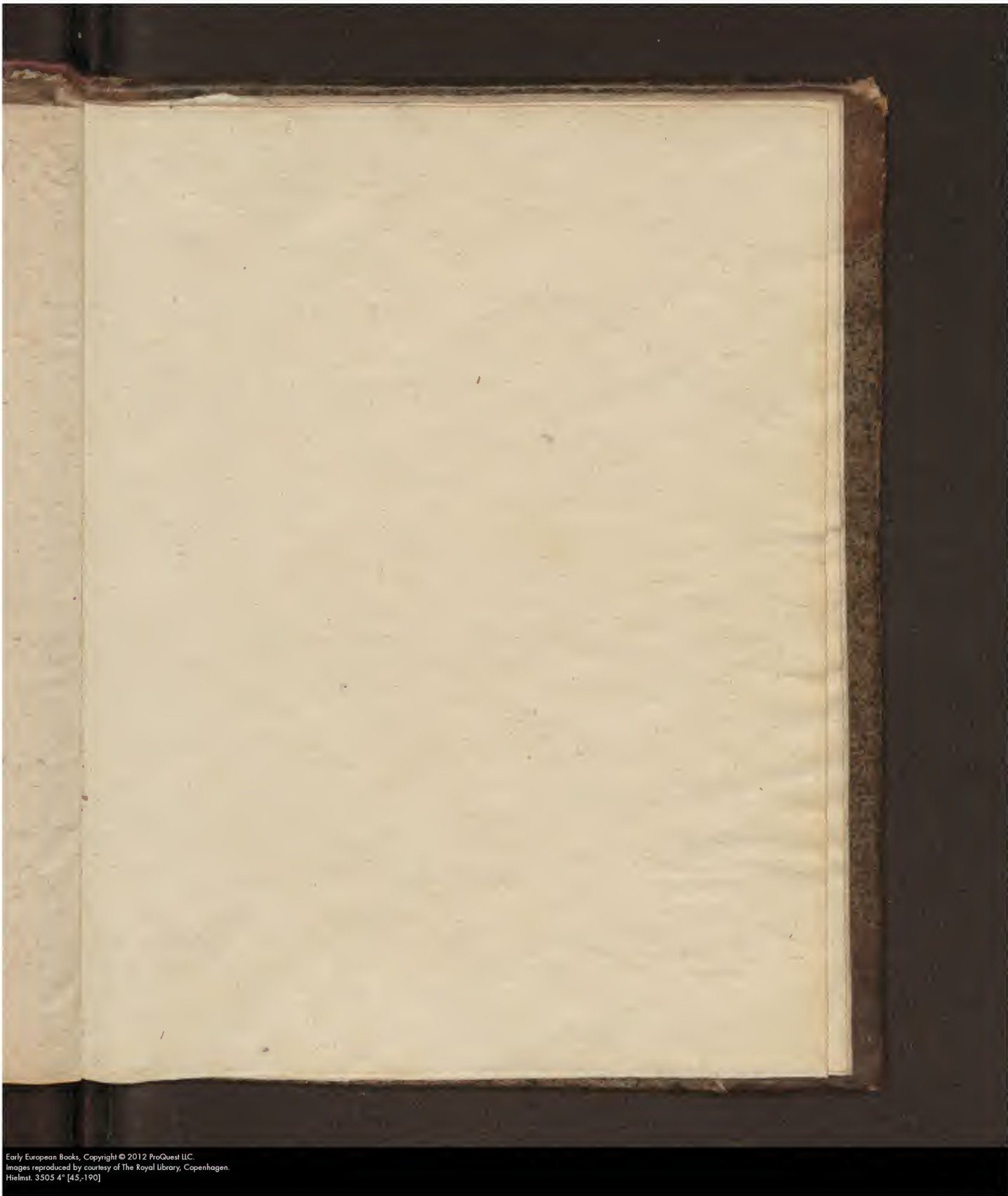
Fortibus & pijs omne solum

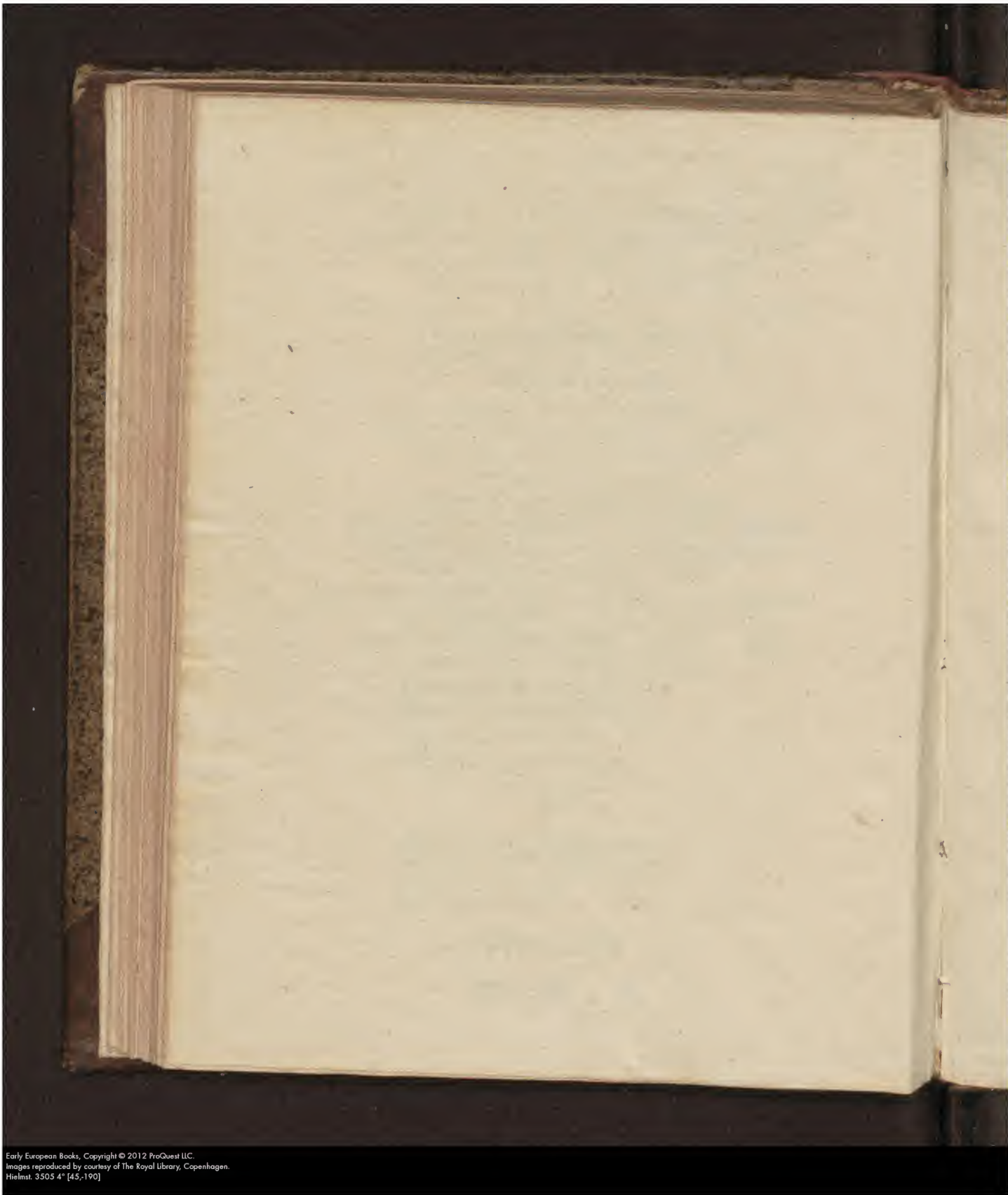
Vt patria est, ita sepulchrum.

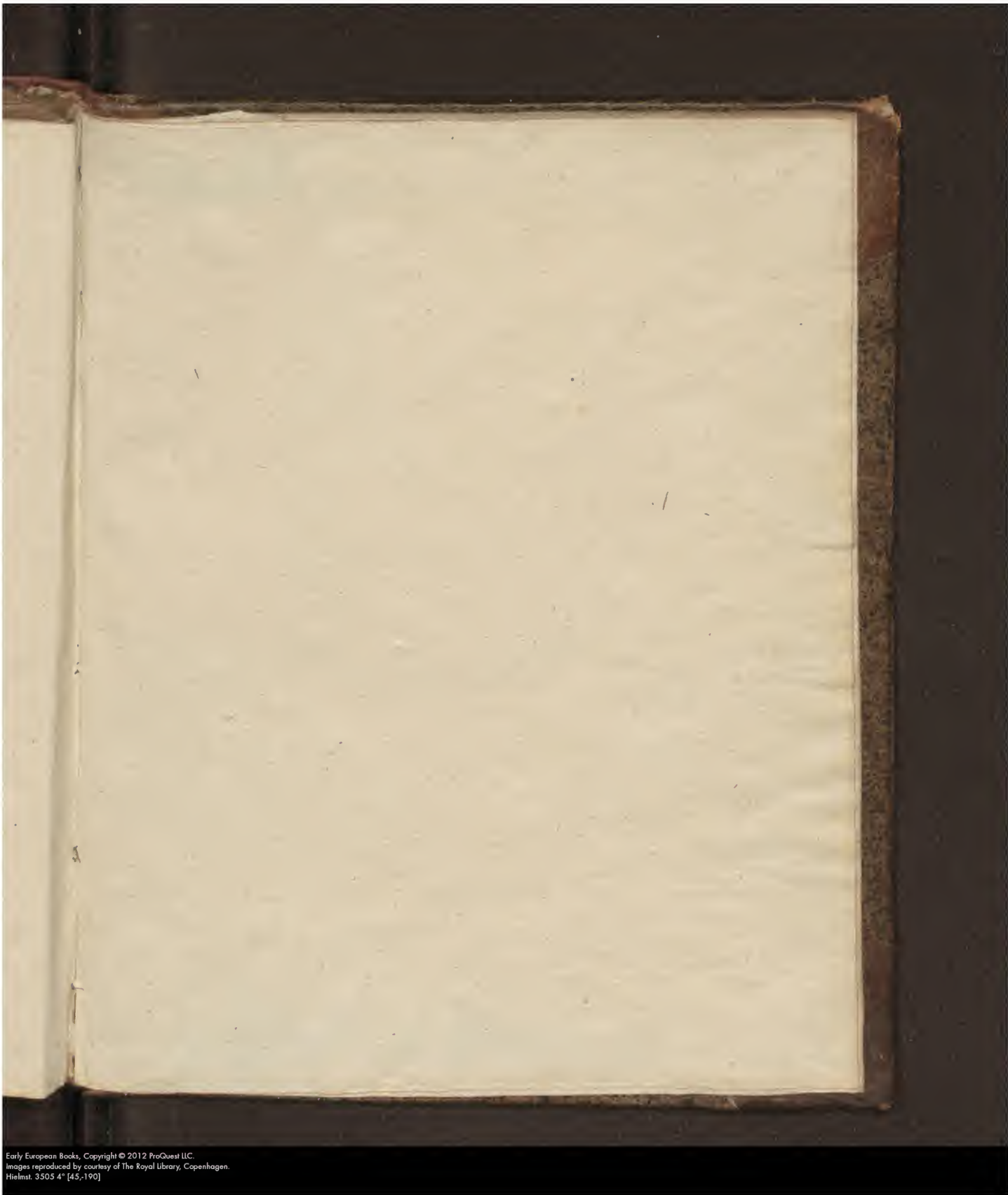
Et hoc si didicisti.

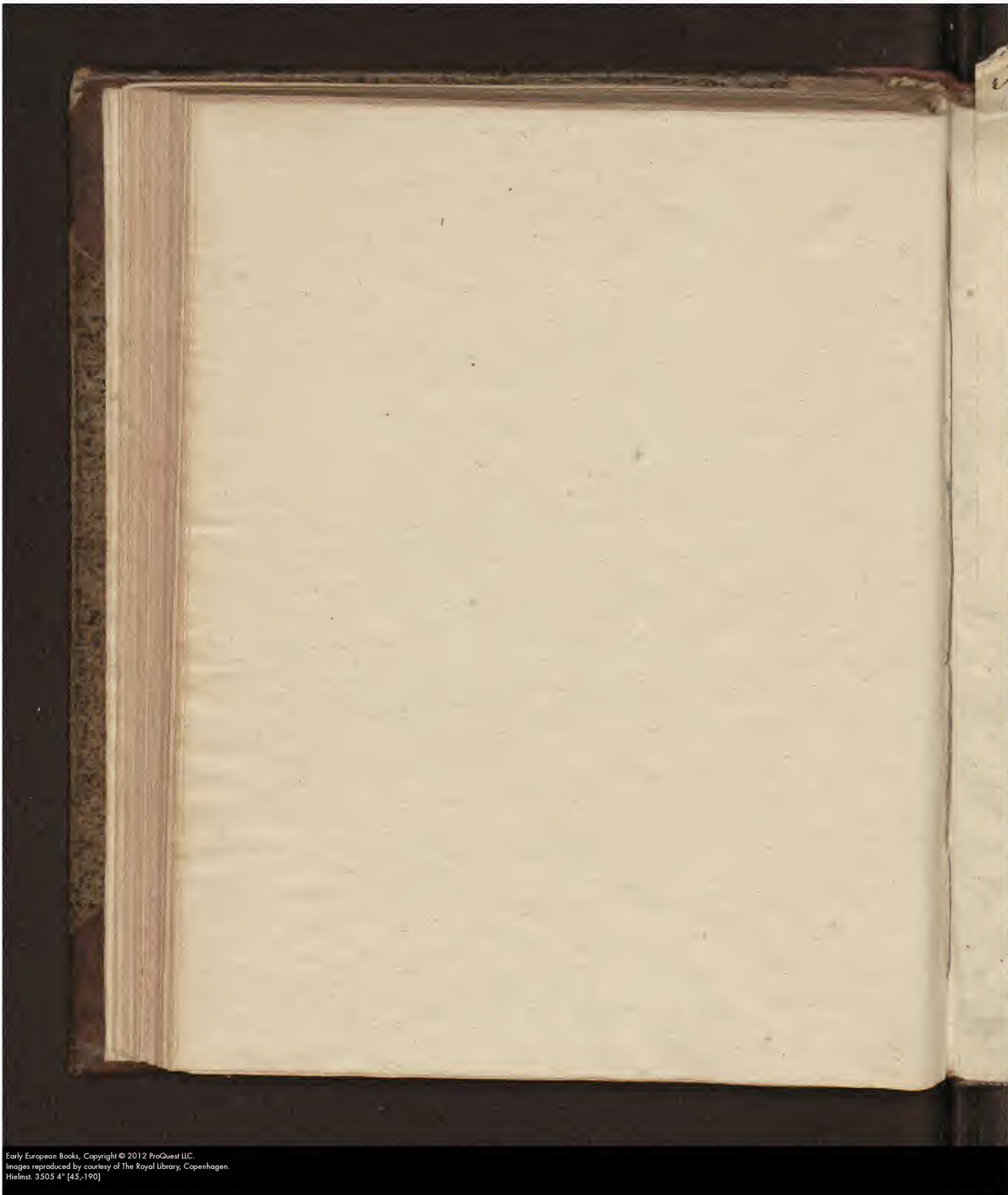
Viator, Abi.

FINIS.

3505.